Татарстан Республика Нурлат шәһәре 6 нчы номерлы "Кояшкай" балалар бакчасы мәктәпкәчә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе

Рассмотрено на педагогическом совете **От «31» 08 2021 г** **Протокол № 1**	**Утверждаю** **Заведующий МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан»** **____________ Н.Н.Мугинова**
	Введено в действие приказом заведующего МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» **От «31» 08 2021 г № 126-ОД**

Мәктәпкә әзерлек төркеменең (6-7 яшькә кадәр) 2021-2022 нче уку елына эш программасы

Төзүче тәрбиячеләр: Мотыгуллина А.С.
Семаева Д.Н.

Нурлат, 2021

Эчтәлек

1. Максатчан бүлек

1.1. Аңлатмалы язу..3

1.2 Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар................3

1.3 6-7 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре...4

1.4 Төркемнең социаль паспорты…………………………………………………………6

1.5 Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлеге.(планир.результат)......................................6

2.Эчтәлекле бүлек.

2.1 Мәкәтәпкәчә әзерлек төркемендә оештырылган эшчәнлектә, белем бирү өлкәләрен тасвирлау...7

1.“Социаль-коммуникатив үсеш”..7

2.“Танып-белү үсеше”..20

3.“Сөйләм үсеше”...34

4. “Сәнгать– эстетик үсеше”..46

5. “Физикүсеш”..67

2.2.Комплекслы- тематик план...74

2.3.Мәктәпкәчә әзерлек төркемендә оештырган эшчәнлектә вариатив формаларын куллану (НРК)...78

2.4 Әти-әниләр белән эш...85

3.Оештыру бүлеге

3.1. Материаль-техник база...86

3.2. Методик кулланмалар..86

3.3. Предметлы үстерешле мохит..87

3.4. Көндәлек режим...90

3.5. Атналык оештырылган белем бирү эшчәнлеге..92

3.6. Сәләматләндерү эшчәнлеге..94

3.7 Үзенчәлекле вакыйгалар,бәйрәмнәр,мероприятияләр..95

1.Максатчан бүлек

1.1 Аңлатмалы язу

Бу программа “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә нигезләнеп, Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге ”Туганнан мәктәпкә кадәр”төп гомуми мәктәпкәчә яшьтә белем бирү программасына,балалар бакчасының еллык эш планына таянып төзелде.

Программаның төп бурычлары-мәктәпкәчә яшьтәге баланың тулы кыйммәтле яшәеше өчен уңай шартлар тудыру , шәхес культурасының нигезле җирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшь үзенчәлекләренә яраклаштырып, физик һәм психик сыйфатларны төрле яклап үстерү, баланы хәзерге җәмгыятьтә яшәргә, мәктәптә укырга әзерләү, мәктәпкәчә яшьтәге баланың куркынычсыз яшәү рәвешен булдыру. Бу максатлар бала эшчәнлегенең (уен, аралашу, хезмәт, танып-белү, иҗади, уку) төрле процессларында тормышка ашырыла.

Бурычлар:

1. Балаларның аң һәм физик үсешенең табигый процессына уен, аралашу, танып-белү, хезмәт, хәрәкәт, матур әдәбият уку, музыка- иҗат, ясау эшчәнлеге.
2. Белем өлкәләрен үзләштергәндә психологик һәм педагогик яктан ярдәм итү.
3. Режим моментларында, ирекле белем бирү , мөстәкыйль, ата-аналар белән эш вакытында зурлар-кечкенәләр бердәм (партнерлык) эшчәнлеген оештыру/

Программа куйган максатларга ирешүдә түбәндәгеләр беренче әһәмияткә ия:

- һәр баланың сәламәтлеге, эмоциональ иминлеге һәм үз вакытында төрле яклы үсеш алуы турында кайгырту;
- балаларны аралашучан, игелекле, кызыксынучан, инициативалы, мөстәкыйльлеккә һәм иҗатка омтылучан итеп үстерү максатыннан чыгып, төркемнәрдә кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелек атмосферасы тудыру;
- балалар эшчәнлегенең төрле төрләрен киң куллану; укыту һәм тәрбия процессының нәтиҗәлелеген күтәрү максатыннан аларны интегральләштерү;
- тәрбия һәм белем бирү процессын иҗади оештыру;
- балаларның мөмкин булганча төрле эшчәнлекләрен файдалану; белем бирү процессын нәтиҗәлерәк итү максатында аларны берләштерү (интегральләштерү);
- мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре һәм гаилә шартларында бала тәрбиясенә якын килүгә юнәлеш бирү;
- гаиләнең балалар бакчасы төркемнәре һәм, гомумән, мәктәпкәчә учреждение тормышында катнашуын тәэмин итү;
- балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә мәктәпкәчә яшьтәге балага кирәгеннән артык акыл һәм физик эш йөкләмәү максатыннан дәвамчанлыкны саклау;
- региональ якын килүне гамәлгә ашыру.

Программаны тормышка ашыру срогы - 1 ел (2021-2022 уку елы)

1.2 Эш программасы түбәндәге норматив документларга таянып төзелде:

Белем бирү өлкәсендә федераль дәрәҗәдә:

- 1.Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации».
- 2.Приказ МОиН РФ от 17.10.2013 №1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования».
- «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында Татарстан Республикасы Законы» 08.07.1992 № 1560 - XII
- “Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования» (приказ Министерства образования и науки РФ от 30 августа 2013 года №26, 2.4. 3049-13)
- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 15.05.2013 г. №26 г. Москва «Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций».

- Законом РТ «Об образовании» от 22 июля 2013 года № 68 – ЗРТ
- Примерной основной образовательной программой дошкольного образования-Научный руководитель проекта А.Г.Асмолов. Одобренной решением федерального учебного-методического объединение по общему образованию от 20 мая 2015 г. №2/15-М. издательство «Национальное обраование», 2015г.
- Общеобразовательной программой дошкольного образоания «От рождения до школы» Под.ред. Н.Е. Вераксы, Т.С.Комаровой, М.А.Васильевой.- М:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2014г

Белем бирү өлкәсендә региональ дәрәҗәдә:

- Балалар бакчасында Региональ белем бирү программмасы "Сөенеч- Радость Познание"/Р.К.Шәехова Казан: Мәгариф вакыт, 2016 ел.

С документами локального уровня:җирле дәрәҗәдә:

- Устав муниципального бюджетного дошкольного образовательного учреждения города Нурлат «Детский сад № 6«Солнышко» утвержден постановлением Руководителя ИК от 29.03.2012 года № 1579.
- План работы МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на 2018-2019 учебный год.
- «Основная общеобразовательная программа МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на переходный период».
- **"Кояшкай" 6 нче балалар бакчасы турында гомуми белешмә**

Мәктәпкәчә яшьтәге белем бирү оешмасының атамасы:

"Кояшкай" 6 нчы балаларның танып –белү –сөйләм үсешен өстенлекле гамәлгә ашыручы гомумүстерешле балалар бакчасы"муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү оешмасы.

Кыскача атамасы: "Кояшкай" 6 нчы балалар бакчасы МБМББУ.

Балалар бакчасы эшчәнлегенең юнәлеше:

1.Танып белү-сөйләм үсеше, социаль-шәхси үсеш, физик үсеш, нәфис-нәфәсәти үсеш.
2.Мәктәптә укырга әзерләү (логик фикерләү, уку грамотасы...)
3.Сәламәтләндерү һәм профилактика чаралары

Балаларның танып-белү эшчәнлеген үстерү, тәрбия һәм белем бирү процессының сыйфатын яхшырту максатында балалар бакчасы үз алдына түбәндәге бурычларны куя:

1. Балаларның һәрьяклап үсешен тәэмин итү юнәлешендә яңа технологияләрне, үрнәк тәҗрибәләрне киң кулланып, балаларның сәламәтлеген саклау, аларны физик яктан ныгыту буенча нәтиҗәле эш алып баруны дәвам итү.
2. Балаларга тәрбия һәм белем бирү сыйфатын камилләштерү максатыннан чыгып, федераль дәүләт белем стандартларына (ФГОС) таянып, алдынгы педагогик тәҗрибәләргә нигезләнеп, педагогларның һөнәри осталыгын үстерү һәм тәрбия-өйрәтү процессында информацион-компьютер технологияләрен куллану.
3.Балалар бакчасында бала шәхесен формалаштыруда гаилә белән бердәм эшчәнлек. Балалар бакчасы һәм гаилә арасындагы элемтәне халык педагогикасына, алдынгы гаилә тәҗрибәсенә таянып ныгыту, милли рухта мәхәббәт тәрбияләүгә юнәлтү.
4. "Татарстан Республикасы халыклары телләре" турындагы законны тормышка ашыруда яңа алымнарны куллану һәм укыту-методик комплекты аша балаларның сөйләмен сыйфатлы камиллләштерүне дәвам итү

Балаларга белем һәм тәрбия бирү өчен түбәндәге кабинетлар эшләп килә: татар теле кабинеты, музыка һәм физкультура залы.

Бүгенге көндә балалар бакчасында 4 төркем эшләп килә.

Балалар бакчасы 5 көнлек эш атнасында 6.30-18.30 сәгатькә кадәр эшли.

1.3 Балаларның яшь үзенчәлекләре

Мәктәпкә әзерлек төркеме (бяшьтән 7 яшькә кадәр)

Җиденче яшьтәге балалар уен башланганчы рольләрне бүлешә һәм эш-гамәлләрне яраклаштырып төзи беләләр. Уендагы мөнәсәбәтләр эчтәлек һәм интонация ягыннан алган рольгә туры килүче сөйләм белән үрелеп бара. Балаларның реаль мөнәсәбәтләре вакытындагы сөйләм рольдәге сөйләмнән аерыла. Балалар социаль мөнәсәбәтләрне үзләштерә һәм олыларның төрле эшчәнлекләрдәге буйсынучанлык позициясен аңлый башлыйлар. Бер төрле рольләр аларны башкалары белән чагыштырганда күбрәк җәлеп итә. Рольләрне бүлешкәндә, рольләр арасындагы субординация белән бәйләнгән каршылыклар килеп чыгарга мөмкин. Уен тирәлеген оештырганда,

мәгънәви яктан «үзәк» һәм «периферия» аерымлануы күзәтелә («Сырхауханә» уенында табиб кабинеты, «Чәчтараш» уенында чәч кисү залы шундый үзәк, ә көтү залы уен тирәлегенең перифериясе сыйфатында була). Балаларның уендагы эш-гамәләре күптөрлеләнә.

Бу яшьтә балаларның сынлы сәнгать белән кызыксынулары аеруча көчәя. Алар бик еш рәсем ясый башлыйлар.

Балалар ел дәвамында 2 мең чамасы рәсем ясарга сәләтле. Рәсемнәр эчтәлекләре ягыннан бик күптөрле: аларда балаларның тормыштан алынган тәэсирләре дә, уйлап чыгарылган ситуацияләр дә, фильм һәм китапларга иллюстрацияләр дә чагылырга мөмкин. Гадәттә, рәсемнәр төрле объектларның схематик сурәтләре характерында була, ләкин композиция чишелешенең оригинальлеге белән аерылырга, хәрәкәтсез һәм үсештәге мөнәсәбәтләрне чагылдырырга да мөмкин. Рәсем сюжетлы характер ала, күп тапкыр кабатланучы аз гына яки җитди үзгәрешләре булган сюжетлар бик еш очрый. Кеше сурәте детальләштерелгән һәм пропорциональрәк була бара. Рәсем буенча, сурәтләнгән кешенең җенесе һәм эмоциональ хәле турында әйтеп була.

Конструкцияләү бу эшчәнлек өчен шартларны анализлый белүләре белән характерлана. Балалар агач конструктор детальләрен кулланалар һәм атыйлар. Булган материал белән корылманың детальләрен алыштыра алалар. Үрнәк төзелешне гомуми ысул белән тикшерә беләләр. Төзисе корылманың төп өлешләрен күрсәтә алалар. Конструкцияләү эшчәнлеге схема нигезендә, үзләре уйлап яки шарт буенча эшкә ашырыла ала. Күмәк эшчәнлек барышында конструкцияләү барлыкка килә.

Балалар, берничә (2, 4, 6) тапкыр бөкләп, кәгазьдән, шулай ук табигый материаллардан конструкцияли алалар. Алар конструкцияләүнең 2 ысулын үзләштерәләр: 1) табигый материалдан сәнгати образ тудыру (бу очракта балалар, табигый материалларны төрле детальләр белән тулыландырып, бербөтен образ тудыралар); 2) сәнгати образдан чыгып табигый материал табу (бу очракта бала образны тудыру өчен кирәкле табигый материал сайлый).

Төсне, форма һәм зурлыкны, предметларның төзелешен аңлау, кабул итү камилләшә бара.

Балаларның күзаллаулары системалаштырыла. Балалар төп төсләр һәм аларның төсмерләрен генә түгел, ә арадаш төсләрнең төсмерләрен дә, шулай ук турыпочмак, овал, өчпочмакларның формаларын да аералар һәм атыйлар. Бер дистә предметны зурлыклары буенча рәткә тезеп куя алалар.

Ләкин балалар объектның пространстводагы урынын анализлаганда, әгәр дә форма һәм объектның пространстводагы урыны туры килмәсә, авырыксынырга мөмкиннәр. Ж. Пиа-женың бормалы һәм туры юллар озынлыгы турындагы феноменын искә төшерик. Әгәр озынрак бормалы юлның башлангыч һәм соңгы нокталары арасындагы ара туры юлның башлангыч һәм соңгы нокталары арасындагы ераклыктан кыскарак булса да, балалар тарафыннан туры юл (бормалы юлдан чынлыкта кыскарак) озынрак юл итеп кабул ителә. Озынрак юл үткән машинаның алдында кыскарак юл үтеп туктаган машина да балалар тарафыннан озынрак юл үткән һәм зуррак тизлек белән барган итеп кабул ителә.

Мәктәпкә әзерлек төркемендә образлы фикер йөртү үсеше дәвам итә. Балалар күрсәтмә планда мәсьәләне чишәргә генә түгел, хәтта объектны үзгәртергә, объектларның нинди эзлеклелектә бер-берсе белән бәйләнешкә керү мөмкинлекләрен күрсәтергә һ.б. да сәләтле. Ләкин болар бары тик балалар адекват фикерләү чараларын кулланган очракта гына дөрес булачак. Бу чаралар арасыннан күрсәтмә модельләштерү процессында туучы схемалаштырылган күзаллауларны, балаларның объект билгеләре системасы турындагы күзаллауларын чагылдыручы комплекслы күзаллаулар, шулай ук төрле объект һәм күренешләрнең үзгәрү стадиясен чагылдыручы күзаллаулар (үзгәрүләрнең цикллылыгы турында), ел фасылларының, көн белән төннең алышынуы, объектларның төрле йогынты нәтиҗәсендә зураюы һәм кечерәюе, үсеше турындагы күзаллауларны һ.б. атарга мөмкин. Моннан тыш, логик сөйләмле фикерләүнең нигезе булган гомумиләштерү сәләте камилләшә бара. Ж. Пиаже мәктәпкәчә яшьтәге балаларда объектларның класслары турындагы күзаллаулар юклыгын күрсәтте. Объектлар төркемнәргә үзгәрергә мөмкин булган билгеләре буенча берләштереләләр. Төркемнәрне логик берләштерү һәм тапкырлау операцияләре дә формалаша башлый. Мәсәлән, әзерлек төркемендәге балалар, объектларны төркемнәргә берләштергәндә, 2 билгене исәпкә алырга мөмкин.

Мисал итеп шундый бирем китерергә мөмкин: балаларга 2 түгәрәк (зур һәм кечкенә) һәм 2 квадраттан (зур һәм кечкенә) торган төркемнән бөтенләй үзгә объектны сайларга тәкъдим итәләр. Түгәрәкләр һәм квадратлар төсләре белән аерылып торалар. Фигуралардан кайсын да булса күрсәтеп,

аннан бөтенләй аермалы фигураны атавын сорасак, баланың 2 билгене исәпкә алырга, димәк, логик тапкырлауга сәләтле икәнлегенә ышанырбыз. Психологлар күзәтүләреннән күренгәнчә, анализланучы мөнәсәбәтләр балаларның кұрү тәҗрибәсеннән читкә чыкмаган очракта, зурлар төркеме балалары, фикер йөртеп, сәбәп аңлатмалары бирергә сәләтле.

Бу яшьтә уйлап чыгару сәләте үсү балаларга шактый оригиналь һәм эзлекле киңәйтелгән хикәяләр уйлап чыгарырга мөмкинлек бирә.

Балаларның игътибар тотрыклылыгы үсә. Алар шулай ук игътибарларын кирәк юнәлешкә бора һәм башкага күчерә ала башлыйлар. Ирексез игътибардан аңлы игътибарга күчү күзәтелә.

Сөйләм, шул исәптән аның аваз ягы камилләшү дәвам итә. Балалар сызгырулы, чыжылдаулы һәм сонор авазларны дөрес әйтә башлыйлар. Шигырьләр укыганда, сюжетлы-рольле уеннар вакытында һәм көндәлек тормышта фонематик ишетү сәләте, сөйләмнең сәнгатьлелеге үсә, грамматик төзелеше камилләшә.Синоним белән антонимнар актив кулланышка керә. Бәйләнешле сөйләм үсә. Балалар эчтәлекне дә, рәсемнәр буенча да иң мөһимен генә түгел, ә детальләрне дә кертеп сөйли ала башлыйлар.

Бу яшьнең казанышлары түбәндәгеләр белән характерлана: уен эшчәнлегендә рольләр бүлешү; уен пространствосын төзи белү; югары нәтиҗәлелеге белән аерылып торган рәсем эшчәнлегенең алга таба үсеше; конструкцияләүдә үрнәкне карап гомумиләштерә белү. Зиһенгә алу объектларнын катлаулы формаларын анализлау белән характерлана; фикерләү чараларын (схемалы, комплекслы күзаллаулар, цикллы үзгәрешләр турында күзаллаулар) үзләштерү белән бергә фикер йөртү сәләте үсә, гомумиләштерү күнекмәләре, уйлап чыгару сәләте, тотрыклы игътибар, сөйләм,

Мин образы үсә.

1.4 Төркемнең социаль паспорты

Тәрбиячеләр: Мотыгуллина А.С., Семаева Д.Н.
Балалар саны : 27
Шуларның:
Малайлар: 9
Кызлар : 18
Катнаш гаилә: 8
1) Тулы гаиләләр саны: 24
2)Тулы булмаган гаиләләр саны: 4
а) Ялгыз ана тәрбиясендә: 2
б) аерылган гаиләләр саны: 0
в) ярым ятим балалар: 2
3) Из многодетных семей: 3 (Аглиуллин Ильназ, Анисимов Владислав, Ахметзянов Артур)
6) Азкеремле гаиләләр саны : юк
7) Опекун балалар саны: юк
8) Инвалид балалар саны: юк
9) Инвалид ата-аналар саны: юк
10) пенсия яшендәге ата-аналар саны: юк
11) Хәрби ата-аналар саны: юк
12) Кайнар нокталарда үлүче ата-аналар саны: юк
13) Учетта басучы балалар саны: юк
14) Учетта басучы гаиләләр саны : юк

1.5.Мәктәпкә әзерлек төркеме эшчәнлегенең юнәлеше.

Төркемдә белем бирү процессы

Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге "Туганнан мәктәпкә кадәр"төп гомуми мәктәпкәчә яшьтә белем бирү комплекслы программага таянып үткәрелә

Программа "Иң гади математик күзаллаулар булдыру", сөйләм телен үстерү бүлегеннән тыш тулы күләмдә кулланыла

Эш программасының максаты һәм бурычлары

Эш программасының максаты:

- Балаларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып мәктәпкәчә яшьтәге балаларны физик, интеллектуаль, шәхси сыйфатларын үстерү.

Эш программасының бурычлары:

- Һәр баланың физик һәм психик сәламәтлеген, аларның физик үсешен, эмоциональиминлегенсаклау һәм ныгыту
- Уен, аралашу, хезмәт, танып белү, нәтиҗәле ,иҗади-музыка,нәтиҗәле эшчәнлек, уку кебек төрле эшчәнлектәзурлар һәм балаларның узара бәйләнешен булдыру.
- Уку эшчәнлегенә нигез салу.
- Һәр баланың шәхси үзенчәлекләрен үстерү һәм саклау өчен педагогик ярдәм күрсәтү.
- Баланың тулы үсешен булдыру максатыннан гаиләләр белән узара бәйләнеш, ярдәм итешү

Эш программасының төп фикере - укыту, тәрбияләү, сәламәтлеген саклау белән бергә баланың шәхесен үстерү.

Эш программасының күрсәткече:

*Белем өлкәләрен интеграцияләү нигезендә тулы педагогик процессны төзү;

*Балаларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып төп юнәлешләр – физик, социаль-шәхси, танып белү-сөйләм, нәфис-нәфасәти үсеш юнәлешләре буенча төрлеяклап үстерү;

*Балаларның иҗади сәләтен ачу, сәләтлеләрне табу, шәхси үстерү өчен яңа технологияләр куллану;

*Балаларның мөмкинчелегеннән, кызыксынучанлыгыннан, сорауларыннан чыгып төрле төр эшчәнлекләрне үстерү;

*Эчтәлекле аралашуга, сөйләшүгә төзелгән шәхси һәм төркем белән эшчәнлекләр оештыру;

*Балага эшчәнлектә үзен күрсәтү, эчтәлегенсайлау, иптәшләр сайлау хокукы.

2.Эчтәлекле бүлек

2.1 Мәктәпкәчә әзерлек төркеменең оештырылган эшчәнлектә, белем бирү өлкәләрен тасвирлау.

СОЦИАЛЬ-ШӘХСИ ҮСЕШ

«Куркынычсызлык» белем бирү өлкәсе

*«Куркынычсызлык» белем бирү өлкәсе эчтәлеге үз тормышыңның куркынычсызлыгы нигезләрен һәм экологик аң (әйләнә-тирә дөнья куркынычсызлыгы) алшартларын формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм***БЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН** *билгеле.*

Тормыш куркынычсызлыгы нигезләрен формалаштыру

Балаларда мөстәкыйльлек, җаваплылык хисе үстерү; тормыш һәм сәламәтлекләрен саклау өчен, үз-үзеңне дөрес тотуның әһәмиятен аңлауларына ирешү.

Таныш булмаган кешеләр белән мөмкин булган һәм очраклы очрашулар һәм аралашу барышында балаларда үзләрен ничек тотарга кирәклеге турында ачык күзаллау булдыру. Таныш булмаган кеше белән үзең генә калу һич тә ярамавына һәм куркынычлыгына игътибарларын юнәлтеп, балалар белән шундый очраклы очрашулар вакытында килеп чыккан хәлләрне бергәләп карау һәм фикер алышу.

Юлларда хәвеф-хәтәрсез йөрү тәртибе формалаштыру

Хәрәкәт юнәлешен (сүзле яки җаваплы) сигнал буенча алыштырып, «үзеңнән» һәм «үзеңә таба», бирелгән юнәлештә хәрәкәт итү; бер урыннан икенче урынга мөмкин булган күчешләр турында килешеп, әйләнә-тирәне үзләштерү; уен барышында объекттан (хәрәкәт итүче машина, поезд) хәрәкәт чагыштырмалылыгын билгеләргә өйрәтү.

Әйләнә-тирәдәге предметларның бер-берсенә карата булган урыннарын мөстәкыйль ачыклый белүләренә ирешү: өстенә – өстендә, буенча – астында, сулда – уңда, артында – алдында, янында, янәшәсендә, арасында, уртасында, өстәрәк – астарак. Тирә-юньдәге кешеләр һәм предметлар арасында үзеңнең торган урыныңны билгеләү күнекмәләре үстерү.

Светофорның төсләрен (ике яклы, җәяүле өчен), «Балалар», «Хәрәкәт тыела», «Җәяүлеләрнең хәрәкәте тыела», «Велосипедлар хәрәкәт итү тыела», «Велосипед юлы», «Хастаханә» һ. б. юл хәрәкәте билгеләренең зурлыгын, төсен һәм формасын, регулировщик таягының төсен ачыклау нигезендә, сенсор сиземләү күнекмәләре формалаштыру.

Балаларга югары куркынычлык зоналары турында сөйләү. «Тайгак юл», «Куркыныч борылыш», «Юл эшләре», «Кыргый хайваннар», «Шлагбаумлы тимер юл чаты» һ. б. кисәтүче юл билгеләре белән таныштыру, аларның охшаш һәм аермалы якларына игътибар итү.

Балаларны берничә полосалы хәрәкәт булган юлны чыгу алгоритмы белән таныштыру; юлларда, юл аркылы чыкканда, тәртипкә салына торган урам чатларын чыкканда ориентлашырга күнектерү. Балаларны «юл билгесе» төшенчәсе, юл чатларында җәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә сала торган «Җәяүлеләрнең җир асты юлы», «Җәяүлеләрнең җир өсте юлы» билгеләре белән таныштыру.

Хәрәкәтне сигналлар ярдәмендә җайга салучы ЮХИДИ инспекторы эшчәнлеге белән таныштыру, җәмгыять өчен аның хезмәтенең әһәмиятлелеген бәяләү күнекмәләре үстерү.

Балаларның махсус транспорт чаралары билгеләнеше («ашыгыч ярдәм» машинасы, «полиция» машинасы, «янгын сүндерү» машинасы һ. б.) турындагы белемнәрен ачыклау; сигнал тавышларына игътибар итәргә, аларны аера белергә өйрәтү; кайбер аерым очракларда махсус транспорт чараларының юл йөрү кагыйдәләрен бозу мөмкинлегенә игътибар иттерү.

Метрода: вагонда (ишекләргә сөялмәү, чыгарга алдан әзерләнү), станциядә (бер юнәлештә хәрәкәт итү, тыелган сызыкка басмау), экскалаторда (уң якта басу, үз хәрәкәтеңне экскалатор хәрәкәтенә яраклаштырып керергә һәм чыгарга әзерләнү); турникетлар аша үткәндә үз-үзеңне куркынычсыз тоту кагыйдәләре белән таныштыру.

Метрода, юлларда, шәһәр (авыл) урамнарында үз-үзеңне куркынычсыз тотуның мөһимлеген аңларга ярдәм итү; әхлакый аралашу үрнәкләре («рәхмәт», «рәхмәтлемен сезгә», «гафу итегез», «рәхимле булыгыз», «мөмкин булмасмы» һ. б.) биреп, гади этикет кагыйдәләрен үзләштерергә булышу.

Җәмәгать урыннарында үз кыланышыңны һәм башка кешеләрнең үз-үзләрен тотышын күзәтү, чагыштыру, каршы кую, бәяли белү күнекмәләрен үстерү; балаларның юлларда үз-үзеңне куркынычсыз тоту кагыйдәләрен үтәмәгән очракта килеп чыккан күңелсез хәлләрне, аларның башка кешеләрнең эмоциональ халәтенә йогынтысын аңлауларына ирешү.

Үзең яшәгән җирлектә транспорт чараларының төрлелегендә ориентлашу күнекмәләрен үстерү: өйдән балалар бакчасына кадәр, үзәк мәйданга һ. б. җирләргә кадәр нинди маршрут автобусы белән барырга мөмкин, әти-әниләр нинди транспорттан файдалана һ. б.

Балаларны машинада утырып йөрү кагыйдәләре белән таныштыру: балалар урындыгында (креслосында) утыру һәм каеш белән эләктереп кую, машина йөртүченең игътибарын читкә юнәлдермәү, тәрәзәдән башны чыгармау, үзең белән очлы предметлар алмау; үз хәрәкәтләреңне контрольдә тотарга өйрәнү.

Баланы үз фамилиясен, тулы исемен, яшен әйтергә өйрәтү. Тору урынының адресын, телефонын, якындагы тукталыш исемен әйтү һәм полиция хезмәткәренә ярдәм сорап эндәшү күнекмәләрен булдыру.

Уңга һәм сулга борылышлар ясап, түгәрәк буйлап, елан- сыман, ике яки өч тәгәрмәчле велосипедта йөрергә өйрәнүне дәвам итү; үз хәрәкәтләрең белән идарә итә белергә, велосипедта, йөрү урыннарын билгеләргә өйрәтү.

Балаларның хәрәкәтле уеннар, спорт һәм эстафета уеннары («Каршылыклы юл», «Күңелле ярышлар» һ. б.) оештыру инициативасын хуплау.

Балаларга таныш булган юл билгеләрен, урам чатлары, тукталышлар, ике яклы хәрәкәт, төрле билгеләнештәге транспорт хәрәкәтен файдаланып, җөяүлеләр һәм пассажирлар булып уйнарга мөмкинлекләр бирә торган уен ситуацияләре тудыру һәм юл йөрү кагыйдәләрен үзләштерү өстендә эшләү.

Танып белү бурычларын үтәгәндә модельләштерү ысулын аннт: күләм һәм киңлек бәйләнешләрен билгеләү («Бүлмә буйлап сәяхәт», «Бала кая киткән?» һ. б.).

Чынбарлыкта булган, вербаль һәм вербаль булмаган уйлап чыгаруларга таянып, эчке программалаштыруның гади операцияләренә өйрәтү: ситуацияләрне уйнап күрсәтү, про- странствода биналарның, транспорт чараларының, җәяүлеләр, юл билгеләренең урнашу макетын һәм моделен ясау күнекмәләре формалаштыру.

Алынган мәгълүматны (су, җир өсте, тимер юл, һава, җигүле транспорт) гомумиләштерергә һәманнкыйль эшчәнлектә файдалана белергә өйрәтү («Нәрсә артык?», «Автоюллар лотосы», «Юл доминосы» һ. б.).

Балаларның проблемалы характердагы сораулар бирүләрен хуплау, укыганнары буенча фикер алышуга теләк тудыру («Светофор эшләмәсә, нәрсә булырга мөмкин?», «Әгәр туп транспорт йөри торган юлга тәгәрәп чыкса, нишләргә?» һ. б.). Балаларны проблемалы ситуацияләрне чишәргә генә түгел, ә бәлки үз фикерләрен әйтеп бирергә өйрәтү.

Юлларда үз-үзеңне куркынычсыз тоту кагыйдәләренең кайберләрен ныгыту максатыннан, уйлап чыгарган әкиятләрдән, тормыш тәҗрибәләреннән алынган хикәяләр, шигырьләрдән, үзләре ясаган рәсемнәрдән (аппликацияләрдән) китап-җыентык төзүләрен хуплау.

Экологик аң алшартларын формалаштыру

Табигатьтә үз-үзеңне тоту культурасын формалаштыруны дәвам итү. Туган як табигате өчен куркыныч булган кайбер чыганаклар турында сөйләү (агачларны кисү, урман янгыннары, көчле салкыннар, сулыкларны пычрату һ. б.).

Табигать белән кешенең үзара бәйләнеше, әйләнә-тирәнең кешенең сәламәтлегенә йогынтысы турында күзаллаулар булдыру.

Балаларны хуҗасыз хайваннар белән очрашканда мөмкин булган куркыныч хәлләр турында искәртү.

«Социальләштерү» белем бирү өлкәсе

«Социальләштерү» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларның социаль характердагы беренчел күзаллауларын үзләштерү һәм балаларны социаль мөнәсәбәтләр системасына кертү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм ***белем бирү бурычларын*** билгели.

Балалар бакчасында балаларның (кечкенәләр, үзеннән зурраклар, яшьтәшләре, малайлар-кызлар, төркемгә килгән «яңа» балалар белән) туган телдә аралаша белү күнекмәләрен үстерү.

Төрле эшчәнлек төрләрендә балаларга туган телдә үзара һәм өлкәннәр белән бай, эчтәлекле аралашу өчен шартлар тудыру.

Элементар әхлак кагыйдәләренә өйрәтү, әхлак буенча аралашу үрнәкләре бирү, сөйләмдә татар халык фольклорын (мәкальләр, әйтемнәр, юаткычлар һ. б.) куллануга теләк уяту.

Гаиләң һәм аның тарихы турындагы күзаллауларны тирәнәйтү. Гаилә составы, туганнар (әти-әни, әби-бабай, абый-эне, апа-сеңел, туганнан туган абый-апалар), гаиләдәге урыны, туганлык җепләре һәм гаилә эчендә бәйләнешләр («Мин әтигә – ул, ә әбигә – онык», «Газизә апа – минем Фатыйма әбиемнең кызы»), әти-әниләрнең һәм туганнарның һөнәр һәм шөгыльләре турында күзаллаулар булдыру; туганнарның фотографияләрен карап, баланың әти-әниләре һәм башка туганнары белән тышкы охшашлыгына басым ясау.

Үзенең уңыш һәм казанышларына, әти-әниләренең, якын кешеләренең, дусларының, Олимпия уеннары спортчыларының, артистларның халыкара конкурсларда яулаган уңыш һәм казанышларына шатлык, горурлык хисләре тәрбияләү.

Сюжетлы-рольле уеннар өчен темалар төрлелеген хуплау; әйләнә-тирәдән, татар язучылары һәм шагыйрьләренең әсәрләреннән, телетапшырулардан, шәһәр (авыл) буенча экскурсияләрдән, күргәзмәләрдән, походлардан алган белемнәргә нигезләнеп, сюжет үсешенә ярдәм итү.

Балаларның шартлы формада милли уенчыкларны, кулдан ясалган уенчыкларны файдаланган; тормышта булган хәлләрне, Идел буе халыклары әкиятләре сюжетларын, мультфильмнарны һ. б.ны чагылдырган шәхси һәм күмәк режиссерлык уеннарына булышлык күрсәтү.

Балаларның артистлык сәләтләрен үстерү, аларны сәхнә сәнгатенә тарту: концертлар кую, татар җырларын җырлау, Идел буе, халыклары биюләрен башкару, спектакльләрдән күренешләр күрсәтү. Яшьтәшләре, әти-әниләр һәм кунаклар алдында чыгыш ясарга мөмкинлекләр булдыру.

Инициативалылыкны, халык уеннары кагыйдәләрен үтәүне, тигез хокуклы партнёр позициясен ала белүне хуплау.

Планлаштыруинтеграция принциплары, төрле хезмәт һәм иҗат эшчәнлеге, көнкүрештәге куркынычсызлык кагыйдәләре формалаштыру буенча төзелгән (ФГОС ДО).

Аталышы	Белем һәм күнекмәләр	Методик алымнар
	Сентябрь	
Балалар бакчасы	Тәрбияче балаларны кабул итә,иртәнге гимнастика үткәрә, балаларны ашата, алар белән уйный.	Балаларның уеннарын күзәтү, ялгышларын төзәтү. Рәсемнәркарау.Әңгәмә «Балалар
Транспорт	Гаражда күптөрле эшләр өчен машиналар тора..Машина йөртүчеләр праваларын алалар, диспетчер эш бирә, бензин салалар,биремне үтиләр: автобус пассажирлар, ашыгыч ярдәм машинасы доторны чирлеләр янына йөртә , экскурсия автобуслары йөри һ.б.	Урамга максатлы экскурсия. Рәсемнәр карау (шәһәр транспорты төрләре,шәһәрнең данлыклы урыннары).Әңгәмәләр: «Безнең һәһәрдә нинди кызыклы урын бар?», «Туристларга нәрсә сөйләр идең?»
Шәһәр буйлап сәяхәт	Башка шәһәрдән экскурсиягә ял итүчеләр килгән. Экскурсовод аларга шәһәрне төрле урыннарын күрсәтә,	
Кибет	Ашамлыклар кибетендә төрле отделлар бар – күп сатучылар эшли, кассалар күп. Сатып алучыларашамлыкларны карыйлар,	Рәсемнәр карау. Әңгәмәләр: «Ашамлык кибетендә нәрсә сатыла7», «Нәрсәдән нәрсә әзерләп була?»
	Октябрь	
Транспорт	Урамнарда күптөрле эшләр өчен машиналарйөриләр. Җәяүлеләр тротуардан йөриләр. Машиналар һәм җәяүлеләр юл йөрү кагыдәләрен бозмыйлар. Машиналар махсус	Җәялеләр үтә торган урынга максатлы экскурсия . Рәсемнәр һәм картиналар карау. Әңгәмәләр: «Без-җәяүлеләр», « Урмада үзеңне ничек тотарга», «Юл йөрү кагыйдәләре
Балалар бакчасы	Тәрбияче иртәнге гимнастика үткәрә, балалар җыр шөгыленә киләләр-җырлыйлар, бииләр; уйныйлар	Балаларның уеннарын күзәтү, ялгышларын төзәтү. Җырлар, инструметалькөйләр тыңлау.
Уенчыклар кибете	Сатып алучылар уенчыклар сайлыйлар, сатучы белән киңәшләшәләр,кассага акча түлиләр,чекларын сатучыга бирәләр. Сатучы сатып алучыларелән ягымлы сөйләшә, аларга төрле уенчыклар	Әцгәмә: «Ягымлы сатып алучылар». Дидактик уеннар: «Уенчыкны тасвирла», «Нәрсә үзгәрде?», «Тасвирлау буенча тап».
Почта	Кешеләр бер- берсенә хатлар язалар, телеграммалар, посылкалар җибәрәләр. Хат ташучы почтаны адреслар буенча тарата.	Почтага экскурсия. Рәсемнәр, почта аша җибәрүләрне карау. Дидактик уеннар һәм күнегүләр: «Дуска хат», «Минем адресым...», «Хат ташучы посылка китергән». Продуктив эшчәнлек: конвертлар
Ноябрь		
Шифаханә	Табиб кешеләрне дәвалый: тыңлый, кан басымын үлчи, тамагын карый, рецепт язып бирә. Шәфкать туташы	Балалар бакчасының медкабинетына экскурсия. Рәсемнәр карау. Әңгәмә: «Табиб ничек эшли»

Төзүчеләр	Төзүчеләр зур гараж җиткерәләр, анда күп машиналар торачаклар.	Рәсемнәр карау. Әңгәмә: «Машиналар кайда йоклый»
Т ранспорт	Йөк һәм җиңел автомашиналар урам буйлап баралар, җәяүлеләр тротуар буйлап баралар, юл аша чыгалар , бар	Светофорга, көйләнми торган күчешкә максатчан прогулка. Дидактик уеннар: «Сак бул.
Кибет	Төрле бүлеклә белән яңа супермаркет ачылган:савыт- саба, җиһаз, канцтоварлар һәм башкалар. Сатып алучылар товар сайлыйлар, сатучыдан	Кибет янына максатчан прогулка. Рәсемнәр карау. Дидактик уеннар: «Нәрсә, нәрсә өчен», «Нәрсә юкка чыкты», «Тасвирлау буенча таны»,
Декабрь		
Җәнлекләр шифаханәсе	Кешеләр шифаханәгә киләләр һәм авыру җәнлекләрне алып киләләр. Ветеринар авыру җәнлекләрне	Әңгәмә «Минем яраткан йорт хайваннарым». Уку: К. Чуковский «Доктор Айболит»
Гаилә	Яңа ел бәйрәме: чыршы сатып алу һәм аны бизәү, гаилә әгъзаларына бүләк әзерләү, котлаулар һәм бүләкләр белән Кыш бабайның килүе.	Яңа елга әзерләнү.Тәрбияче сөйләве. Продуктив эшчәнлек: уенчык әзерләү өчен рәсемнәр һәм выкройкалар сайлау.
Кыш бабайныңостаханәсе	Кыш бабай чыршы бизәү очен уенчыклар әзерләү остаханәсе ачуны сорап хат җибәргән. Кабул итүче килүчеләрдән заказлар ала һәм	
Китапханә	Укучылар китапханәгә киләләр. Алар стендлар карыйлар,китаплар сайлыйлар. Китапханәче кирәкле китапларны бирә, аларны укучылар	Китапханәгә экскурсия. Әңгәмә «Китапханәче ничек эшли». Продуктив эшчәнлек: кечкенә китаплар, формулярлар әзерләү.
Гыйнвар		
Балалар бакчасы	Балалар бакчасында Яңа ел бәйрәме: балалар уенчыклар ясыйлар, чыршы бизиләр, Кыш бабай белән Кар кызы киләләр, балалар Яңа ел бәйрәме һәм	Әңгәмәләр: «Без балалар бакчасында чыршы бәйрәмен ничек билгеләп үттек», «Яңа ел еичәсендә миңа нәрсә ныграк ошады».
Чәчтараш	Чәчтарашка әниләр балалары белән киләләр. Ирләр һәм хатын- кызлар залы эшли. Осталар чәч кисәләр, кырындыралар, баш юалар,	Чәчтарашка экскурсия. Иллюстрацияләр карау. Әңгәмә «Без чәчтарашлы уйныйбыз»
Февраль		
Хәрби уеннар	Уеннарда төрле гаскәр төрләре катнашалар гдиэгезчеләр, җәяүле гаскәр, танкистлар, очучылар.Алар командирларның әмере буенча төрле йөкләмәләр үтиләр. Хәрби уеннардан соң концерт оештыралар: җырлар	Ил сакчылары көненә багышланган кичә үткәрү. Иллюстрацияләр карау. Әңгәмә «Булдыклы солдатлар». Рәсәй армиясе турында шигырьләр, җырларны кабатлау
Ашыгыч ярдәм	Чакырту буенча врачкилә,беренче ярдәм күрсәтә: укол ясый, тамагын карый, температурасын үлчи, рецепт	Урамга максатчан прогулка. Иллюстрацияләр карау. Әңгәмә «03 – ул «Ашыгыч ярдәм»

Театр төзү	Төзүчеләр театр төзиләр. Кассир билетлар сата. Тамашачылар аларны сатып алалар һәм тамашалар залына үтәләр. Аларны билет тикшерүче үткәрә. Билет тикшерүче тамашачыларга программка тәкъдим	Иллюстрацияләр карау. «Театрлар». Театр турында әңгәмә. Әкият уку. Уенлы күнегүләр: сөйләмнең сәнгатьлелеге өстендә эш. Продуктив эшчәнлек: билетлар,
Янгын сүндерүчеләр өйрәнүләрдә	Янгын сүндерүчеләр янгын сүндерергә ашыгалар: янгын сүндерү машинасына тиз итеп утыралар, янгын урынында янгын сүндерү җиңен сүтәләр, янган өйдән кешеләрне коткаралар, йорт хайваннарын алып чыгарга ярдәм	Иллюстрацияләр карау. Телетапшырулар карау. Әңгәмә «Янгын сүндерүчеләр ничек эшлиләр». Уку: С. Маршак «Песинең йорты», «Янгын». Продуктив эшчәнлек:
Март		
Балалар бакчасы	Тәрбияче балаларны кабул итә, иртәнге гимнастика үткәрә, балаларны ашата, алар белән уйный	Балаларның уеннарын күзәтү, ялгышларын төзәтү, рәсемнәр карау. Әңгәмә: “Балалар бакчасында үзеңне тоту”
Транспорт	Йөк һәм җиңел машиналар урамда йөри, җәяүлеләр тротуардан баралар, җәяүле чыгу урыныннан юл аркылы чыгалар, бетенесе дә юл йөрү кагыйдәләрен үтиләр. Шофер машина йөртергә хокук таныклыгы ала , машина га бензин сала , юлга чыгарга путевка ала.	Шәһәр буенча прогулка. Шәһәрнең истәлекле урыннары турында рәсемнәр карау. Әңгәмә: “Бездә нинди кызыклы урыннар бар”, “Туристларга ниләр сөйләргә була”
Шәһәр буенча экскурсия	Туристлар икенче шәһәрдән экскурсиягә килгәннәр. Экскурсовод шәһәр белән таныштыра.	
Магазин	Төрле бүлекләре (табак-савыт, йорт җиһазлары, язу-сызу әйберләре һ.б.) булган яңа супермаркет ачылды. Сатып алучылар әйбер сайлыйлар, сатучыдан алар турында сөйләвен сорыйлар (төсе, материалы, кулланылышы)	Магазинга максатлы сәяхәт. Рәсемнәр карау. Дидактик уеннар: «Нәрсә ни өчен», « Нәрсә югалды», «Тасвирлау буенча тап», «Тасвирла, без табабыз»
Апрель		
Җәнлекләр шифаханәсе	Кешеләр шифаханәгә авыру җәнлекләрне алып киләләр. Ветеринар җәнлекләрне карый, градусник куя, дару бирә, уколлар ясый	Әңгәмә: “Минем яраткан хайваным” Уку: К.Чуковский ’’Доктор Айболит”
Аптека	Дарулар сатучы рецеп буенча дарулар бирә.	Аптекага максатлы экскурсия. Матур әдәбият уку.
Уенчыклар кибете	Сатып алучылар уенчык сайлыйлар, сатучы белән киңәшәләр, кассага акча түлиләр, чекларны сатучыга бирәләр. Сатучы сатып алучылар белән әдәпле итеп сөйләшә, апарга төрле уенчыклар тәкъдим итә, аларның ни өчен яхшы булуын сөйли, уенчыкны бирә, сатып	Әңгәмә “Әдәпле сатып алучылар”. Дидактик уен: «Уенчыкны тасвирла», «Нәрсә үзгәрде», «Тасвирлау буенча тап»

Почта	Кешеләр бер-берсенә хатлар язалар, телеграмма, посылка җибәрәләр. Почта ташучы аларны адреслар буенча тапшыра.	Почтага экскурсия. Почтадан җибәрелгән әйберләрнең рәсемнәрен карау. Дидактик уеннар һәм күнегүләр: «Дустыма хат», «Минем адрес.», «Почтальон посылка китерде». Уен өчен конверт, посылка, бандероль,
Май		
Шифаханә	Терапевт кешеләрне дәвалый: тыңлый, баскалап карый, кан басымын үлчи, тамак төбен карый, рецепт яза. Шәфкать туташы укол ясый, яраларны бәйли	Балалар бакчасының медицина кабинетына сәяхәт. Рәсемнәр карау. Рәсемнәр карау. "Табиб ничек эшли?»
Хәрби уеннар	Уеннарда төрле гаскар төрләре катнашалар: диңгезчеләр, җәяүле гаскәр, танкистлар, очучылар. Алар командир әмере буенча төрле йөкләмәләр үтиләр. Хәрби уеннардан соң концерт оештыралар: җырлар җырлыйлар,	Рәсемнәр карау. Әңгәмә: Сугыш батырлары". Җырлар, шигырьләр өйрәнү
Транспорт	Йөк һәм җидел машиналар урамда йөри, җәяүлеләр тротуардан баралар, җәяүле чыгу урыныннан юл аркылы чыгалар, бетенесе дә юл йөрү кагыйдәләрен утиләр	Светофорга, көйләнелми торган юл чатына максатлы сәяхәт. Дидактик уен: «Ихтибар, җәяүле», «Кызыл, сары, яшел»
Магазин	Төрле бүлекләре (табак-савыт, йорт җиһазлары, язу-сызу әйберләре һ.б.) булган яңа супермаркет ачылды. Сатып алучылар әйбер сайлыйлар, сатучыдан алар турында сөйләвен сорыйлар (төсе, материалы, кулланылышы).	Магазинга максатлы сәяхәт. Рәсемнәр карау. Дидактик уеннар: «Нәрсә ни өчен», « Нәрсә югалды», «Тасвирлау буенча тап», «Тасвирла, без табабыз»

Хезмәт эшчәнлег оештыруı	Хезмәт күнекмәләренең күләме һәм эчтәлеге		Методик алымнар
	Төркемдә	Табигатьтә	
Дежур тору	Сентябрь: Табын әзерләү, ашау әйберләрен дөрес кую- кашык һәм пычакны – тәлинкәнең уң ягына,чәнечкене – сул ягына кую, ашаганнан соң савыт-сабаны өсәлдән җыеп алу күнекмәләрен ныгыту.Шөгыль өчен тәрбияче әзерләгән материалларны таратып чыгу (Нәфасәти шөгыльләр өчен материалны аерым өстәлгә тезеп кую), иптәшләренә шөгыль өчен материал әзерләргә ярдәм итүкүнекмәләрен ныгыту.		Шөгыльләр буенча дежур торуны оештыру турында әңгәмә(яңа кагыйдәләр) аңлату, исләренә төшерә, күрсәтмәләр бирү.
	Октябрь: Салфетканы кисеп куярга, өстәлдән калган ризыкны себереп алырга; математика өчен материалны таратырга: линейка, конвертлар, таратма материалларны; шөгыльдән соң бар материалны җыяргаөйрәтү.		Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, ачыклау, күрсәтмәләр бирү.
	Ноябрь: Табигать почмагындата дежур тору: үсемлекләргә су сибү, кипкән яфракларын алу, һава торышыкалендарен алып бару.Өстәлне пөхтә итеп җыештыру, ашамлык валчыкларынщетка белән себереп алу күнекмәләренныгыту. Ябыштыру шөгыленнән соң өстәлдән кәгазь кисәкләрен җыеп		Күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү. Әңгәмә: «Табигать почмагында Дежур торуны оештыру», «Күз күнә
Күмәк эш	***БЕРГӘЛЕКТӘ:*** Балаларны үз бүлмәләрен һәм мәйданчыкны һәрвакыт тәртиптә тотарга: уенчыкларны, төзү материалларын юып-сөртеп торырга, тәрбияче белән берлектә китап һәм уенчыкларны рәтләргә, курчак киемнәрен юарга, чишенү шкафларын тәртиптә тотарга, төркемдәге урындыкларны юарга, сөлгеләр шкафын сөртергә,физзалда тупларны, гимнастик таякларны юарга,нәниләрнең китапларын рәтләргә өйрәтү Күмәкләп : Уенчыклар шкафын җыештыру, өстәл уеннарының тышларын рәтләү, бизәү әйберләре, бәйрәмнәргә костюмнар әзерләүдә катнашу.	Балалар бакчасы мәйданчыгында җыештыру: юлларны себереп, чүп-чардан, яфраклардан чистарту; комга, мәйданчыкка су сибү веранданы җыештыру, уенчыклар юу, ком өю, мәйданчыкны кардан чистарту; карны корылмалар төзү өчен өю, корылмаларны кардан чистарту. Карны яшелчә , чәчәк түтәленә, газонга тарату. Агач һәм куак төпләренә кар өю.	Ачыклау, күрсәтмәләр бирү,аңлату, эш бүлешкәндә ярдәм итү.Хезмәтнең, нәниләргә ярдәм итүнең кирәклегетурында әңгәмә.

	Үз-үзеңә хезмәт күрсәтү. Һәр көн саен юыну һәм тешләрен чистарту,ашау алдыннан һәм пычранган саенкулларын юу күнекмәләре бирү.Билгеле бер эзлеклелектә киенә һәм чишенә, киемне дөрес һәм пөхтә итеп шкафка, аяк киемен үз урынына куя, дымланган киемнәрне вакытында киптерә, аяк киемнәренкарап-чистартып (юу, сөртү, ялтырату) торырга гадәтләндерү.Үзендәге жыйнаксызлыкны күреп, тәртипкә китерергә, иптәшенә аның өс-баш һәм аяк киемендәге төгәлсезлекне әдәпле итеп кенә искәртергә, ал арны бетерүдә булышлык итәргә өйрәтү. Үзара ярдәмләшү тойгысы тәрбияләү. Хуҗалык-көнкүреш хезмәте Балаларны үз бүлмәләрен һәм мәйданчыкныһәрвакыт тәртиптә тотарга: уенчыкларны, төзү материалларын юып- сөртеп торырга, тәрбияче белән берлектә китап һәм уенчыкларны рәтләргә өйрәтү.Балалар бакчасы мәйданчыгында мөстәкыйль рәвештә җыештыру эшләре үткәрергә: юлларны себереп, чүп- чардан, кардан чистартырга.Йокыдан торгач, урын-җирне мөстәкыйль җыештырырга күнектерү.Табын әзерләү, икенче һәм өченче (җиләк-җимеш) ризыкларны тарату, ашаганнан соң савыт-сабаны җыеп алу, идән себерү кебек дежурлык бурычларын мөстәкыйль һәм намус	Тере почмакта дежур тору бурычларын мөстәкыйль һәм җаваплылык тоеп башкарырга: бүлмә гөлләренә су сибәргә, туфракны йомшартырга, җимлекләрне юарга, азыкны әзерләп (юып, кискәләп) бирергә өйрәтү. Тере почмактагы тереклек ияләре һәм үсемлекләр турында мөстәкыйль кайгыртырга гадәтләндерү.Көзен балаларны яшелчә һәм орлыкларны җыю, суганча һәм гөл бүлбеләрен казып алу, түтәлләрне казып калдыру, агач һәм куак төпләрен йомшарту, чәчәк атып утыручы үсемлекләрне грунттан алып тере почмактагы чүлмәкләргә күчереп утырту эшләренә тарту. Кышын агач һәм куак төпләренә кар өю, табигать	Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү күрсәтмә бирү, балалар эшен күзәтү. Танып- белү эшчәнлеге: коры һәм юеш комнан корылмалар төзү; салкын һәм җылы көннәрдә кардан әвәләү. Әңгәмә: «Төркем бүлмәсендә тәртип булуы ни өчен мөһим », «Нәниләргә уен мәйданчыгын җыештырыга ярдәм итик», «Агачлар һәм куакларкышны ничекүткәрәләр». Матур әдәбият уку. Дидактик уеннар һәм күнегүләр: «Бездә тәртип », «Бар әйбер дә урынында», «Кушканны үтик (төркем бүлмәсеннән тыш)»
Дежур тору	**Декабрь:** Табынны тиз һәм пөхтә җәя һәм җыя белү күнекмәләрен ныгыту. Шкафтан шөгыльгә кирәкле материалны алырга, махсус өстәлгә урнаштырыга, иптәшләренә аларны шөгыльгә әзерләргә, шөгыльдән соң җыеп куярга ярдәм итү, нәфасәти шөгыльләрдән соң өстәлләрне сөртергә. Үсемлекләрне коендырырга, ашар өчен яшеллеккә суган утыртырга өйрәтү.		Күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, ачыклау. Әңгәмә: «Үсемлекләрне ничек тәрбияләргә»

	Январь: Шөгыльләргә эш урынының әзерлеген’ күзәтергә, балаларнын урынын шөгыльгә җитмәгән материал белән тулыландырырга. Җыр шөгыльләренә әйбер әзерләүдә катнашырга.		Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, ачыклау, күрсәтмәләр бирү, эш алымнарын күрсәтү. Әңгәмә: «Шөгыльләргә эш урыны әзерләү
	Февраль: Ябыштыру шөгыле өчен кәгазь хәзерлек әзерләргә, физкуль шөгыле өчен җиһазлар әзерләүдә һәм урнаштыруда катнашу, шөгыльдән соң урыннарынтәртипкә китерергә. Тартмага ашар өчен яшеллеккә суган утыртырга. Кыш турында йомгаклау әңгәмәсе өчен һава торышы кален әзерләү.		Әңгәмә: «Кыш көне көн торышы» (табигатьтә сезонлы үзгәрешләр календаре эчтәлеге буенча) Кошларга яшел ашамлык өчен ашлык бөртекләре чәчәргә өйрәтү.
Күмәк эш	Балаларны үз бүлмәләрен һәм мәйданчык һәрвакыт тәртиптә тотарга: уенчыкларны, төзү материалларын юып-сөртеп торырга, тәрбияче белән берлектә китап һәм уенчыкларны рәтләргә, курчак киемнәрен юарга, чишенү шкафла тәртиптә тотарга, төркемдәге урындыклар юарга, сөлгеләр шкафын сөртергә,физзал тупларны, гимнастик таякларны юарга, нәниләрнең китапларын рәтләргә өйрәтү Уенчыклар шкафын җыештыру, өстәл уеннарының тышларын рәтләү, муззалда урындыклар юу, бизәү әйберләре, бәйрәмнәргә костюмнар әзерләүдә катнаш	Уен мәйданчыгын җыештыру: себерү,чүп җыю, веранда җыешты уен мәйданчыгынкарда чистарту, Карны оешыр өчен һәм корылмалар төзер өчен өемнәргә җыярга, корылмаларны кардан чистартырга.. Яшелчә һәм чәчәк түтәлләренә кар ташырга. Куакларны, агачларны аскы өлешләрен	Ачыклау, күрсәтмәләр бирү, эш булешкәндә ярдәм итү. Хезмәтнең, нәниләргә ярдәм итүнең кирәклеге турында әңгәмә.

Кушылга	Уен почмакларын тәртипкә китерү; төзү материалларын, өстәл уеннарын, хезмәт өчен материалны һәм эш коралларын урынына алып куярга.. Шөгыльгә киткәндә , урамга чыкканда бар да тәртиптә калуын тикшерү:шкафлардагы,урындыклардагы киемнәрнең төрелү тәртибен, балалар җыештырганнан соң караватлар тәртибен. Курчакларны тәртипкә китерергә: юарга, чәчләрен тарарга, кирәк булса киемнәрен алыштырырга. Өзелгән сәдәфләрен тегәргә. Төзәтелергә тиешле уенчыкларны, китапларны, тартмаларны сайларга. Уенчыкларны һәм төзү материалларын юарга, сөртергә Таракларны юарга, сабынны урнаштырыга, юыну һәм төркем бүлмәсендә идәнне сөртеп алырга. Сөлгеләрне алыштырырга. Тәрәзә төпләрен, җиһазны сөртергә,	Яшел ашамлык өчен орлык чәчәргә. Кечкенәләргә бүләккә уенчыклар ясарга. Тәрбияче кушуы буенча алып чыгу өчен материалны һәм уенчыкларны сайлап алып урамга алып чыгарга. Керер алдыннан уенчыкларны җыярга һәм аларны тәртипкә китерергә. Уен мәйданчыгын, веранданы, корылмаларны чистартырга. Кар чистартырга. Корылмаларны кардан чистартырга.Эреп каткан боз катламын ватарга. Карны оешыр өчен һәм	Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, күрсәтмәләр бирү, балалар эшен күзәтү. Тәҗрибәле танып-белү эшчәнлеге: салкын һәм җылыткан көннәрне кардан әвәләп ясау. Әңгәмә: «Ни өчен төркем бүлмәсендә тәртип булу мөһим», «Без нәниләргә уен мәйданчыгын чистартырга ярдәм итәрбез», «Агачлар һәм куаклар ничек кыш чыгалар» Уку: К. Мелихин «Якты хыяллар». Дидактик уеннар һәм күнегүләр: «Бездә тәртип»
Дежур тору	Март: Табынны тиз һәм пөхтә җәя һәм җыя белү күнекмәләрен ныг Шкафтан шөгыльгә кирәкле материалны алырга, махсус өстәлгә урнаштыр иптәшләренә аларны шөгыльгә әзерләргә, шөгыльдән соң җыеп куярга ярдәм итү, нәфа шөгыльләрдән соң		Күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, ачыклау. Әңгәмә: «Үсемлекләрне ничек

	Апрель: Шөгыльләргә эш урынының әзерлеген күзәтергә, балаларның урынын шөгыльгә җитмәгән материал белән тулыландырырга. Җыр шөгыльләренә э әзерләүдә катнашырга. Кошларга яшел ашамлык өчен ашлык бөртекләре чәчәргә өйр Күзәтү өчен кузаклы үсемлекләр утырту		Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, ачыклау, күрсәтмәләр бирү, эш алымнарын күрсәтү. Әңгәмә: «Шөгыльләргә эш урыны әзерләү
	Май: Ябыштыру шөгыле өчен кәгазь хәзерлек әзерләргә, физкуль шөгыле өчен җиһазлар әзерләүдә һәм урнаштыруда катнашу, шөгыльдән соң урыннарынтәртипкә китерергә Төркем бүлмәсендә үстерелгән чәчәкләрне чәчәк түтәленә күч утыртуда катнашу.		Исләренә төшерү, күрсәтмәләр бирү, аңлатма бирү. Әңгәмә: «Яз көне көн торышы» (табигатьтә сезонлы эчтәлеге буенча)
Күмәк эш	***Бергәлектә:*** Балаларны үз бүлмәләрен һәм мәйданчыкны һәрвакыт тәртиптә тотарга: уенчыкларны, төзү материалларын юып-сөртеп торырга, тәрбияче белән берлектә китап һәм уенчыкларны рәтләргә, курчак киемнәрен юарга, чишенү шкафларын тәртиптә тотарга, төркемдәге урындыкларны юарга, сөлгеләр шкафын сөртергә, физзалда тупларны, гимнастик	Уен мәйданчыгын җыештыру: себерү, чүп җыю, веранда җыештыру, уен мәйданчыгынкардан чистарту, чүпләрне ташу. Куакларны, агачларның төбен йомшартуда катнашу. Кечкенәләрне	Эшләрне бүлешкәндә ярдәм итү,күрсәтмәләр бирү, аңлатма бирү, аңлату. Кечкенәләргә гомүми файда һәм ярдәм өчен хезмәтнең кирәклеге турында әңгәмә

Кушылга	Уен почмакларын тәртипкә китерү; төзү материалларын, өстәл уеннарын, хезмәт өчен материалны һәм эш коралларын урынына алып куярга. Шөгыльгә киткәндә , урамга чыкканда бар да тәртиптә калуын тикшерү: шкафлардагы, урындыклардагы киемнәрнең төрелү тәртибен, балалар җыештырганнан соң караватлар тәртибен. Курчакларны тәртипкә китерергә: юарга, чәчләрен тарарга, кирәк булса киемнәрен алыштырырга. Өзелгән сәдәфләрен тегәргә. Төзәтелергә тиешле уенчыкларны, китапларны, тартмаларны сайларга. Уенчыкларны һәм төзү материалларын юарга, сөртергә. Таракларны юарга, сабынны урнаштырыга, юыну һәм: төркем бүлмәсендә идәнне сөртеп алырга. Сөлгеләрне алыштырырга. Тәрәзә төпләрен, җиһазны сөртергә, сөлгеләр шкафын юарга. Караватларга чиста җәймәләрне куеп чыгарга.	Яшел ашамлык өчен орлык чәчәргә. Кечкенәләргә бүләккә уенчыклар ясарга. Тәрбияче кушуы буенча алып чыгу өчен материалны һәм уенчыкларны сайлап алып урамга алып чыгарга. Керер алдыннан уенчыкларны җыярга һәм аларны тәртипкә китерергә.Уен мәйданчыгын, веранданы, чистартырга. Тәрбиячегә кар таратырга ярдәм итү. Өлкәннәр үтенече белән әйберләрне алып килергә яисә илтеп куярга. Нәрсәдер белергә һәм тәрбиячегә	Эш алымнарын күрсәтү, аңлату, исләренә төшерү, күрсәтмәләр бирү, балалар эшен күзәтү. Тәҗрибәле танып-белү эшчәнлеге: салкын һәм җылыткан көннәрне кардан әвәләп ясау. Әңгәмә: «Ни өчен төркем бүлмәсендә тәртип булу мөһим», «Без нәниләргә уен мәйданчыгын чистартырга ярдәм итәрбез», «Агачлар һәм куаклар ничек кыш чыгалар» Уку: К. Мелихин «Якты хыяллар». Дидактик уеннар һәм күнегүләр: «Бездә тәртип», «Барысы да үз урыныда», «Кушылганны

Танып белү үсеше

Бала һәм әйләнә-тирә: Табигый тирәлек. Экологик күзаллаулар формаштыру

«Танып белү» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларда танып белү ихтыяҗларын ***һӘМ***акылны үстерү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә ***ҺӘМБЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН*** билгели.

Татарстан – күпмилләтле республика. Казан – эре промышаннть үзәге, Россиянең борынгы шәһәрләреннән берсе. Казан – республиканың һәм бөтендөнья татарларының башкаласы. Казанда Президент, Татарстан Хөкүмәте һәм шәһәр мэры эшлиләр. Шулар турында балаларда күзаллаулар булдыру.

Балаларга туган як турында мифлар, легендалар, тарихлар сөйләү. Туган шәһәрнең (авылның) истәлекле урыннары, бик күптәнге вакыйгалары, тарихи истәлекләре, музейлары, урамнары белән таныштыру.

Татарстан Республикасының төп символикасы (флаг, герб, гимн) белән таныштыру. Балаларга үз халкының бер өлеше булуларын аңлату.

Татарстан Республикасының географик урыны белән таныштыру (картада яки глобуста республиканың территориясен, Кама һәм Идел елгаларын, Куйбышев һәм Түбән Кама сусаклагычларын, Кабан күлен, тирә-як күл һәм елгаларын билгеләү).

Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның традицияләре, гореф-гадәтләре, йолалары белән таныштыру. Милли бәйрәмнәр (Нәүрүз бәйрәме, Корбан бәйрәме, Сабантуй, Нардуган һ. б.) турында күзаллаулар булдыру. Башка милләтләргә карата хөрмәт һәм дусларча мөнәсәбәт тәрбияләү.

Милли һәм бөтендөнья культураларының үткәне һәм бүгенгесе белән танышуга тарту. Әдәбият һәм сәнгать өлкәсендәге күренекле эшлеклеләрнең (шагыйрьләр: Г. Тукай, М. Җәлил, Р. Миңнуллин һ. б., язучылар: А. Алиш, Р. Батулла һ. б., рәссамнар: Х. Якупов, Х. Казаков һ. б., скульпторБ. Урманче һ. б.) тормыш һәм иҗатлары белән таныштыру. Аларның тормышлары һәм эшчәнлекләренә карата кызыксыну уяту.

Балаларның кызыксынуларын исәпкә алып, туган як табигате турындагы белемнәрен киңәйтү.

Кешеләрнең табигатьне саклау буенча эшчәнлеге белән таныштыру.

Тере һәм тере булмаган табигатькә сакчыл караш тәрбияләү, табигатьтә үзеңнең катнашыңнан соң туган уңай һәм тискәре нәтиҗәләрне алдан күрә белергә өйрәтү, туган як табигатенә үз ихтыяҗыңны канәгатьләндерү өчен дип карау ярамаганлыгын аңлату, анн файдалануның беренчел күнекмәләрен булдыру («Әгәр мин һәм башка кешеләр дару үләннәрен тамырлары белән җыйса…»).

Туган якта ешрак очрый торган үсемлек һәм хайваннарга карата кызыксынуны үстерү. Табигать объектларын үзенчәлекләре буенча классларга һәм төркемнәргә бүләргә өйрәтү (ылыслы һәм яфраклы агачлар, куаклар, үлән үсемлекләр; уранн, болын, бакча үсемлекләре; урман җиләкләре, гөмбәләр, бүлмә үсемлекләре (гөлләре); кыргый һәм йорт хайваннары, кышлаучы һәм күчмә кошлар, балыклар, бөҗәкләр һ. б.).

Республика территориясендәге хайваннарның яшәү рәвешен, аларның тышкы кыяфәт үзенчәлекләрен (гәүдә өлешләре, тәне нәрсә белән капланган), хәрәкәт итү ысулларын (шуыша, оча, йөзә), азыкларын; кайбер бөҗәкләрнең, җир-су хайваннарының, сөйрәлүчеләрнең яшәү мохитенә яраклашуларын күзәтергә өйрәтү. Хайваннарны тавышларыннан танырга булышу.

Туган як табигатенең матурлыгын, аның форма, төс, исләр байлыгын күрә һәм тоя белү күнекмәләрен үстерү.

Сентябрь

№	***Эшчәнлекнең темасы, максаты***	***Әдәбияты, бите***	***Дата***
1	“Булышчы предметлар” (*предметлы тирәлек*) Максат:балаларга кешеләрнең хезмәтен җиңеләйтә һәм тормыш өчен мөһим булган предметлар турында мәгълүмат бирү.	Дыбина О.В.. *29 нчы бит*	
2	“Көз башы (сентябрь). Паркка сәяхәт” (әйләнә-тирә табигать) Максат:балалар белән көзге паркка сәяхәткә бару;көзге табигатьне күзәтү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *116 нчы бит*	
3	“Дус гаилә” (Иҗтимагый тормыш күренешләре). Максат:балаларның гаилә турында, гаилә әгъзалары арасындагы мөнәсәбәт,бер-берсе турында кайгыртучанлык тәрбияләү.	Дыбина О.В.. *10 нчы бит*	
4	“Җир планетасы –безнең йортыбыз”. (экологик тәрбия) Максат: балаларга җир планетасы турында мәгълүмат бирү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *117 нчы бит*	
5	“КВН кабатлау”	Конспект	

Октябрь

№	*Эшчәнлекнең темасы, максаты.*	*Әдәбияты, бите*	*Дата*
1	“Кызыклы предметлар” (*предметлы тирәлек*) Максат:балаларны кеше уйлап тапкан әйберләр һәм табигать тарафыннан яратылган әйберләрне чагыштырырга өйрәтү.	Дыбина О.В.. *12 нче бит*	
2	“ Чиста су, йөгерек су”(әйләнә-тирә табигать) Максат: су кешеләр өчен никадәр әһәмиятле булуын балаларга аңлату.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *122 нче бит*	
3	“Безнең балалар бакчасында шундый яхшы” (Иҗтимагый тормыш күренешләре Максат:балаларга бакча турында, андагы эшләүче хезмәткәрләр турында сөйләү, аңлату.	Дыбина О.В. *13нче бит*	
4	“Табигатькә гуманлы караш”.(экологик тәрбия) Максат: балаларда табигатькә карата гуманлы караш тәрбияләү;тирә-як мохитны чиста һәм сакларга өйрәтү,тәрбия бирү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *135 нче бит*	

Ноябрь

№	*Эшчәнлекнең темасы*	*Әдәбияты, бите*	*Дата*
1	“Үткән заман китапларына сәяхәт” (*предметлы тирәлек*) Максат:балаларны китап ничек барлыкка килү тарихы белән таныштыру.	Дыбина О.В.. *15нче бит*	
2	“Могҗизалы табигать” (әйләнә-тирә табигать) Максат: агачлар турында белемне ныгыту; агач һәм куакларын сөйләү буенча , яфракларны капшап тану.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *150 нче бит*	
3	“Мәктәп” (*Иҗтимагый тормыш күренешләре)* Максат: : бәйрәм һәм мәктәп турында күзаллауны киңәйтү һәм мәктәп эшчеләре белгечлегенә хөрмәт тәрбияләү.	Дыбина О.В. *Занятия по ознакомлению с окружающим миром в подготовительно занятий.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ. 2011.* *17нче бит*	
4	“Хайваннарның көзге тормышы(экологик тәрбия) Максат: кыргый җәнлекләр һәм аларның кышка әзерлеге турында күзаллауны киңәйтү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *Сценарии занятий по экологическому воспитанию дошкольников (средняя, старшая,* *155 нче бит*	
5	Минем гаилә	конспект	

Декабрь

№	*Эшчәнлекнең темасы*	*Әдәбияты, бите*	*Дата*
1	“Көн әйберләр күргәзмәсендә” (*предметлы тирәлек*) Максат: “музей” аңлатмасы белән таныштыру; музейда эшләүчеләр, музейның эчке бизәлеше, ни өчен кирәк булуы белән таныштыру, кызыксынучанлык, активлык тәрбияләү;	Дыбина О.В. *19нчы бит*	
2	“Кышкы паркка сәяхәт” (әйләнә-тирә табигать) Максат: балалар белән кышкы паркка сәяхәт итү; кышкы матурлыкны, андагы табигатьне күзәтү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *172 нче бит*	
3	“Китап бастыруханәсенә сәяхәт” (Иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: Китап бастыруханәсенә сәяхәткә бару.Андагы хезмәткәрләр һәм аларның эшләре белән танышу.Бу хезмәт ияләренә хөрмәт тәрбияләү.	Дыбина О.В. *20нче бит*	
4	“Айга очу” (экологик тәрбия) Максат: балаларның ай планетасы турында белемнәрен арттыру; андагы җисемнәр турында сөйләү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. *171 нче бит*	

Гыйнвар

№	Эшчәнлекнең темасы	Әдәбияты, бите	Дата
1	"Ике ваза" (предметлы тирәлек) Максат: ике төрле материалдан эшләнгән вазаны чагыштыру; фикерләү сәләтен үстерү.	Дыбина О.В. *22нче бит*	
2	"Кошларның кышкы тормышы" Максат: балаларны кошларның кышкы тормышы турында белемнәрен арттыру; кошларга карата мәрхәмәтлелек хисләре тәрбияләү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 179 нчы бит	
3	"Китапханә"(иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: китапханә тормышы белән якыннан танышу;китапханәчеләр хезмәте турында мәглүмат туплау.	Дыбина О.В. . *23нче бит*	
4	"Икмәк-зур байлык" Максат: игенчеләр хезмәте, аларның катлаулы эшләре турында белемнәрен арттыру;икмәкнең никадәр безнең өстәлләргә килгәнен аңлату.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 186 нчы бит	

Февраль

№	Эшчәнлекнең темасы	Әдәбияты, бите	Дата
1	"Материаллар илендә". Викторина. (предметлы тирәлек) Максат: балаларның фикерләү сәләтен, аңга алуларын үстерү.	Дыбина О.В. 25 нче бит	
2	"Диңгез патшасында кунакта" Максат: балаларның диңгез һәм диңгез төбендәге тормыш турында белемнәрен арттыру.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 189 нчы бит	
3	"Ил сакчылары" (иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: Россия армиясе турында белемне тирәнәйтү; гаскәр төрләре турында элементар мәгълүмат бирү; Ватанны саклаучыларның Бөек Ватан сугышындагы батырлыклары турында сөйләү.	Дыбина О.В. 26нче бит	
4	"Кояшта кунакта"	Горького Л.Г.,Кочергина А.В.,	

	Максат: кояш җисеме турында мәглүмат туплау;кояш булмаса нәрсә булыр иде? Әңгәмә кору.	ОбуховаЛ.А. 193 нче бит	

Март

№	Эшчәнлекнең темасы	Әдәбияты, бите	Дата
1	“Белгечләр” (предметлы тирәлек) Максат: балаларның төрле өлкәдәге белгечләр белән таныштыру; белгечләр ни өчен кирәк? сорауларга җаваплар табу.	Дыбина О.В. 27 нче бит	
2	“Нәрсә кайда үсә, нәрсә кайда яши”. Максат: балаларның нәрсә кайда үскәнен, нәрсә кайда яшәгәне турында белемнәрен арттыру; һәрнәсәнең үз урыны, үз вакыты булуын төшендерү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 196 нчы бит	
3	“Мин туган илем-Россия” (иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: Җир планетасының формасы турында күзаллау; үз илең өчен горурлык хисе кичерү һәм чит ил халыкларына хөрмәт тәрбияләү.	Дыбина О.В. 29 нчы бит	
4	“КВН “Табигать тирәлеге” Максат: табигатьтурында белемне киңәйтү; Татарстанның табигый байлыклары (күмер,нефть, газ)белән таныштыру; көнкүрештә табигый ресурсларны файдалану турында беренчел мәгълүмат бирү, табигатьтә һәм көнкүрештә үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен искә төшерү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 204 нче бит	

Апрель

№	Эшчәнлекнең темасы	Әдәбияты, бите	Дата
1	“Элеккеге санау өлкәсенә сәяхәт” (предметлы тирәлек) Максат: кешелекнең үсүе белән бергә санау тарихының үзгәрүе белән таныштыру, танып-белү эшчәнлеген активлаштыру.	Дыбина О.В. 30нчы бит	
2	“Космос. Йолдызлар.” Максат: Җир планетасының формасы турында күзаллау; күк җисемендәге йолдызлар белән таныштыру, алар турында мәгълүмат туплау.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 209 нчы бит	
3	“Космос” (иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: Җир планетасының формасы турында күзаллау; үз илең өчен горурлык хисе кичерү һәм чит ил халыкларына хөрмәт тәрбияләү.	Дыбина О.В. 32 нче бит	
4	“Язгы паркка сәяхәт” Максат: балалар белән язгы паркка сәяхәткә бару;	Горького Л.Г.,Кочергина А.В.,	

	андагы язгы табигатьнең гүзәллеген күрә, күзәтә белергә өйрәтү.	ОбуховаЛ.А. 213 нче бит	

Май

№	Эшчәнлекнең темасы	Әдәбияты, бите	Дата
1	“Светофор иленә сәяхәт” (предметлы тирәлек) Максат: ЮЙК кагыйдәләрен кабатлау, ныгыту.	Дыбина О.В. . 33нче бит	
2	“Язгы беренче чәчәкләр”. Максат: балаларны язның беренче чәчәкләре белән таныштыру; табигатькә сак караш тәрбияләү.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 214 нче бит	
3	“Бабай янына фермага бару” (иҗтимагый тормыш күренешләре) Максат: фермер һөнәренә кызыксыну уяту; авыл хуҗалыгы хезмәтен күзаллауны киңәйтү; күмәк эшләгәндә генә сыйфатлы продукт алырга мөмкин булуын күрсәтү	Дыбина О.В. 35 нче бит	
4	“Нәрсә ул урман?” Максат: урман үсемлекләре турында күзаллауны ныгыту һәм тирәнәйтү, табигатьтә үз-үзеңне тота белү кагыйдәләрен өйрәтүне дәвам итү, кычыткан, бака яфрагы кебек дару үләннәре белән таныштыру.	Горького Л.Г.,Кочергина А.В., ОбуховаЛ.А. 217 нче бит	

Элементар математик төшенчәләр формалаштыру

Балаларның күплек сандагы предметлар турында күзаллаулар үстерү. Билгеләре төрле булган предметлардан төзелгән төркемнең состав өлешләрен күрә белергә өйрәнү.

10 эчендә санау, тәртип буенча санау күнекмәләрен камилләштерү. программа материалын үзләштерү узенчәлекләреннән чыгып, 20 гә кадәр санарга өйрәтү. Икенче дистә саннарының ясалышы белән таныштыру. 0-9 цифрлары белән таныштыру. Натураль саннар арасындагы бәйләнешләрне аңлауларын, саннарның һәрберсен бер берәмлеккә арттыра һәм киметә белүләрен ныгыту. Саннарны уңай һәм кире тәртиптә санау.

5-10 эчендәге саннарның берәмлекләрдән торган составы белән таныштыру. Санны ике кечерәк санга таркату һәм ике кечерәк саннан зуррак саннан зуррак сан төзергә өйрәтү.Балаларны 1,5, 10 тиенлек, 1, 2,5,10 сумлык акчалар белән таныштыру.

Күрсәтмәлелеккә нигезләнеп, кушуга нигезләнгән гади мәсьәләләр төзү һәм чишү.

Предметларны 2-8 тигез кисәккә бүләргә өйрәтү; бөкләү юлы һәм шартлы үлчәү ярдәмендә бүлү. Бөтен белән өлешне чагыштырырга, бөтеннең өлештән зуррак булуын,ә өлешнең бөтеннән кечерәк булуын аңларга өйрәтү.

Башлангыч үлчәү күнекмәләрен биру. Шартлы үлчәү ярдәмендә предметларның озынлыгын, киңлеген, биеклеген үлчәргә һәм чагыштырырга өйрәтү. Шартлы үлчәү ярдәмендә сыеклык һәм чәчелүчән җисемнәрнең күләмен үлчәргә өйрәтү.

Таныш геометрик фигуралар, аларның элементлары һәм кайбер үзенчәлекләре турында күзаллауларын ныгыту. Балаларны чикле территориядә ориентлашырга өйрәтү.

Атна көннәре,ел үйләнәсендәге айларның эзлеклелеге турында күзаллауларын ныгыту. Вакытның кире кайтмавы турында иң гади күзаллау булдыру.Сәгатькә карап, вакытны дөрес әйтә белергә күнектерү.

Ел ахырына үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр.

Предметларны төркемли,төркемнән аерым өлешләрен ала белү.

10 га кадәр һәм аннан артыграк санау,тәртип буенча санау.

10 кадәр уңай һәм кире тәртиптә санау. Алу һәм кушуга бер гамәлле мәсьәләләр төзү һәм чишү.

Предметларның, туры сызык кисемтәләренең озынлыкларын, сыеклыкларын һәм чәчелүчән әйберләрнең күләмен шартлы үлчәм ярдәмендә табу.

Куелган шарт һәм ахыргы нәтиҗә буенча геометрик фигураларны күзәтү, кисәкләрдән яңа форма ясау.

Сәгатькә карап вакытны билгели белү. Ай исемнәрен, атна көннәренең, ел фасылларының эзлеклелеген белү.

1.5,10 тиенлек һәм 1,2,5 сумлык акчаларны белү.

Тирә-юньдә һә яссылыкта ориентлашу, обүектларның хәрәкәт юнәлешен һәм үзара урнашу урынын билгеләү; арифметик тамгалар куллану.

Алда торган санга берне кушып, аннан соң килгән саннан берне алып саннарның төзелешен билгеләү.

Кисемтә,почмак,түгәрәк, күппочмаклыклар, шар, куб, цилиндрны аера белү.аларны чагыштыру.

Сентябрь.

№п/п	Тема. Максат.	Әдәбият,бит	Дата
1	10 га хәтле рәт саны. Максат: 10 га хәтле рәт санын өйрәнү. Ничә?Ничәнче?сорауларына җавап бирү.	И.А.Помораева 18 бит	
2	1-саны 1- цифрасы Максат: 1-саны, 1- цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 4 бит	
3	Күплек.Бер бөтен.Кисәкләр. Максат: Күплек.Бер бөтен.Кисәкләр, төшенчәләре белән таныштыру.	И.А.Помораева 19 бит	
4	2-саны 2-цифрасы Максат: 2-саны, 2-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 7 бит	
5	1 һәм 2 саны эчендә эш. Максат: 2 санының килеп чыгышын аңлату.	И.А.Помораева 21 бит	
6	3-саны 3-цифрасы Максат: 3-саны, 3-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 10 бит	
7	Предметларны чагыштыру Максат: предметларны озынлыгы, киңлеге, биеклеге буенча чагыштыру.	И.А.Помораева 22 бит	
8	4-саны 4-цифрасы Максат: 4-саны, 4-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 13 бит	

Октябрь.

№ п/п	Тема. Максат.	Әдәбият,бит	Дата
1	Саннарны дөрес төзе. Максат: берәмлекләр белән танышу. Атна көннәрен дөрес әйтергә өйрәтү.	И.А.Помораева 26 бит	
2	5-саны 5-цифрасы Максат: 5-саны,5-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 16 бит	
3	Түгәрәкне кисәкләргә бүлү. 6 санын берәмлекләрдән төзү. Максат: бер бөтен һәм кисәкләр чагылышын өйрәтү;икедән бер өлеш, дүрттән бер өлеш;сигездән бер өлеш төшенчәләрен аңлату.	И.А.Помораева 28 бит	
4	6-саны 6-цифрасы Максат: 6-саны, 6-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 19 бит	
5	Турыпочмакны кисәкләргә бүлү. 7, 8 саннарының төзелеше Максат: Турыпочмакны 2,4,8 тигез кисәкләргә бүлергә өйрәнү.	И.А.Помораева 30 бит	
6	7-саны 7-цифрасы Максат: 7-саны, 7-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 22 бит	
7	7,8 саннарының берәмлектән төзелеше. Максат: 7,8 саннарының берәмлектән төзелешен өйрәнү.	И.А.Помораева 33 бит	
8	8 саны 8 цифрасы Максат: 8-саны, 8-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 25 бит	

Ноябрь.

№ п/п	Тема. Максат.	Әдәбият,бит	Дата
1	9 санының берәмлекләрдән төзелеше. Максат: 9 санының берәмлекләрдән төзелешен өйрәнү.9 га хәтле рәт санын өйрәнү.	И.А.Помораева 34 бит	
2	9- саны 9-цифрасы Максат: 9-саны, 9-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 28 бит	
3	1-9 хәтле саннар. Максат: 1-9 хәтле саннар белән танышуны дәвам итү.	И.А.Помораева 36 бит	
4	0-саны 0 цифрасы Максат: : 0-саны, 0-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 30бит	
5	10 санының берәмлекләрдән төзелеше Максат:киләсе һәм алдангы саннарны дөрес әйтә белергә өйрәтү.	И.А.Помораева 39 бит	
6	10-саны 10-цифрасы Максат: : 10-саны, 10-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 32 бит	
7	Саннарның төзелеше. Максат: Саннарны төзелеше ягыннан тикшерү.	И.А.Помораева 45 бит	
8	Шалкан экиятен төзибез. Максат:Шалкан әкиятенең төзелешен саннар ярдәмендә күрсәтү.	Е.В.Колесникова 34 бит	

Декабрь

№ п/п	Тема. Максат.	Әдәбият, бит	Дата
1	1, 2,5,10 сумлык акчалар белән таныштыру. Максат: 1, 2,5,10 сумлык акчалар белән таныштыру; акчалар белән дөрес кулланырга өйрәтү.	И.А.Помораева 66 бит	
2	Кушу гамәле белән мисаллар. Максат: кушу гамәленә мисаллар чишәргә өйрәтү; фикерләү сәләтен үстерү.	Е.В.Колесникова 36 бит	
3	Сәгать.Сәгать төрләре. Максат: балаларны сәгать төрләре белэтаныштыру.Вакыт берәмлеген ком сәгате белән билгеләргә өйрәнү.	И.А.Помораева 69 бит	
4	Кушу һәм алу гамәлләре. Максат: кушу гамәленә мисаллар чишәргә өйрәтү; фикерләү сәләтен үстерү.	.Е.В.Колесникова 38 бит	
5	Вакыт берәмлеге.Күләм. Максат: Сәгать макеты ярдәмендә төгәл сәгатьне билгеләргә өйрәтү.	И.А.Помораева 73 бит	
6	Рәсемнәрне чагыштыр. Максат: балаларның логик фикерләүләрен үстерү.	Е.В.Колесникова 39 бит	
7	Сыек әйберләрне үлчәү берәмлеге. Максат: Сыек җисемнәрне үлчәү берәмлекләре белән таныштыру.	И.А.Помораева 77 бит	
8	Вакыт берәмлеге. Ел фасыллары.Айлар. Максат: Вакыт берәмлеге. Ел фасыллары.Айлар,	И.А.Помораева 80 бит	

	төшенчәләрен кабатлау,нығыту.		

Гыйнвар

№пп	Тема. Максат.	Әдәбият, бит	Дата
1	Арифметик мәсьәләләр. Максат: арифметик мәсьәләләр чишәргә өйрәнү; логик фикерләне үстерү.	И.А.Помораева 85 бит	
2	Чагыштыр һәм яса. Максат: логик фикерләүне, фикерләү сәләтен үстерү.	Е.В.Колесникова 40-41 бит	
3	Кушу һәм алуга арифметик мәсьәләләр. Максат: Кушу һәм алуга арифметик мәсьәләләр чишүне дәвам итү.	И.А.Помораева 88 бит	
4	Сан һәм күләм. Максат: предметларны күләме һәм саны буенча чагыштыру.	.Е.В.Колесникова 42-43 бит	
5	Арифметик мәсьәләләр төзү һәм чишү. Максат: арифметик мәсьәләләр төзеп,чишәргә өйрәтү.	И.А.Помораева 90 бит	
6	Кушу һәм алуга мисаллар чишү. Максат: Кушу һәм алуга мисаллар чишүне дәвам итү.	Е.В.Колесникова 44 бит	
7	Кушу һәм алуга мисаллар чишү. Максат: Кушу һәм алуга мисаллар чишүне дәвам итү.	Конспект	
8	Арифметик мәсьәләләр төзү һәм чишү. Максат: арифметик мәсьәләләр төзеп,чишәргә өйрәтү.	Конспект	

Февраль

№ п/п	Тема. Максат.	Әдәбият, бит	Дата
1	Кушуга мисаллар төзү һәм чишү. Кисемтәнең озынлыгын үлчәү. Максат: Кушуга мисаллар төзеп чишүне дәвам итү;кисемтәнең озынлыгын линейка ярдәмендә үлчәргә өйрәтү.	И.А.Помораева 101 бит	
2	Сатып алучы һәм кибетче. Максат: уенда таныш акчалар кулланып уйнау; логик фикерләүләрен үстерү.	Е.В.Колесникова 45 бит	
3	Ел фасылы.Кышкы айлар. Максат: Ел фасылы.Кышкы айларны искә төшерү. Геометрик фигуралардан тематик композицияләр төзергә өйрәтү.	И.А.Помораева 102 бит	
4	Куян аюга кунакка бара. Максат: куянның яшелчә, җиләк-җимешләрен санарга булышу;саннар ярдәмендә аларны күрсәтү.	.Е.В.Колесникова 46-47 бит	
5	Атна көннәре.Предмет озынлыгы. Максат: Атна көннәрен татар һәм рус телләрендә кабатлау; предмет озынлыгын линейка ярдәмендә үлчәргә өйрәнү.	И.А.Помораева 106 бит	
6	Буталышлар. Максат: балаларның логик фикерләүләрен үстерү.	Е.В.Колесникова 48-49 бит	
7	Авырлык үлчәү берәмлеге. Геометрик фигуралар Максат: Авырлык үлчәү берәмлеге белән таныштыру;	И.А.Помораева 108 бит	

	геометрик фигураларны үзгәртеп төрле прдметлар төзергә өйрәтү.		
8	Сан һәм күләм. Максат: предметларны күләме һәм саны буенча чагыштыру.	Е.В.Колесникова 50-51 бит	

Март

№ п/п	**Тема. Максат.**	**Әдәбият, бит**	**Дата**
1	Вакыт берәмлеге.Арифметик мәсьәләләр чишү. Максат:сәгатьнең төгәл вакытын әйтә белергә күнектерү; арифметик мәсьәләләр чишүне дәвам итү.	И.А.Помораева 119 бит	
2	Күңелле карандашлардан биремнәр. Максат: Күңелле карандашлардан биремнәрне чишү; 1 дән 10 хәтле саннарны кабатлау.	Е.В.Колесникова 52-53 бит	
3	Кушу һәм алуга мәсьәләләр чишү. Максат: Кушу һәм алуга мәсьәләләр чишүне дәвам итү.	И.А.Помораева 122 бит	
4	Күңелле карандашлардан биремнәр.(дәвамы) Максат: Күңелле карандашлардан биремнәрне чишү; 1 дән 10 хәтле саннарны кабатлау.	Е.В.Колесникова 56-57 бит	
5	Предметларның озынлыгын линейка белән үлчәү. Максат: үлчәү берәмлекләре белән таныштыру; Предметларның озынлыгын линейка белән үлчәргә өйрәнү.	И.А.Помораева 125 бит	
6	Саннарның төзелеше. Максат: мәсәләләрнең чишелешен язарга өйрәнү; > < тамгалары белән дөрес кулланып саннарны чагыштыру.	Е.В.Колесникова 43 бит	
7	Шакмаклы биттә ориентлашу;диктант язу. Максат: шакмаклы биттә график диктант язарга өйрәнүне дәвам итү.	И.А.Помораева 127 бит	
8	Сан һәм күләм. 12 саны. 12 цифрасы. Максат: : 12-саны, 12-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 45 бит	

Апрель

№ п/п	**Тема. Максат.**	**Әдәбият, бит**	**Дата**
1	Кушуга һәм алуга мәсьәләләр чишү. Максат: Кушуга һәм алуга мәсьәләләр чишү.	И.А.Помораева 129 бит	
2	Санның ике кечкенә саннан килеп чыгуы. Максат: Санның ике кечкенә саннан килеп чыгуын аңлату.	Е.В.Колесникова 47 бит	
3	Атна көннәре. Логик уйлануга мәсьәләләр. Максат: Атна көннәрен татар һәм рус телләрендә кабатлау; логик уйлануга мәсьәләләр чишү.	И.А.Помораева 131 бит	
4	13 саны. 13- цифрасы. Максат: : 13-саны, 13-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 50 бит	
5	20 гә хәтле туры һәм кире санау. Максат: 20 гә хәтле уңай һәм кире санауны кабатлау, ныгыту.	И.А.Помораева 133 бит	
6	Үлчәү берәмлеге.Өчпочмакның элементлары. Максат:предметларның озынлыгын озынлык үлчәү	Е.В.Колесникова 52 бит	

	берәмлеге ярдәмендә чагыштыру.		
7	10 саны эчендә мисаллар һәм мәсьәләләр чишү. Максат: 10 саны эчендә мисаллар һәм мәсьәләләр чишүне дәвам итү4 фикерләү сәләтен үстерү;кул чукларын ныгыту.	И.А.Помораева 135 бит	
8	14 – саны. 14 - цифрасы. Максат: : 14-саны, 14-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 54 бит	

Май

№ п/п	**Тема. Максат.**	**Әдәбият, бит**	**Дата**
1	Ел фасыллары.Айлар.Атна көннәре. Тәүлек берәмлеге. Максат: Ел фасыллары.Айлар.Атна көннәре. Тәүлек берәмлеген кабатлау, ныгыту.	И.А.Помораева 139 бит	
2	Арифметик мәсьәләләр чишү. Максат: Төшеп калган саннарны табып кушуга мисаллар чишү.	Е.В.Колесникова 57 бит	
3	15 – саны.15 - цифрасы. Максат: : 15-саны, 15-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 59 бит	
4	16 – саны. 16 - цифрасы. Максат: : 16-саны, 16-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 62 бит	
5	17 – саны. 17 цифрасы. Максат: : 17-саны, 17-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 66 бит	
6	18 – саны. 18 - цифрасы. Максат: :18-саны, 18-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 71 бит	
7	19 саны. 19 - цифрасы. Максат: 19-саны,19-цифрасы белән таныштыру.	Е.В.Колесникова 76 бит	

«СӨЙЛӘМ ҮСЕШЕ»

МАТУР ӘДӘБИЯТ БЕЛӘН ТАНЫШУ

«Матур әдәбият уку» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балада китап укуга кызыксыну ***һӘМ***ихтыяҗ формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә ***ҺӘМ БЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН*** билгели.

Балаларны танып белү әдәбиятына һәм матур әдәбиятка, халык авыз иҗатына тарту, әдәби кичерешләр байлыгын формалаштыру.

Китапның белем чыганагы икәнлегенә төшендерү. Китапка сакчыл караш тәрбияләү, мөстәкыйль рәвештә китапның рәсемнәрен карарга, эчтәлеген яңадан тыңларга теләк уяту.

Зур булмаган проза текстларының эчтәлеген ачып бирә белергә һәм кечкенәрәк шигырьләрне сәнгатьле итеп яттан сөйләргә, текстларны рольләргә бүлеп укуда, әсәрләрне сәхнәләштерүдә катнашырга өйрәтү.

Татар халык мәкаль-әйтемнәре белән таныштыру, ал арның мәгънәләрен аңларга ярдәм итү. Балаларның иҗат чагылышлары, иҗат итү башлангычлары өчен (күрсәтмә материалга нигезләнелгән такмазалар, юаткычлар, хикәяләр) шартлар тудыру.

Балаларга әкиятләрнең (шулай ук татар халык әкиятләренең) жанр үзенчәлекләрен аңлатуны дәвам итү. Әкият геройларының эш-гамәлләренә бәя бирергә теләк уяту, алар- ның үз-үзен тотышларындагы яшерен мотивларны аңларга булышу.

Тәкъдим ителә торган әсәрләр

Балаларга уку өчен

Җырлар, такмаклар, тел көрмәкләндергечләр, эндәшләр, әйтешләр, бармак уеннары: «Җепсез орчык..»;

«Ваттым мичкә,яктым мичкә..»; «Бака, бака, бакырган...»; «Мич башында биш мәче...»; «Без уйныйбыз, уйныйбыз...»; «Ямьле бәйрәм көн иде...»; «Тилгән,тилгән...»; «Карга килде - казан асты...»; «Саескан сары май китерә...»; «Күпер башында..»; «Миңлебай»; «Абагага бага-бага...»; «Әйт әле, чикерткә...»; «Тор-тор, торналар...»; «Карга әйтә...»; «Торыгыз, тор, хуҗалар...»; «Яңгыр ява, томан төшә...».

Әкиятләр нәм легендалар: Татар халык әкиятләре: «Ай белән Кояш»; «Ялкау малай»; «Кәкре каенга терәткән?»; «Алтын бөртекләр»; «Бүләк кемгә?»; «Кола ат»;Легендалар: «Зөһрә кыз»; «Ни өчен бакалар бакылдык булып калганнар»; «Ни өчен,Чәберчек килмичә,боз китми икән?»; украин халык әкияте «Сандугач»; Рус халык әкияте «Казлар-аккошлар»; эстон халык әкияте «Куянның ирене нигә ярык?»; корея халык әкияте «Тату туганнар"Төрекмән халык әкияте"Икмәк",калмык халык әкияте"Күңелле чыпчык белән күңелсез карга",удмурт халык әкияте"Тычкан белән Чыпчык".

Әдәби әкиятләр: Г. Тукай. «Шүрәле» (өзек); А,Алиш«Сертотмас үрдәк», ; С,Сәүбәнова. «Ботка нигә тәмле»; И. Дәүләтша. «Үрдәк беренчелекне алган»; Ә. Гаффар. «Суалчан кунакка бара»; А. Алиш. «Каз белән Аккош»; Р. Вәлиева. «Ялкау Карга баласы».

*Шигърият:*Ә. Синегулов. «Татарстан җирләре»; М. Җәлил «Көз җитте»; Х Халиков. «Дәү әнием-бакчачы»; Н.Мадьяров. «Балан»; Р,Вәлиева. «Ашлар солтаны»; З.Туфайлова «Минем гаиләм»; ГЛатыйп. «Кыш килде»; Р.Вәлиева. «Кәләпүшем,кәләпүшем»; ГЮнысова. «Светофор»; Э. Мөэминова. «Фокусчы»; РКорбан. «Җәлил турында җыр»; Х Халиков. «Сөйләшсәләр безнеңчә.»; Ә Габиди. «Минем гөлләрем»; Н,Мадьяров. «Көләч яз»; Г Юнысова. «Кара»; Х.Халиков. «Китап докторы»; Йолдыз. «Сәлам ,галәм».Г.Юнысова"Зарядкага бас"Г.Тукай"Эш беткәч уйнарга ярый".Б.Рәхмәт"Мәктәпкә".

*Төрле ил язучылары **һӘМ**шагыйрьләре әсәрләре:* А. Бар- то. «Берүзем», Р. Вәлиева тәрҗемәсе; Н. Думбадзе. «Энә», Р. Миңнуллин тәрҗемәсе; А. Барто. «Елга», 3. Мансур тәрҗемәсе; А. Тимиркаев. «Якшәмбе көн балыкта», Р. Миңнуллин тәрҗемәсе.

Чәчмә әсәрләр: А. Алиш. «Әбиләрдә кунакта»; Н. Фәттах. «Ирек, Алмас һәм Җәлил»; Г. Мөхәммәтшин. «Ак песи», «Велосипедлы Мөнир»; К. Ушинский. «Иртәнге нурлар», Ф. Басыйров тәрҗемәсе; К. Ушинский. «Сыер», А. Әхмәт тәрҗемәсе; Я. Тайц. «Сөт елгасы», К. Котдусова тәрҗемәсе; Р. Фәхреддин. «Ашау әдәпләре»; Г. Бакир. «Йорт салалар»; Җ. Дәрзаман. «Актырнак белән Назбикә»; М. Хәсәнов. «Көн җылынды»; Р. Мингалим. «Канатларың булса...»; 3. Әхмәров. «Агачлар да авырый»; Ф. Сафин. «Кызык итте...»; Ф. Зариф. «Татлы җәй»; Ә. Хәсәнов. «Бал дәвалый».

Рольләргә бүлеп сөйләү өчен: Р. Вәлиева. «Керпе белән бала»; Х. Халиков. «Оныткан»; Р. Миңнуллин. «Авыл малае белән шәһәр малае...»; М. Хөсәен. «Безнең дусларыбыз».

Яттан өйрәнү өчен

М.Җәлил. «Көз җитте»;Г.Латыйп. «Кыш килде»; Г.Юнысова. «Светофор»; Х.Халиков. «Сөйләшсәләр безнеңчә»; Г.Юнысова. «Кара»; . «Зарядкага бас»; Б.Рәхмәт«Мәктәпкә»;

Өстәмә әдәбият

Шигърият: Г. Гыйльманов. «Чишмәгә бардык»; Ә. Ерикәй. «Чисталык сөябез»; В. Хәйруллина. «Шифа чәе»; Д. Гарифуллин. «Үстем»; И. Иксанова. «Иртә»; Н. Мадьяров. «Әниемә булышам»; Р. Фәйзуллин. «Миләш»; Л. Шәех. «Безнең ишегалдында»; Р. Корбан. «Ныграк авыртыр иде»; Ф. Зыятдинова. «Татарча белмәүче кәҗәләр»; Ш. Җиһангирова. «Кем хаклы?»; М. Ногман. «Кыш килде»; Р. Миңнуллин. «Почмакта торам»; Г. Зәйнашева. «Әбиемне яратам», «Сабан туе»; Г. Морат. «Туган тел»; М. Фәйзуллина. «Бал корты».

Чәчмә әсәрләр. Әдәби әкиятләр: Ә. Бикчәнтәева. «Өстәл янында»; Н. Кәримова. «Кое чыпчыгы»; Р. Мингалим. «Дөресе аның шулай...»; В. Монасыйпов. «Шифалы табиблар»; Г. Таһирова. «Кечкенә миләш»; Г. Мөхәммәтшин. «Гап-гади Инсаф»; Т. Әйди. «Дачада».

Сентябрь

№	Тема.Максат	Әдәбият, бит
1	Хикәя уку. М.Хәсәнов “Сара мәктәпкә бара”. Максат: балаларда белем алуга омтылыш уяту; мәктәп турында күзаллауларын киңәйтү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 139 нчы бит
2	“Кызыклы җәй”. Максат:балаларның хәтер сәләтен, диалогик сөйләмнәрен үстерү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада- 15 нче бит
3	“Сөйләмдә аваз культурасы “ (тикшерү) Максат: авазларның дөрес әйтелешен ныгыту	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.Планы занятий- 16 нчы бит
5	Хикәянең эчтәлеген сөйләү. В.Осеев “Тылсымлы сүз” Максат: авазларны ишетеп аеру, бәйләнешле сөләмен үстерү..	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 142 нчы бит

Октябрь

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Тема: “Менә шундый хәлләр!” Максат: балаларда бер-берсен тыңлый белү, кирәк урында тулыландыра белү сыйфатлары тәрбияләү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий- 27 нче бит
2	Әкиятнең эчтәлеген сөйләү. А.Алиш “Сертотмас үрдәк” Максат:балаларның монологик сөйләм телен үстерү; балаларның хәтер сәләтен, диалогик сөйләм күнекмәләрен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 153 нчы бит
3	Тема:“Урман аланында.” Максат:балаларның үз тәҗрибәләреннән чыгып хикәя төзүләренә ирешү	Гербова В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.Планы занятий- 29 нчы бит
4	Бүген шундый якты! Максат:балаларны көз турында шигырләр белән таныштыру.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.Планы занятий- 31 нче бит.
5	Рәсем буенча хикәя төзү. “Алтын көз” Максат: балалаларның фикерләү сәләтен үстерә, сүз байлыгын арттыру, авазларның дөрес әйтелешен	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 155 нчы бит

	активлаштыру.	

Ноябрь

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Сөйләмдә аваз культурасы . Җөмлә өстендә эш. Максат: балаларны җөмләдәге сүзләр тәртибе белән таныштыру, сйләмдә аваз культурасын формалаштыру.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий-32 нче бит
2	Үз тәҗрибәсеннән чыгып хикәя төзү. “Мин уңыш җыйдым”. Максат:балаларның үз фикерләрен бер юнәлештә туплый белү сәләтен, хәтерен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 159 нчы бит
3	Беренче кар. А Фетның “Мама! Глянь-ка из окошка…” шигырен ятлау” Максат: шигырьнең эчтәлеген, катлаулы сүзләрне аңларга булышу, яттан сөйләргә өйрәтү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий- 38 нче бит
4	Рәсем буенча хикәя төзү. “Көзге эшләр” Максат: балаларның тәрбиячене ишетү һәм сорауларга тулы итеп җавап бирә белү осталыкларын, логик фикерләү сәләтен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 163 нчы бит

Декабрь

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Лексик уеннар. Максат: әйтелгән сүзләргә кызыксыну уяту, сөйләменә үзконтроль булдыру.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.. 40 нчы бит
2	Иҗади хикәя төзү. “Тату гаилә” Максат: иҗади хикәя төзергә өйрәтү; Сүзне авазларга таркату күнекмәләрен ныгыту.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 174 нчы бит
3	“Тяпа һәм Топ компот кайнатканнар”. Уку. Максат:балаларда саклык, игҗтибарлылык сыйфатлары тәрбияләү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. 44 нче бит
4	Хикәянең эчтәлеген сөйләү: С.Сәүбәнова “Ботка нигә тәмле”. Максат: сөйләмдә сыйфтларны дөрес кулланырга өйрәтү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 180 нчы бит

Гыйнвар

№	Тема	Әдәбият, бит
1	“Яңа ел каршылау”. Максат: бәйләнешле сөйләм үстерүне дәвам итү,авазларны дөрес әйтүне ныгыту.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий- 50 нче бит
2	“Балаларның иҗади хикәяләре”.“Кием кешене бизи” Максат: хикәя төзергә өйрәтүне дәвам итү, сйләгәндә грамматик формаларны дөрес кулланырга күнектерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 184 нчы бит
3	“Исәнме кыш” Максат: Кыш турында тасвирлау хикәясе төзергә өйрәтү, чагыштырып тасвирлый белү күнекмәләре үстерү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий- 42 нче бит
4	Танышу уены: Әбиемнең серле сандыгы”	Туган телдә сөйләшәбез. Методик

	Милли киемнәрнең исемнәрен, бизәлешләрен сөйләмдә куллануны системалаштыру.	кулланма. 139 нчы бит

Февраль

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Сөйләмдә аваз культурасы. Башлангыч грамотага өйрәтү. Максат: балаларда мәктәп турында уңай мөнәсәбәт тәрбияләү.Укучы, укытучы, дәрес, тәнәфес сүзләре белән таныштыру.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. Планы занятий.- 55 нче бит
2	Сюжетлы картина өстендә эш. “Кышкы уеннар” Максат: сорауларга төгәл җавап бирә һәм хәрәкәтне , төсләрне белдерә торган сүзләрне дөрес, урынлы куллана белү күнекмәләре бирү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 192 нчы бит
3	“Лексик уеннар һәм күнегүләр” Максат: сүзләрдәге авазларны дөрес әйтүне ныгыту, бәйләнешле фикерләү сәләтен үсерү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.. 58 нче бит
4	“Кабатлау”	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада.. 59 нчы бит

Март

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Калмык халык әкиятен уку: “Күңелле чыпчык белән күңелсез карга” Максат: сүзлек запасын активлаштыру, логик фикерләү сәләтен үстерү, сөйләм әдәбе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 1 нчы бит
2	Яз килә, язга юл бирегез. Максат: балаларда яз турында белемнәрен мөстәкылҗ эшчәнлектә иҗади куллана белү күнекмәләрен үстерү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. 65 нче бит
3	Әкиятне двам итеп сөйләү.“Күчтәнәч”тә кунакта Максат: балаларның сөйләм телен үстерү, үз фикерен ана телендә эзлекле, җыйнак, төгәл һәм матур итеп әйтеп бирә белергә өйрәтү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 220 нчы бит
4	Җынлылар һәм канатлылар. Максат: балаларны хайваннар турында кызык һәм үзенчәлекле хикәя төзергә өйрәтү.	Гербова В.В. Занятия по развитию речи в подготовительной к школе группе детского сада. 67 нче бит

Апрель

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Сәхнәләштерү.М.Җәлил “Карак песи” Максат: бәйләнешле сөйләм үстерүне дәвам итү, авазларны дөрес әйтүне ныгыту.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 232 нчы бит
2	Сәхнәләштерү Г.Тукай “Кызыклы шәкерт” Максат: телнең сәнгатлелеген камилләштерү, хәтер сәләтен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 274 нчы бит
3	Рәсемнәр буенча хикәяләр төзү.“Яз.Сыерчыклар” Максат: балаларда бер-берсен тыңлый, кирәк вакытта башкаларның җавапларын тулыландыра белергә өйрәтү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 245 нчы бит
4	Әдәби викторина. Г.Тукай иҗаты “Мульт.фильмда кунакта”	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 272 нчы бит

	Максат: таныш әдәби сюжетлар буенча балаларның Г.Тукай иҗаты буенча алган белемнәрен камилләштерү.	

Май

№	Тема	Әдәбият, бит
1	Бирелгән сүзләрдән хикәя төзү. “Китап кибете” Максат: балаларда сөйләм әдәбе тәрбияләү, логик фикерләү, иҗади күзаллау сәләтен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 261 нчы бит
2	Хикәянең эчтәлеген сөйләү. Л.Кассиль “Күңелләрдә мәңге сакланыр” Максат: балаларда җиңү турында белемнәрен мөстәкыйл эшчәнлектә иҗади куллана белү күнекмәләрен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 278 нчы бит
3	Хикәя төзү “Без барабыз мәктәпкә” Максат: балаларның сөйләм телен активлаштыру.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 280 нчы бит
4	Шигырь ятлау Б.Рәхмәт “Мәктәпкә” Максат: балаларның шигырь эчтәлеге буенча сорауларга тулы җавап бирүләренә ирешү, укырга теләк уяту.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма. 282 нчы бит

Грамотага өйрәтү өчен әзерлек

Балаларга җөмлә турында төшенчә бирү (граммаик билгеләмәсеннән башка).

Берничә сүздән торган җөмләләртөзү;гади җөмләләрне сүзләргә таркату,җөмләдә сүзләрнең урынын билгеләү күнекмәләре бирү.

Сүзләрне иҗекләргә бүләргә өйрәтү. Бер иҗекле сүзне бөтен килеш әйтергә өйрәтү. Мондый сүзнең кисәкләргә бүлмәвен төшендерү.

Иҗекләрдән сүзләр төзергә өйрәтү (телдән)

Ел ахырына үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр

Күмәк сөйләшүдә катнашу: сораулар бирә һәм сорауларга ашыйкмыйча җавап кайтара белү;
вакыйгалар, фактлар, күренешләр турында эзлекле аңлаешлы итеп сөйләү.
Әдәпле әңгәмәдәш булу, тавышны күтәрмичә, тыныч итеп сөйләшү
Өлкәннәр белән аралашканда сөйләм әдәбе кагыйдәләрен яхшы белү.
Сөйләмдә синонимнар , антонимнар, кушма җөмләләр куллану.

№	Тема	Максат
1.	Авазны сүздән интона-ция белән аерып алу	Педагог тарафыннан интона-ция белән аерып алынган аваз-ларны ишетергә өйрәтү. Бирелгән аваз белән сүзләрне әйтү күнекмәләрен булдыру. Балаларның тәрбияче сөйләме белән кызыксынуларын хуп-лау. Тәрбияче булышлыгы бе-лән уеннарда диалогик арала-шуны җайга салу. *Шар, шарф, шалкан, кош, ши-кәр, чыршы, кишер,пирожный,* *жираф* сүзләренә аваз анализы ясау.
	.[**ш**] авазын сүздән инто-нация белән аерып алу.	Педагог тарафыннан интона-ция белән аерып алынган аваз-ларны ишетү үнекмәләрен ны-гыту. Авазны сүздән мөстә-кыйль аерып алырга өйрәтү (педгог үрнәгендә). “Аваз” төшенчәсен күзаллау-ны формалаштыру. *Каш, машина, шакмак, оек-баш,карандаш, яшь(кеше), аю, туңдырма,жираф* сүзләренә аваз анализы ясау.
2	Артикуляция һәм яңгы-рашлары буенча якын торган [**ш**] һәм [**ж**] аваз-ларын чагыштыру.	Сүздән аерым авазны интона-ция белән аерып алып әйтү кү-некмәсен ныгыту. Бирелгән авазны аерып алу, артикуляция һәм яңгырашлары буенча якын торган авазларны чагыштыра белү (терминнарны кулланмыйча гына) күнекмә-сен формалаштыру. Балаларның сөйләмен гому-миләштерүче сүзләрбелән баету күнекмәсен булдыру. *Башлык, кош, көнбагыш,ка-шык, груша; жилет,пирож-ный, журнал, жираф* сүзләре-нә аваз анализы ясау.
	Сүздән [**җ**] һәм [**җь**] авазларын аерып	Сүзне аерым авазны интона-ция белән аерып алып

	алу	әйтү кү-некмәсен ныгыту. [Сөйләмдә [**ж**] һәм [**жь**] авазлары булнган сүләрне активлаштыру. *Җиләк, җилкән, җимлек, җимеш-ләр,кәҗә,җир, җанвар, таҗ, җомга* сүзләренә аваз анализы ясау.
3	Сүздән [**з**] һәм [**зь**] авазларын аерып алу.	Сүзне аерым авазны интона-ция белән аерып алып әйтү кү-некмәсен ныгыту. Балаларның калын (кырыс) һәм нечкә (ягымлы) әйтелә торган тартык авазларны ише-тү һәм бер-берсеннән аера бе-лү күнекмәләрен үстерү. Сөйләмдә [**з**] һәм [**зь**]авазлары булган сүзләрне активлаштыру Балаларда авазларның төрле яңгырашын белергә теләү хисе уяту һәм игътибарлы булырга өйрәтү. *Коңгыз, каз,карбыз,ваза,зебра,* *тәрәзә, көзге, кәрзин, күзлек* сүзләренә аваз анализы ясау.
	Сүздән [з] һәм[зь]; [ж] һәм [жь] авазларын аерып алу.	Шигъри юллардан аерым авазны интонация белән аерып алып әйтү күнекмәсен булдыру. Сөйләмдә [з] һәм[зь]; [ж] һәм [жь] авазлары булган сүзләрне активлаштыру. *Казан,роза,бозау,зебра,күзлек,* *җиләк,җимлек,таҗ, бөҗра* сүзләренә аваз анализы ясау.
4	Калын һәм нечкә әйтелә торган тартык [с] һәм [сь] авазларын ишетү һәм интонация белән аерып алу.	Тартык авазның калын яки нечкә әйтелешле булуын бил-геләү ысулланын үзләштерү.*Сарык,сабын,сыер,сарымсак, песи, сөлге, кәбестә* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[л] һәм [ль] авазларын ишетү һәм сүздән инто-нация белән аерып алу.	“Кырыс” һәм “ягымлы” аваз төшенчәләрен ныгыту. Тартык авазның калын яки нечкә әйтелешен ачыклау ысу-лын күнекмәсен камилләштерү Күмәк сөйләшүдә катнашу те-ләге уяту: сораулар бирү, куел-ган сорауларга җавап бирү кү-некмәләрен үстерү. *Алма, шалкан, акула, фил, төл-ке,челән, күбәләк* сүзләренә аваз анализы ясау.
5	[м] һәм [мь] авазларын ишетү һәм бер-берсен-нән интонация белән ае-рып алу.	Тартык авазның калын яки нечкә әйтелешен ачыклау ысу-лын куллану күнекмәсен ка-милләштерү. *Мәк, маймыл, муенса, мәче, гөмбә,алма, миләш* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[н] һәм [нь];[ң] авазлар-ын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Тартык авазның калын яки нечкә әйтелешен ачыклау ысу-лын куллану күнекмәсен ка-милләштерү. [ң] авазының үзенчәлеге бе-лән таныштыру. *Чана, нарат,тиен,инә, яңгыр, моң, бәрәңге* сүзләренә аваз анализы ясау.
6	[р] һәм [рь] авазларын ишетү һәм сүздән инто-нация белән аерып алу.	[р] авазын камил әйтү күнек-мәсене булдыру. Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәсен үстерү.*Сарык, сыер, бүре, керпе, көңгерә* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[к] һәм [кь];[къ] авазлар-ын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны ин-тонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлар-дан аерып алып әйтү күнекмә-сен

		үстерү. *Курчак, бака, кишер, акча, көзге,тәлинкә* сүзләренә аваз анализы ясау.
7	[п] һәм [пь] авазларын ишетү һәм сүздән инто-нация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны ин-тонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлар-дан аерып алып әйтү күнекмә-сен үстерү. Чагыштыра белү, игътибарлы булу кебек сыйфатлар үсешен тәэмин итү. *Помидор, песнәк, чыпчык, пәл-тә, пәрәмәч, җеп* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[в] һәм [вь];[w] авазлар-ын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Тартык авазларның калын һәм нечкә әйтелешен камилләште-рү. Татар теленә хас булган [w] авазының үзенчәлеге белән таныштыру. *Ваза, слива, велосипед, тавык, кавын, хәлвә* сүзләренә аваз анализы ясау.
8	[г] һәм [гь];[гъ] авазлар-ын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Балаларда сүздән авазны ин-тонация белән аерып алу һәм аның калынлыгын-нечкәлеген саклап калып, башка авазлар-дан аерып алып әйтү күнекмә-сен үстерү. Татар теленә хас булган [гъ] авазының үзенчәлеге белән таныштыру.*Лимон, ромашка, кит, кишер, бәрәңге, сөлге, гөмбә* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[х] һәм [хь];[h] авазлар-ын ишетү һәм сүздән интонация белән аерып алу.	Татар теленә хас булган [h] авазының үзенчәлеге белән таныштыру. Туган телнең үзенчәлнгeн күбрәк белү теләге уяту. *Халат, хат, хәлвә, хәреф, һәй-кәл, шәһәр, һава* сүзләренә аваз анализы ясау.
9	Сүзнең беренче авазын аерып ала белү күнекмә-ләрен ныгыту.	Балаларда иҗади фикерләү күнекмәсен булдыру.*Бака-бәрән, лампа-лимон, рам-рәшәткә,* сүзләренә аваз анализы ясау.
	Сүз схемасы төзү.	Авазларны шартлы билгеләр белән күрсәтеп, сүзнең схема-сын төзү күнекмәсен булдыру. Сүзнең беренче авазын аерып ала белү күнекмәләрен ныгыту *Аю, агач, ат, урындык, укучы* сүзләренә аваз анализы ясау.
10	Аваз модельләрен кулла-нып, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзгә аваз анализы ясау ысул-ын аерып алу. “Схема”, “мо-дель” төшенчәләрен үзләштерү*Ат* һәм *ут* сүзләренә аваз ана-лизы ясау.
	Сүзләрнең төзелешен һәм мәгънәсен аңлату.	Схеманы “укып”, сүзләрне чагыштыру. “Схема”, “мо-дель” төшенчәләрен ныгыту.
11	Сүзләрдә авазның уры-нын билгеләү.	Сүзләрдә авазның урынын билгеләргә өйрәтү. Яңа сүзләрне (орлык, үсенте, чәчәк бөресе, чәчәк) сөйләмдә активлаштыру.
	Татар теленең үзенчә-лекле авазлары ([ү],[ә]) кергән сүзләргә аваз ана-лизы ясау.	Сүзгә аваз анализы ясау кү-некмәсен камилләштерү. *Мук* һәм *мәк* сүзләренә аваз анализы ясау, аларны чагыш-тыру.
12	Күп мәгънәле сүзләр тө-шенчәсе белән таныш-тыру.	Сүзгә аваз анализы ясау кү-некмәсен камилләштерү. “Күп мәгънәле сүзләр” тө-шенчәсе белән таныштыру.
	Калын һәм нечкә әйте-лешле сүзләрне чагыш-тыру.	Балаларның калын һәм нечкә авазларны парлап әйтә белүлә-рен ныгыту.

		Сүзләрне чагыштыра белү кү-некмәләрен үстерү. *Кул, күлмәк, слива, сөт, сок* сүзләренә аваз анализы ясау.
13	Нечкә әйтелешле сүзләр белән эш.	Нечкә әйтелешле тартык аваз-лардан башланган сүзләр уй-лап әйтә белүләрен ныгыту. Балаларның игътибарын, җа-вап әзерләү тизлеген үстерү.
	Калын әйтелешле сүз-ләр белән эш.	Сүзләрне чагыштыра белү кү-некмәләрен ныгыту. *Пычак, кояш, сабын, шарф, балык, дага, хат, нарат, рам* сүзләренә аваз анализы ясау.
14	Сузык авазлар төшенчә-се белән таныштыру.	Мөстәкыйль рәвештә сузык авазны сүздән аерып алуга кү-негүләр эшләү.
	Сузык авазлар төшенчә-се белән күнегүләр.	Сузык авазларны тартык аваз-лардан аера белү күнекмәлә-рен ныгыту. *Бала, үлән, дару, роза* сүзлә-ренә аваз анализы ясау.
15	Калын һәм нечкә әйте-лешле тартык авазлар төшенчәсен кертү.	Калын һәм нечкә әйтелешле тартыкларны төсле фишкалар белән билгеләү. *Лалә, Зифа, үтүк, карбыз, скрипка, пычкы* сүзләренә аваз анализы ясау.
	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны төсле фишкалар белән билгеләү.	Модельдә сузык авазларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык авазларны төсле фиш-калар белән билгеләү күнекмәләрен ныгыту.
16	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны төсле фишкалар белән билгеләү.	Тартык авазларны аерып күр-сәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту.
	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзгә аваз анализы ясау күнек-мәләрен ныгыту. Күмәк әңгәмәдә катнашу телә-ге уяту. *Аккош, лампа, карбыз, әтәч, лимон, кәҗә, инә* сүзләренә аваз анализы ясау.
17	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзгә аваз анализы ясау кү-некмәләрен ныгыту. Сүзләрдә (исемнәрдә) беренче авазны аерып алу күнекмәлә-рен ныгыту. *Шарф, арба, шар, роза, ипи, китап, күз* сүзләренә аваз ана-лизы ясау.
	Бирелгән авазлар моделе буенча сүзләр сайлап алу. Бер төрле әйтелә һәм төрле мәгънә белде-рә торган сүзләрне кул-лану.	Сүзнең авазлар составы белән аның моделенең бәйләнешен күрергә, авазлар составына ту-ры килгән модельне сайлап ала белергә өйрәтү.
18	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау. Бирелгән авазлар моделе буенча сүзләр сайлап алу.	Сүзгә аваз анализы ясау кү-некмәләрен ныгыту. Үзләштергән белемнәрен кул-ланып, үз фикерләрен дөлле әйтеп бирә белү күнекмәләрен үстерү. *Клоун, гөмбә, кар, сыр, душ, мәк, күл* сүзләренә аваз ана-лизы ясау.
	Сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзләрдә бертөрле авазларны таба белү, артикуляция һәм яңгырашлары буенча якын торган авазларны чагыштыра белү күнекмәләрен ныгыту. *Тел, сер, тукран, тамчы, тычкан, тиен, тәлинкә* сүзлә-ренә аваз анализы ясау.

19	Сүзләргә аваз анализы ясау. [ы] авазының үзен-чәлеген үзләштерү.	Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту. Татар телендәге сүзләрдә һәм рус теленнән кергән сүзләргә [ы] авазының әйтелешендәге үзенчәлекне үзләштерү.
	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзләргә аваз анализы ясау кү-некмәләрен ныгыту. Бирем буенча сүзнең моделен үзгәртергә өйрәтү. *Ипи, имән,итек, иләк, чиләк, шикәр, песи, чеби* сүзләренә аваз анализы ясау.
20	[й] авазы белән таныш-тыру.	Сүзләргә аваз анализы ясарга өйрәтү, [й] авазы белән та-ныштыру. *Май, майка* сүзләренә аваз анализы ясау.
	[йу] һәм [йү] авазлары-ның үзенчәлеген өйрәтү.	Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту. Сүз башында килгән [й] авазы турында аңлату. [й] авазыннан башланган сүзләр уйлап әйтү. *Йорт, юкә* сүзләренә аваз ана-лизы ясау.
21	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту. *Юрган, йод,йолдыз,курай, йө-зек, яшен* сүзләренә аваз ана-лизы ясау.
	Модельдә сузык аваз-ларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күрсәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау.	Модельдә сузык авазларны, калын һәм нечкә әйтелешле тартык аваз-ларны аерып күр-сәтеп, сүзләргә аваз анализы ясау күнекмәләрен ныгыту. *Күзлек,эт,бер,яшен* сүзләренә аваз анализы ясау.
22	А,а хәрефе һәм аның хә-рефләр кассасында уры-ны.	А,а хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасындагы урынын үзләштерү. *Алсу, алма.*
	А,а хәрефенең язылы-шы.	А,а хәрефен язуда күрсәтү кү-некмәсен формалаштыру. Кул чугын һәм бармакларны язуга әзерләү. *Алма, арба, ат; шар, балык, шалкан.*
23	Ә,ә хәрефе һәм аның хә-рефләр кассасында уры-ны.	Ә, ә хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү.*Мәк, Әминә.*
	Ә,ә хәрефенең язылы-шы.	А,а хәрефен язуда күрсәтү кү-некмәсен формалаштыру. Бирелгән схема буенча сүзләр сайлый белүне ныгыту. *Гаилә, әби,әти, әни, әлифба, кәҗә,мәк, әтәч, энә, төймә.*
24	У,у хәрефе һәм аның хә-рефләр кассасында уры-ны.	У,у хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү. "Аваз" һәм "хәреф" төшенчә-ләрен урынлы куллана белү күнекмәләрен ныгыту.*Туп,туплар,тукран.*
	У,у хәрефенең язылы-шы.	Басма У,у хәрефен язуда күр-сәтү күнекмәсен формалаш-тыру. *Умарта, урындык, умырзая, укучы, суган, курчак, дару.*
25	Ү,ү хәрефе һәм аның хә-рефләр кассасында уры-ны.	Ү,ү хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү. Бер сүзнең моделен икенче сүзнең моделенә үзгәртә белү күнекмәләрен ныгыту. *Кул, күл,суз,сүзлек.*
	У,у һәм Ү,ү хәрефләре-нең язылышы.	Авазга тулы характеристика бирә һәм язуда дөрес күрсәтә белү күнекмәләрен формалаш-тыру.

		Гармун, күлмәк, бозау, укучы, үлчәү, Шүрәле, курчак.
26	И, и хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны.	Тизәйткечләрен ишетеп аңлау күнекмәсе булдыру. *Әни, Иркә, дәү әни.*
	И,и хәрефенең язылы-шы.	И хәрефен язарга өйрәтү. Авазларга тулы характерис-тика бирүне тәлап итүче би-ремнәрне үтәү күнекмәләрен камилләштерү. *Фил, җиләк, әлифба, читек, иләк*
27	Ы,ы хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны.	Ы, ы хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү. Игътибар белән тыңлау, ип-тәшләрен кабатламыйча үз фи-керен кыю итеп әйтеп бирү те-ләге тудыру.*Чыршы, ылыс,сыр*
	Ы, ы хәрефенең язылы-шы.	Кулны дәфтәр битендә бирел-гән үрнәк буенча хәрәкәтлән-дереп, Ы хәрәфен язарга өйрәтү. “Аваз” һәм “хәреф” төшенчә-ләрен үзара бәйли белү күнек-мәләрен ныгыту.
28	Э, э хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны.	Э, э хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү. Нечкә һәм калын авазлардан соң килүче сузык авазларның дөрес язылышын аңлату.
	Э, э хәрефенең язылы-шы.	Э, э хәрефен язарга өйрәтү. Игътибарлылык һәм хәтер үсеше өчен җирлек булдыру.*Эт, эссе, энә, этаж, экран.*
29	О, о хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны.	Схемалар белән мөстәкыйль эшли белү күнекмәләрен бул-дыру. Балаларның кызыксынучан-лыгын, яңа белемнәр алуга ом-тылышын үстерү.
	Ө, ө хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны.	Ө, ө хәрефе үзенчәлекләрен һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү. Балаларның иҗади сөйләм-нәрен үстерү.
30	О һәм ө хәрефләренең язылышы.	Узган материалны кабатлау. Тулы җөмләләр белән үз фике-реңне җиткерә бeү. *сөт, торна, өстәл, гөмбә.*
31.	Я, я хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны	Ике аваз кушылмасына тамга- Я, я хәрефе үзенчәлекләрен үзләштерү
32	Ю, ю хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны һәм язылышы.	Авазга тулы характеристика бирүне тәлап итүче биремнәр-не үтәргә өйрәтүне дәвам итү. Басма Ю, ю хәрефләрен язарга өйрәтү.
33	Е, е хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны һәм язылышы.	Гади һәм катлаулы сүзләргә аваз анализы ясарга өйрәтүне дәвам итү
34	Ё, ё хәрефе һәм аның хәрефләр кассасында урыны һәм язылышы.	Ё, ё хәрефеүләре үзенчәлек-ләрен (баш һәм юл хәрефләр) һәм аның хәрефләр кассасын-дагы урынын үзләштерү.
35	Яңа сүзләр ясау ысулын үзләштерү.	Иҗек төзү һәм уку күнекмәсен формалаштыру.Яңа сүзләр ясау ысулын үз-ләштерү.Сузык авазларга карап, тартык авазларның нечкәлеген , ка-лынлыгын билгеләү пранца-бын кабатлау.
37		Иҗек төзү һәм уку күнекмәсен формалаштыру.Яңа

	Яңа сүзләр ясау ысулын үзләштерү. (кабатлау)	сүзләр ясау ысулын үз-ләштерү.Сузык авазларга карап, тартык авазларның нечкәлеген , ка-лынлыгын билгеләү пранца-бын кабатлау.

Нәфис-нәфасәти үсеш

«Иҗади сәнгать» белем бирү өлкәсе

«Иҗади сәнгать» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларда әйләнә-тирәдәге матурлыкка кызыксыну уятуны *һәм*үз- үзләрен күрсәтү ихтыяҗларын канәгатьләндерүне формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә *һәм* **БЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН**билгели.

Нәтиҗәле эшчәнлек төрләрен үстерү

Рәсем ясау

Милли орнамент элементлары белән таныштыруны дәвам итү. Чәчәк-үсемлек мотивларын (кыр, болын, бакча); паль- метт һәм ярымпальметт, лотоссыман, яфраклар һ. б. мотивларны карау. Балаларның игътибарын композиция үзенчәлегенә (симметрик һәм симметрик булмаган), шул ук вакытта төрле чәчәкләр мотивы кулланылган чәчәк бәйләменә юнәлтү.

Балаларны декоратив эшчәнлеккә тарту: вертикаль сабакка карата бизәкнең ике ягы да бертөрле булган симметрик чәчәк бәйләмен ясау ысулын күрсәтү.

Декоратив рәсем буенча алган белем һәм күнекмәләрне өс, баш, аяк киемнәрендә (түбәтәй, алъяпкыч, читек һ. б.), көнкүреш әйберләрендә (сөлге, орчык һ. б.) иҗади кулланудагы милли орнамент элементларын төрләндерергә булышу.

Балаларны татар гамәли сәнгатенең үрнәкләре буенча күмәк эшләр башкарырга өйрәтү. Уртак эшнең эчтәлеге буенча уртак фикергә килергә ярдәм итү.

Яңа төсләр (шәмәхә) һәм төсмерләр (куе шәмәхә, аксыл шәмәхә) белән таныштыру. Яңа төсмерләр табу өчен, төсләрне кушарга өйрәтү. Төсләр кушылмасын мөстәкыйль сайларга күнектерү.

Рәсемнәрдә көнкүреш предметларын, татар халык экиятләре персонажларын чагылдыра белүне камилләштерү. Балаларда Г. Тукай, А. Алиш экиятләре («Сертотмас үрдәк», «Кем көчле?», «Шүрәле», «Кәҗә белән Сарык») буенча сюжетлы композицияләр иҗат итәргә теләк тудыру.

Туган шәһәр (авыл) тормышында булган истәлекле вакыйгаларны рәсемдә чагылдыруларын хуплау. Рәсемнәрне балалар белән бергәләп карау һәм ясалган рәсем буенча сөйләргә теләк уяту. Балаларның иҗади активлыклары үсешенә ярдәм итү.

Әвәләү

Әвәләүгә карата кызыксыну үстерүне дәвам итү; балчыктан (камыр, пластилиннан) әвәли белүне камилләштерү.

Актүбә һәм Шәмәрдән уенчыкларына карап әвәләү, аларның характерлы үзенчәлекләрен бирә белү күнекмәләрен үстерү.

Рельефлы сурәтләү техникасы белән таныштыру. Табигый үзенчәлекләрен исәпкә алып һәм дөрес пропорцияләр белән, тукранбаш әвәләргә өйрәтү. Әвәләүне плинтустан - нигездән башларга, шуның өстенә махсус пычак очы белән рельефның контурлы рәсемен төшерергә кирәклегенә балаларның игътибарын юнәлтү.

Савыт-сабаны (кувшин, ваза, чүмеч, комган һ. б.) тасма ысулы белән әвәләүне камилләштерү: бербөтен балчык кисәгеннән әвәләү, вак детальләр белән тулыландыру, махсус таякчык, штамп ярдәмендә бизәү.

Балаларның уйлап чыгара белүләрен, катлаулы булмаган сюжет һәм образлар («Сабантуйда», «Көянтәле кыз», «Өч кыз» һ. б.)тудырырга тырышуларын күрә белү һәм хуплау. Әдәби әсәрләр геройларын (Су анасы, Шүрәле, Камыр батыр һ. б.) күзаллап әвәләргә өйрәнү. Балаларның теләкләрен, иҗатка омтылышларын үстерү.

Кисеп ябыштыру

Аппликация сәнгатенә карата кызыксынуны үстерү, аның эчтәлеген катлауландыру һәм төрле сурәтләр тудыру мөмкинлекләрен киңәйтү. Кәгазьне гармун кебек бөкләп, милли бизәкнең бертөрле элементларын (гөлҗимеш, күкчәчәк, акчәчәк таҗларын һәм яфракларын һ. б.ны) һәм, кәгазьне урталай бөкләп, симметрик фигуралар (тукранбаш, ярымпальметт, лалә, кыңгырау чәчәкләре һ. б.) кисә белү күнекмәләрен формалаштыру. Чәчәкләр композициядә матур, ачык итеп чыксын өчен, аппликацияне кәгазьләрне ертып төзү техникасын файдалану. Төрле сурәтләү чараларын яраштыра белүләрен хуплау

Георгин (дәлия), пион, астра (кашкарый) чәчәкләреннән композиция төзү өчен, күләмле аппликация ысуллары белән таныштыру. Балаларның композицияне төрле детальләр (кошлар, бал

кортлары, күбәләкләр һ. б.) белән тулыландырырга теләүләрен хуплау. Бер бит кәгазьдә төзү һәм ябыштыру ысулы кулланып, төрле билгеләнештәге архитектура корылмаларыннан (цирк, вокзал, супермаркет, өйләр һ. б.) торган сюжетлы аппликацияләр ясарга өйрәтү.

Сынлы сәнгатькә тарту

Балаларны сынлы сәнгатькә якынайту һәм аңа карата кызыксыну уяту. Республика сынлы сәнгате эшлеклеләренең (Х. Якупов, И. Зарипов, Р. Шәмсетдинов һ. б.) танылган әсәрләре белән таныштыру. Балаларны «пейзаж» төшенчәсе, Алабуга шәһәрендә туган күренекле рус пейзажчысы И. И. Шишкинның иҗаты («Иртәнге нарат урманы», «Арышлар», «Аланлык» һ. б.) белән таныштыру. Сурәткә карата хис-кичерешләрен чагылдыра белергә, аны аңлап сөйләргә, тормышларында булган вакыйгалар белән чагыштыра белергә өйрәтү.

Сәнгатьнең борынгы төре булган керамика һөнәре белән, хәзерге рәссам-керамикларның (А. Шубин, А. Абзгилдин, Р. Миргалимов, А. Миңнуллина) иҗаты белән таныштыруны дәвам итү. Балаларның игътибарын керамик эшләнмәләрнең милли үзенчәлеге силуэт формасында гына түгел, ә орнамент бизәлешендә дә чагылуга юнәлдерү. Милли орнамент элементларын аера белергә ярдәм итү. Балаларның игътибарын рус милли костюмының үзенчәлекләренә юнәлтү, татар традицион костюмы белән (баш, өс, аяк киемнәре, бизәнү әйберләренең үзенчәлекләре) чагыштыру. Милли киемнәрдә охшаш һәм аермалы якларны табарга булышу.

Балаларны күн мозаикасы сәнгате белән таныштыру. Күн туфли, башмаклар, читекләрне; читекләрнең ал һәм балтыр өлешләрендәге бизәкләрне карау. Бер-берсенә матур туры килеп торган элементларны бөтен бер композициягә җыйган төсле фонга, кәкре сызыклы ябык формаларга, аларны капма- каршы төстәге ефәк җепләр белән тегүгә һ. б. га игътибар итү.

Балаларны туган шәһәр архитектурасы белән таныштыруны дәвам итү. Бинаның конструкциясе аның билгеләнешенә (торак йорт, мәчет, кинотеатр һ. б.) бәйле булганын аңлату!

Бер билгеләнештәге архитектура корылмаларының охшаш һәм аермалы якларына игътибар итү. Агачны кисеп бизәкләр төшерелгән иске агач өйләр, өй тирәсендәге каралты-куралар (капка, коймалар) сакланып калган Иске Татар бистәсенә (Казанның борынгы бер өлешенә) экскурсия оештыру. Кисеп ясалган бизәкләрнең үзенчәлегенә, аларның пропорция һәм төсләр чишелешенә (татар чигүенә, күн мозаикасына охшашлыкка) игътибариту. Кремльнең архитектура ансамбле (Спас башнясы, Сөембикә манарасы, Кол Шәриф мәчете, Преображенск башнясы, Благовещенск соборы һ. б.) белән таныштыру. Тарих һәм культура объектларын аңга алу тәҗрибәсе формалаштыру. Кремль тарихын өйрәнүгә теләк уяту.

Китап иллюстрациясе турындагы белемнәрне ныгыту. Балаларны Р. Миңнуллин, Ш. Галиев, Р. Вәлиева һ. б.ның шигырьләренә образлар тудырган рәссам-иллюстраторларның иҗаты белән таныштыру. Бер үк әдәби әсәргә төрле рәссамнар иҗат иткән иллюстрацияләрне чагыштыра белү, аларны ничек кабул итүләре турында сөйли белү күнекмәләрен үстерү.

СЕНТЯБРЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1.	Тема: Җәй Максат: Балаларга җәйге табигатьнең матурлыгын рәсемдә тасфирлый белергә өйрәтү. Пумаланы дөрес тотып, төрле төсләр кулланып ясаган рәсемең турында сөйли беләргә омтылу.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 34 нче бит.	
2.	Тема: Квадрат эчендә декаратив рәсем ясау.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду:	

	Максат: Чәчәкләр, яфраклар кулланып квадрат эчендә декаратив композиция ясауны ныгыту. Пумаланың очы белән, басып ясау күнекмәләренә өйрәтү. Балаларның фикерләү сәләтен, тырышлыкларын үстерү	Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 35 нче бит.	
3.	Тема: Милли киемдәге курчак. Максат: Кеше фигурасын ясауны ныгыту, иң элек рәсемне карандаш белән ясап, краскалар белән буяу. Милли киемнең үзенә генә хас булган билгеләрен рәсемдә куллану.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 37 нче бит.	
4.	Тема: Без дачага барган поезд. Максат: Поезд рәсемен ясауны ныгыту, вагоннарның формасына, тигезлекләренә игътибар итәргә өйрәтү. Балаларның фикерләү сәләтләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 38 нче бит.	
5.	Тема: Алтын көз. Максат: Көзге матурлыкның төсләрен альбом битендә сурәтләргә өйрәтү. Куакның кәүсәсен ясаганда төсләрне дөрес куллану.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 38 нче бит.	
6.	Тема: Матур көзге агач яфрагы нәрсә әйләнергә мөмкин? Максат: Яфракның катлаулы формасын рәсемдә күрсәтә белү. Эстетик куаллауны, фикерләү сәләтен үстерү. Пөхтә итеп рәсемне буярга өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 40нче бит.	
7.	Тема: Кешеләр нәрсәдә йөри? Максат: Траспорт төрләрен, аларның формасын, төзелешен рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү. Үз эшенң бәя бирергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 40 нче бит.	
8.	Тема: Көзге урман Максат: көзге урманның матурлыгын	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий.	

	күрсәтә белү; дөрес төсләрне кулланырга өйрәтү; табигатьнең матурлыгы белән соклану хисләре тәрбияләү.	Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 43 нче бит	

ОКТЯБРЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Яраткан уенчыгыңны яса. Максат: Искә төшереп яраткан уенчык рәсемен ясау, пөхә итеп буярга, үз эшеңнә бәя бирә белергә өйрәтү; фикерләү сәләтен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 41 нче бит.	
2	Тема: Миләш ботагы Максат: Рәсемне игътибар белән карап, ботакның һәм яфракларның формасын, төзелешен, төсен күзәтеп, альбом битләренә ясау. Пумаланың очы ясау күнекмәләрен ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 42 нче бит.	
3	Тема: Бүлмә гөлләре Максат: Гөлләргә хас булган сыйфатларны (сабакның һәм яфракларның төзелеше, юнәлеше) рәсемдә күрсәтә белү. Төсләрне күрә белеп дөрес куллану. Тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 43 нче бит.	
4	Тема: Әти (әни) баласы белән урамда йөриләр. Максат: Кеше фигурасын ясауны ныгыту, зур кеше һәм баланы ясаганда зурлыгына игътибар итү. Иң элек рәсемне карандаш белән ясап, краскалар белән буяуны булдыру. Үз рәсемең турында сөйли белергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 45 нче бит.	
5	Тема: Кечке шәһәр. Максат: Рәсемдә төсләрне дөрес кулланып, кичке шәһәрне сурәтләргә өйрәтү. Үз фикереңне башкаларга	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-	

	җиткерә белергә тырышу.	СИНТЕЗ, 2018. 47 нче бит.	
6	Тема: Декоратив рәсем ясау “Бизәк” (Завиток) Максат: Ботак рәсемен ясаганда төрле декоратив элементлар куллану (чәчәк, яфрак, дугалар һ.б.). Фикер йөртү сәләтен үстерү, үз рәсемеңә аналаиз ясый белергә өйрәтүне дәвам итү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 47 нче бит.	
7	Тема: Соңгы көз. Максат: Рәсемдә көзге матурыкны суратләргә, караңгы төсләрне дөрес итеп кулланырга өйрәтү; табигатькә карата уңай хисләр тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 48 нче бит.	
8	Тема: Бу айның иң кызыклы мизгелен ясау. Максат: Айның кызыклы мизгелен аерып, альбом битенә ясый белергә өйрәтү. Иң элек карандаш белән ясап, краскалар белән буяуны ныгыту. Үз фикереңне башкаларга җиткерә белергә омтылу.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 49 нчы бит.	
9-10	Без бәйрәмгә чәчәкләр, флаглар тотып барабыз. Максат: Бәйрәмгә баручы балаларны (бала бара, кулын күтәргән) ясарга өйрәтү, кеше фигурасын ясауны ныгыту. Тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 49-50 нче битләр.	

НОЯБРЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Д.Н. Мамин-Сибирякның “Серая шейка” әкиятенә иллюстрация ясау. Максат: Рәсемдә әкиятнең билгеле бер өлеше сурәтләргә өйрәтү. Әдәби әсәргә иллюстрация ясау теләге уяту. Краскалар белән эшләүне ныгыту, кеше фигураларын ясаганда	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 52 нче бит.	

	иң элек карандаш белән ясауны булдыру.		
2	Тема: Без балалар бакчасында уйныйбыз. Максат: Кеше фигураларын ясарга өйрәтүне дәвам итәбез. Рәсемне иң элек карандаш белән ясап, анан соң пөхтә итеп краскалар белән буяуны ныгытабыз.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 55 нчы бит.	
3	Тема: Городец бизәкләре беунча декоратив рәсем ясау. Максат: Балаларны декаратив халык иҗаты белән таныштыруны дәвам итү. Городец бизәкләренә генә хас булган үзенчәлекләрне рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 56 нчы бит.	
4	Тема: Городец бизәкләре беунча декоратив рәсем ясау. Максат: Балаларны городец бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү. Авыррак элементлар ясау теләге уяту. Тырышлык, кызыксынучанлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 58 нче бит.	
5	Тема: Без яраткан хәрәкәтле уен. (“Мәче-тычкан”) Максат: Төрле уеннар арасыннан яратканын сайлап алырга өйрәтү. Рәсемне карандаш белән ясап, краскалар белән буяуны ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 59 нчы бит.	
6	Тема: Курчакка сарафан Максат: Күзаллауны һәм эстетик хисне үстерү; пумала белән эшне ныгыту; мөстәкыйльлек, активлык, инициативальлелек тәрбияләү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 43 нче бит	
7	Тема: Без әнием белән балалар бакчасына барабыз. Максат: баланың балалар бакчасына	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для	

	килү юлын якынча рәсемдә күрсәтергә өйрәтү, төсләрне дөрес кулланып эш итү.	педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 45 нче бит	
8	Тема: Көзге яфраклар коела. Максат: Көзге табигатьнең матурлыгын күрә белергә өйрәтү, яфракларның төсләренә игътибар итү, табигатькә карата җылы хисләр тәрбияләү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 43 нче бит	

ДЕКАБРЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Декоратив рәсем ясау. Максат: Дымков бизәкләрен карау, аңа хас булган сыйфатларны рәсемдә күрсәтү, фикерләү сәләтләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 60-61 нче битләр.	
2	Тема: Сихри кош. Максат: Әкияти образлар ясау теләге уяту. Дөрес төсләр кулланып, рәсемнәргә бергәләп бәя бирергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 61-62 нче битләр.	
3	Тема: Музыка эшчәнлегендә без залда биибез. Максат: Биюче малайларны, кызларны төрле киемдә сурәтли белергә омтылу; кеше фигурасын ясарга өйрәтүне дәвам итү; тырышлык, чисталык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 64 нче бит.	
4-5	Тема: Патша Солтан әкияте. Максат: Әкияткә иллюстрация ясау теләге уяту, аерым бер эпизодны ясарга өйрәтү; А.С.Пушкин иҗатына карата уңай хисләр тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 65-66 нчы битләр.	

6	Тема: Кышкы күренеш. Максат: Таныш булган шигырь, җырдагы образларны рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү. Кышкы күренешне ясаганда дөрес итеп төсләрне сайлый белү; пөхтәлек, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 67-68 нче битләр.	
7	Тема: “Царевна-лягушка” әкиятендәге геройларны ясау. Максат: Рус халык әкиятендәге геройларны ясау теләге уяту; фикерләү сәләтен үстерү. Әкият геройларын хәрәкәттә күрсәтергә омтылу.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 68 нче бит.	
8	Тема: Чыршы бәйрәменә чакыру билеты. Максат: Өйрәнгән рәсем ясау алымнарын кулланып чакыру открыткасы ясарга өйрәтү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 48 нче бит	

ГЫЙНВАР

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1-2	Тема: Балалар бакчасында Яңа ел бәйрәме. Максат: Рәсемдә хәрәкәтләнүче балалар фигураларын ясарга өйрәтү; чыршы янында биюче балаларны шат күңелле итеп сурәтләү, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 68-69 нче битләр.	
3	Тема: Декоратив рәсем ясау “Букеттагы чәчәкләр” Максат: Билеге бер төсләрне дөрес кулланып, декоратив кулланма сәнгать ясауга өйрәтү (павлов шәлләре, жостов поднослары, гжель	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 70 нче бит.	

	савытлары), эстетик тәрбия бирү.		
4	Тема: Декоратив сюжетлы композиция “Атлар саклау” Максат: Балаларга таныш булган күренешне ясарга өйрәтү; рәсемне карандаш белән ясап, соңыннан дөрес төсләр кулланып буяу.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 71нче бит.	
5	Тема: Декоратив рәсем “Салкын төсләрдән торган букет” Максат: Балаларны салкын төсләр кулланып декоратив композиция ясарга өйрәтү. Эстетик тәрбия бирүне дәвам итү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 72нче бит.	
6	Тема: Бәс белән капланган агачлар. Максат: Балаларны кышкы табигатьне ясарга өйрәтүне дәвам итү; төрле биеклектәге агачларны ясауны ныгыту; табигатькә карата уңай хисләр тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 73 нче бит.	
7	Тема: Әкияти сарай. Максат: Балаларны әкияти образлар ясарга өйрәтү; бинаны матур бизәкләр белән бизәү теләге уяту, иң элек карандаш белән ясап, соңыннан краскалар белән буяу. Чисталык, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 74-75 нче бит.	

ФЕВРАЛЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Хохлама бизәкләре. Максат: Балаларны хохлама бизәкләре белән таныштыруны дәвам итү; аңа хас булган элементларны ясау теләге уяту, кызыксынучанлык, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 77 нче бит.	
2	Тема: Әкияти патшалык. Максат: Әкияттәге образларга нигезләнеп рәсем ясау теләге уяту, төсләрне дөрес куллану; фикер йөртү сәләтләрен, кызыксынучанлыкларын	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	

	арттыру.	78 нче бит.	
3	Тема: Безнең армия. Максат: Әдәби әсәрләргә нигезләнеп, солдат, очучы, моряк образларын, аларның хезмәтен рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү; хөрмәт, горурлык хисләре тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 79-80 нче битләр.	
4	Тема: Кыш. Максат: Рәсемдә кышкы күренешкә хас сыйфатларны сурәтләүне дәвам итү; табигатькә карата уңай, җылы хисләр тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 80 нче бит.	
5	Тема: “Морозко” әкиятенә иллюстрация ясау. Максат: Әкияттән үзенә ошаган өлешне сайлап алып рәсемдә сурәтләргә өйрәтү, үз эшенә бәя бирә белү; рус халык әкиятләренә карата уңай хисләр тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 81 нче бит.	
6-7	Тема: Конек-Горбунок. Тема: Әкияттәге билгеле бер кечкенә бүлекне алып, рәсемдә күрсәтү теләге уяту. Балаларның фикер йөртү сәләтен үстерү, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 81 нче бит.	
8	Тема: Вазадагы ботаклар. Максат: Балаларда карап ясау теләге уяту; вазаның формасына, ботакларның төзелешенә игътибар итеп рәсемне ясарга өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 82-83 нче битләр.	

МАРТ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Төркемдәге почмак. Максат: Төркемдәге пдедметларның зурлыгын, урнашуын, төсләрен рәсемдә күрсәтү; үз рәсемең турында	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-	

	сөйли белү теләге уяту, күзәтүчәнлек тәрбияләү.	СИНТЕЗ, 2018. 84 нче бит.	
2	Тема: Үзең теләгән рәсемне яса. Максат: Балаларның үз теләкләре буенча рәсем ясару теләге уяту, фикер йөртү сәләтләрен үстерү; тырышлык, мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 85-86 нчы битләр.	
3-4	Тема: “Мальчик с пальчик” әкияте буенча рәсем ясау. Максат: Таныш булган әкиятнең бер эпиздын ясау теләге уяту, кеше фигурасы ясауны ныгыту; тырышлык, түземлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 86-87 нчы битләр.	
5	Тема: Кем буласың килә? Максат: Рәсемдә зурларның хезмәтен күрсәтә белергә омтылу, һәр һөнәргә хас киемнәрне кулланып эшне башкару.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 88 нчы бит.	
6	Тема: Натюрморт ясау. Максат: натюрморт жанры белән таныштыру; натюрморт ясау ысулларын өйрәтү, кызыксынучанлыкларын арттыру.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 54нче бит	
7	Тема: Гжель бизәкләре: чынаякта, чәйнектә, вазада. Максат: Гжель бәзәкләре кулланып савыт-саба бизәргә өйрәнү, үрнәккә карап эш итүне ныгыту.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 54 нче бит	
8	Тема: Читек бизәү. Максат: Татар халык орнаментларын кулланып читек бизәргә өйрәтү,	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных	

	дөсләрне дөрес кулланып эш итү.	учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 52 нче бит	

АПРЕЛЬ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Аттагы городец бизәге. Максат: Балаларны городец бизәкләренең яңа композицияләре белән таныштыру. Бизәкләрне түгәрәк өчендә ясарга өйрәтү, тырышлык тәрбияләү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 55 нче бит	
2	Тема: Мин яраткан әкият герое. Максат: Яраткан әкият героен ясарга омтылу, рәсемне иң элек карандаш белән ясап, соңыннан краска белән буяу. Үз эшеңә бәя бирергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 90 нчы бит.	
3	Тема: Дековатив рәсем ясау “Чәчәкләр һәм кошлардан композиция” Максат: Декоратив композиция ясау теләге уяту, төсләрне дөрес сайсайлауга игътибар итү (җылы һәм салкын төсләр куллану); пумаланың очы белән буяу күнекмәләрен ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 92 нче бит.	
4	Тема: Әкиятләр китабы өчен тышлык. Максат: Тышлыкның алгы һәм арткы битләрендә кулланыла торган орнаметларны ясарга өйрәтү, төсләрне һәм бизәкне дөрес сайлау; фикер йөртү сәләтләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 92-93 нче битләр.	
5	Тема: Космос. Максат: Балаларны космонавтика һәм Ю.Гагаринның космоска очу	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для	

	тарихы белән таныштыру. Гуашь белән эшләүне дәвам итү. Фантазияләрен баету,фикерләү сәләтен үстерү.	педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 56 нчы бит	
6	Тема: Дековатив рәсем ясау “Бизәк” (хохлома бизәкләре) Максат: Балаларны халык иҗаты белән таныштыруны дәвам итү, рәсемнең композициясен, төп элементларын, төсен аерып алырга өйрәтү; үз эшенә бәя бирә белү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 93-94 нче битләр.	
7	Тема: Шимбә өмәсе. Максат: Кешеләр хезмәтен ясарга өйрәтү, аларның эш коралларына игътибар итеп, рәсемдә сурәтләү. Зур һәм кечкенә кешеләр фигурасын ясауны ныгыту, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 94 нче бит.	
8	Тема: Төрле төстәге ил. Максат: Балаларның фикер йөртү сәләтләрен, иҗатларын үстерү; төсләрне дөрес куллануга игътибар итү, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 96 нчы бит.	
9	Тема: Диңгездәге дельфиннар. Максат: Традицион булмаган техник алымнар кулланып рәсем ясау, төсләрне дөрес кулланырга өйрәтү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001 56 нчы бит	

МАЙ

№	Эшчәнлекнең темасы, максаты	Әдәбияты, бите	Дата
1	Тема: Шәһәрдә 1 май бәйрәме. Максат: Рәсемдә шәһәрдәге бәйрәмне сурәтләргә өйрәтү (салют,	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе	

	өйләр бизәлеше). Төсләрне дөрес куллану, кызыксынучанлыкларын арттыру.	группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 97 нче бит.	
2	Тема: Шау чәчәкле бакча. Максат: Язгы чәчәкләргә хас билгеләрне рәсемдә күрсәтү (формасы, чәчәкләрнең төзелеше, билгесе, төсе). Рәсемне карандаш белән ясап, краскалар белән буяуны ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 98 нче бит.	
3	Тема: Яз. Максат: Рәсемдә язгы табигатьне сурәтләргә өйрәтү, яз ел фасылына гына хас булган билгеләргә игътибар итү; эстетик тәрбия бирү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 99-100 нче битләр.	
4-5	Тема: Ел әйләнәсендә. Максат: Ел фасылларына хас сыйфатларны рәсемдә күрсәтә белү, кешеләрнең ялын, эшен сурәтләргә тырышу.Балаларның фикерләү сәләтен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 101 нче бит.	
6	Тема: Һавадагы салават күпере. Максат:Табигатьтәге матурлыкны рәсемдә тасвирлап бирергә өйрәтү, тирә-юньгә карата җылы хисләр тәрбияләү.	А.П. Аверьянова Изобразительная деятельность в детском саду: План занятий. Практическое пособие для педагогов дошкольных учреждений.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2001, 57 нче бит	
7	Тема: Туган илебез. Максат: Рәсемне үзең уйлап ясау теләге уяту, үзлектән нәрсә ясаячакны күзалдына китереп, эшне башкару теләге булдыру; туган илгә карата мәхәббәт тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 102 нче бит.	

СЕНТЯБРЬ			
№	**Эшчәнлекнең темасы,максаты**	**Әдәбияты, бите**	**Дата**
1	**Әвәләү.** Тема: Кибет уены өчен җиләк-җимеш. Максат: Балалар белән җиләк-җимеш әвәләү, аларның формасына, үзенчәлекләренә игътибар итү; карап әвәләү күнекмәләрен ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 34-35 нче битләр.	
2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема:Көзге ковер. Максат: Төсле кәгазьдән гади тасмалар һәм катлаулы яфраклар, чәчәкләр төшереп кисү, кайчылар белән эшләүне дәвам итү. Үз эшеңә бәя бирергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 39 нчы бит.	
3.	**Әвәләү.** Тема: Кәрзиндәге гөмбәләр. Максат: Төрле формадагы гөмбәләрне әвәләргә өйрәтү, кәрзинне зуррак ясап, шунда гөмбәләрне урнаштыру. Яхшы нәтиҗәгә ирешү теләге уяту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 36 нче бит.	
4.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Вазадагы җиләк-җимеш, ботаклары һәм чәчәкләре белән. Максат: Кәгазьне икегә бүлеп кисү	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	

	күнекмәләренә өйрәтү. Кискән ботак, чәчәк һәм җимешләрне дәрес итеп альбом битенә урнаштырырга омтылу.	43-44 нче битләр.	
ОКТЯБРЬ.			
№	**Эшчәнлекнең темасы,максаты**	**Әдәбияты, бите**	**Дата**
1.	**Әвәләү.** Тема: Кыз бала туп уйный. Максат: Кеше фигурасын хәрәкәттә әвәләү (куллары күтәргән, алга сузган), тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 44-45 нче битләр.	
2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Әлифба өчен кыстыргыч. Максат: төсле кәгазьләр кулланып, әлифба өчен кыстыргыч ясарга өйрәтү.	Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду: планирование, конспекты занятий, методические рекомендации. Подготовительная к школе группа.- М.: “КАРАПУЗ-ДИДАКТИКА”, 2008 36 нчы бит	
3.	**Әвәләү.** Тема:Әтәч үз гаиләсе белән.(коллектив эш) Максат: Бергәләп эшләү теләге уяту, әтәч, тавык һәм чебешләр әвәләүне ныгыту; бердәмлек, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 46 нче бит.	
4.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Аквариумдагы балыклар. Максат: Балаларны балыклар, суда үсүче үләннәр рәсемен ясап, кисәргә өйрәтү. Тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 51-52 нче битләр.	
НОЯБРЬ.			
1.	**Әвәләү.** Тема: Бала белән песи. Максат: Гади генә алымнар белән кеше һәм хайванны әвәләргә өйрәтү, тырышлыкларын, кызыксыну-чанлыкларын арттыру.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 54-55 нче битләр.	

2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Яраткан уенчыгыңны кисеп ябыштыр. Максат: Таныш булган предметларны кисеп ябыштырырга өйрәтү, фикер йөртү сәләтләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 64-65 нче битләр.	
3.	**Әвәләү.** Тема: Кош (дымков уенчыгы) Максат: иллюстрацияләр карап, пластилиннан кош сурәтен әвәләргә өйрәтү, кул чукларын ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 60 нчы бит.	
4	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Әйлән-бәйлән уйнау. Максат: Кеше сурәтләрен тигез итеп кисү күнекмәләрен ныгыту, клей белән эш иткәндә чиста итеп ябыштырырга өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 51 нче бит.	
5	**Әвәләү.** Тема: Чыршыга уенчыклар. Максат: әвәләү эшчәнлегенең эчтәлеген уйлау, өйрәнгән әвәләү алымнарын куллану, әзерләгән урынга дөрес итеп урнаштыру, логик фикерләүне үстерү.	Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду: планирование, конспекты занятий, методические рекомендации. Подготовительная к школе группа.- М.: “КАРАПУЗ-ДИДАКТИКА”, 2008 100 нче бит	
ДЕКАБРЬ			
1.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Открытка Максат: таныш предметларны кисү һәм ябыштыру сәләтен ныгыту, предметны кәгазь бите белән чагыштырып үлчәү; кул координациясен камилләштерү.	Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду: планирование, конспекты занятий, методические рекомендации. Подготовительная к школе группа.- М.: “КАРАПУЗ-ДИДАКТИКА”, 2008	
2.	**Әвәләү.** Тема: Кыш бабай. Максат: Кыш бабай сурәтен әвәләргә өйрәтү; эш барышында тунына, гәүдәсенең төзелешенә,	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	

	таягына, капчыгына игътибар итеп эшне башкару.	66-67 нче битләр.	
3.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Кар бөртекләре. Максат: гади силуэтны кисеп – ябыштырырга өйрәтү, кәгазьне кирәкле зурлыкта әзерләү; кул координациясен үстерү, композицияне тоемлау.	Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду: планирование, конспекты занятий, методические рекомендации. Подготовительная к школе группа.- М.: “КАРАПУЗ-ДИДАКТИКА”, 2008 102 нче бит	20.12.
4	**Әвәләү.** Тема: Кыз белән балай бииләр. Максат: кеше формасын әвәлүне дәвам итү, бәйрәмчә киенгән балаларны пластилинны дөрес кулланып, кеше сыныны әвәләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	27.12
ГЫЙНВАР			
1	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Яраткан уенчыгыңны кисеп ябыштыр. Максат: кайчыны дөрес тотып эш итү күнекмәләрен ныгыту. Төсле кәгазьләрдән уенчыкны кисү һәм ябыштыру; пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	10.01
2.	**Әвәләү.** Тема: Чыңгычы. Максат: кеше фигурасын әвәләүне ныгыту, үз эшеңә бәя бирә белергә өйрәтү; тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 70-71 нче битләр.	17.01.
3.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Ирекле тема. Максат: Баларның фантазиясен баету, үз теләкләре белән төрле предметларны кисеп ябыштыру, үз эше турында сөйләү теләге уяту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 73-74 нче битләр.	24.01.
4.	**Әвәләү.** Тема: Кышын без ничек уйныйбыз. Максат: кеше фигурасын хәрәкәттә әвәләргә өйрәтүне дәвам итү, кул	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	31.01.

	чукларын ныгыту.	72-73 нче битләр.	
ФЕВРАЛЬ			
1.	**Кисеп ябыштыру**. Тема: Ирекле тема. Максат: Элек өйрәнгәннәргә нигезләнеп, таныш фигураларны кулланып, теләгән композициянe ясау, логик фикерләүләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 79 нчы бит.	
2.	**Әвәләү.** Тема: Чик сакчысы әт белән Максат: Кеше һәм хайван фигура-сын әвәләүне ныгыту, кирәкле пластилинны сайлап, өйрәнгән әвәләү алымнарын кулланып эш итәргә өйрәтү, логик фикерләүне үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 76нчы бит.	
3.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Рейдтагы кораблар. (коллектив эш) Максат: Бергә эшләү теләге уяту, төсле кәгазьләрдән корабны кисеп, барлык эшләрне дә бер зур биткә урнаштыру; балаларның кызыксынучанлыкларын, фикер йөртү сәләтен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 74 нче бит.	
4	**Әвәләү.** Тема: Урыс халык әкияттеннән эзек “По щучьему велению” Максат: балалар белән әкиятнең эчтәлеген искә төшереп, үзләренә ошаган өлешне әвәләләү теләге уяту. Пластилинны тигез дөрес өлешләргә бүлеп эш итү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	
МАРТ			
1.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Әниемә котлау открыткасы. Максат: таныш предметларны кисү һәм ябыштыру сәләтен ныгыту, кул координациясен камилләштерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 82 нче бит.	

2.	**Әвәләү.** Тема: Әтәч (Күркә). Максат: Дымков уенчыклары белән танышуны дәвам итү, әтәч (күркә) сынын әвәләгәндә гәүдәсен оавл, койрыгын дулкынлы итеп әвәләргә омтылу. Логик фикерләүләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 75-76 нчы битләр.	
3.	**Әвәләү.** Тема: Декоратив пластина. Максат: Балаларны декоратив пластина ясарга өйрәтү: пластилин-ны тигез итеп катыргыга җәеп, шуңа рәсемнәр төшерергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 87 нче бит.	
4.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Безнең урамдагы яңа йортлар. Максат: Балаларны авыр булмаган композиция төзергә өйрәтү, йорт, предметлар кисеп, билгеле бер тәртиптә урнаштыру.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 87 нче бит.	
АПРЕЛЬ			
1.	**Әвәләү.** Тема: Яраткан әкият персонажы. Максат: Әкиятләр арасыннан яраткан персонажыңны сайлап алып, элек өйрәнгән алымнарны кулланып әвәләү. Тырышылык, түземлек тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 89 нчы бит.	04.04.
2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Айга очу. Максат: Ракета формасын икегә бөкләп кисәргә өйрәтү, кеше фигураларын скафандрда сурәтләү; күз алына китереп эшләү сәләтләрен үстерү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 90 нчы бит.	
3.	**Әвәләү.** Тема: Ташбака. Максат: Карап әвәләргә өйрәтүне ныгыту, формасына, гәүдәсенең төзелешенә, зурлыгына игътибар итү; балаларның эшенә бәя бирү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 99 нчы бит.	

4.	**Кисеп ябыштыру**. Тема: Вазадагы чәчәкләр. Максат: Чәчәкләргә һәм яфракларга хас булган сыйфатларны (формасы, чәчәгы, зурлыгы) күздә тотып эш итәргә өйрәтү, кәгазьне икегә бекләп кисү алымнарын ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 98-99 нчы битләр.	
МАЙ			
1.	**Әвәләү.** Тема: Ирекле тема. Максат: Теләгән предметыңны әвәләү, таныш булган алымнарны кулланып эш итү, үз эшеңә бәя бирергә өйрәтү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 101-102 нче битләр.	
2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: 9 май открыткасы. Максат: Җиңү бәйрәме уңаеннан балалар белән открытка ясау. Карандаш белән ясалган матур, төсле чәчәкләрне контур буенча кисүне ныгыту, тырышлык тәрбияләү.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	
3.	**Әвәләү.** Тема: Ташбаканы әвәләү. Максат: пропорцияләренә игътибар итеп, ташбаканы әвәләргә өйрәтү. Элек өйрәнгән әвәләү ысулларын ныгыту.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018.	
2.	**Кисеп ябыштыру.** Тема: Чыршы астындагы тиен. Максат: Әкияткә нигезләнеп композиция төзергә өйрәтү, кисү алымнарын ныгыту, тырышлыкларын арттыру.	Т.С. Камарова Изобразительная деятельность в детском саду: Подготовительная к школе группа- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2018. 100 нче бит.	

«Музыка» белем бирү өлкәсе

«Музыка» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис-тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә ***ҺӘМ*** **БЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН** билгели.

Татар музыкасына карата кызыксыну уяту, аны тыңларга теләк белдерү. Аның хисле-образлы эчтәлеге турында сөйләү, кичерешләр белән бүлешү.

Татар композиторларының музыкаль әсәрләрен тыңлап, музыканың төп өч жанры: «җыр», «бию», «марш» төшенчәләрен бирү. Балаларның музыка характерын, настроениесен бирә белү сәләтләрен үстерү.

Музыка уен кораллары (курай, кубыз, тальян гармун һ. б.) һәм аларның яңгырашы белән танышуны дәвам итү. Татар җырларын дөрес, сәнгатьле итеп һәм аңлап башкарырга, сүзләрен ачык итеп әйтергә күнектерү. *

Татар биюенә хас гади хәрәкәтләр («аяк очларында атлап йөрү», «чүгү», «аяк очларында күтәрелү», «берле бишек», «баш-үкчә», «култыклашып әйләнү», «борма» (гади вариант) һ. б.) белән таныштыруны дәвам итү.

Музыка характерына туры китереп, ритмлы хәрәкәтләр башкаруны формалаштыру.

Хәрәкәтле импровизацияләрдә музыкаль образны чагылдырырга омтылуны хуплау, балалар белән бергә гәүдәләнеш вариантларын («тәкәббер» әтәч, «кайгыртучан» тавыклар, тиктормас чебиләр һ. б.) тикшерү, музыкаль әкият эчтәлеге һәм характерына дөресрәк туры килә торган образны сайларга булышу, һәр иҗади табышны хуплау.

Балалар эшчәнлегенең төрле структурасына музыка өстәү; матур әдәбият, сынлы һәм театр сәнгатьләре әсәрләрен файдаланып, кәефкә туры килерлек һәм хис-кичерешләргә ярдәм итәрлек музыка астында катнаш музыкаль шөгыльләр үткәрү.

ФИЗИК ҮСЕШ

«Сәламәтлек» белем бирү өлкәсе

«Сәламәтлек» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларның сәламәтлеген саклау, аларда сәламәтлек культурасы нигезләрен формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлдерелә ***ҺӘМБЕЛЕМ БИРҮ БУРЫЧЛАРЫН****билгели.*

Балаларның хоккей буенча «Ак Барс», футбол буенча «Рубин», баскетбол буенча «УНИКС» спорт командалары турындагы күзаллауларын киңәйтү.

2013 елда узачак XXVII Бөтендөнья җәйге Универсиадасы өчен төзелгән спорт комплексларының төрләре белән таныштыру. Балалар олимпиада хәрәкәтен хуплау.

Ярыш элементлары кергән милли уеннар («Капчык киеп йөгерү», «Көянтә-чиләк күтәреп йөгерү», «Кашыкка йомырка куеп йөгерү», «Катык», «Чүлмәк вату» һ. б.) белән таныштыру. Физик культура һәм спорт белән шөгыльләнергә теләк уяту. Сәламәт яшәү рәвешен тәшкил итүче (актив хәрәкәт, йокы, ял, дөрес туклану һ. б.) һәм сәламәтлеккә зарар китерүче факторлар турындагы күзаллауларны киңәйтү.

«Эчү режимы», «ашау режимы» төшенчәләре белән таныштыру.

Милли камыр ашлары (өчпочмак, бәлеш, бөккән, кыстыбый, кабартма), шифалы эчемлекләр (әйрән - катыктан ясалган эчемлек, сөзмә (сөзелгән катык), кымыз) белән таныштыру.

Сенсор тоемлауларга нигезләнеп, ашамлык сыйфатын билгели белү күнекмәләре формалаштыру.

Кайбер дәвалау-профилактика процедураларының тәэсире, аерым авыруларның сәбәпләре һәм аеруча киң таралганнарына профилактика чаралары турында гади күзаллаулар булдыру. Экстремаль хәлләрдә (борыннан кан киткәндә, эссе яки кояш сукканда һ. б.) беренче ярдәм күрсәтүнең гади ысулларын өйрәтү.

Авыру кешенең хәленә керә белү хисе тәрбияләү. Үз хәлен тасвирлый белергә өйрәтү. Баланың авыру кешене карауда хәленнән килгәнчә ярдәм итүен (дару, су бирү, өстенә ябу, аралашу һ. б. ны) игътибарсыз калдырмау.

«Физик культура» белем бирү өлкәсе

*«Физик культура» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балаларда физик культура шөгыльләренә кызыксыну ҺӘМаңлы караш, гармонияле физик үсеш формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә ҺӘМ**белем бирү бурычларын** билгели.*

Татар халык уеннары белән таныштыру. Таныш уеннарны мөстәкыйль оештыруны, ярыш элементлары кергән уеннарда катнашуларын хуплау. Уен кагыйдәләрен үти белү күнекмәләрен үстерү. Яшьтәшләре белән уйнаганда, гадел көндәшлек культурасы тәрбияләү.

Хәрәкәтле уеннарда җитезлек, тизлек, сыгылмалылык, чыдамлылык кебек сыйфатларны үстерү.

Саф һавада хәрәкәтле уеннар

Хәрәкәтле уеннар балаларның физик үсешенә булыша, сәламәтлекләрен ныгыта, хәрәкәт координациясен яхшырта. Әлеге уеннар ярдәмендә бала тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсә. Бу уеннарны уйнаганда билгеле бер кагыйдәләрнең үтәлү мәҗбүрилеге балаларны тәртипкә, үз эш гамәлләр, хәрәкәтләрен барларга өйрәтә. Уенның шартларын истә калдыру аша балаларда күзәтүчәнлек тәрбияләнә, истә калдыру сәләте, хәтер эшчәнлеге яхшыра. Уен бапрышанда балалар бергәләп уйнау, хәрәкәт итү, ситуацияне хәл итү кебек күнекмәләргә өйрәнәләр, башка балалар арасында үзеңне тоту, гомуми кагыйдәләргә буйсыну кебек тәртип кагыйдәләрен үзләштерәләр.

Комплекслы-тематик план

СЕНТЯБРЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар: **Занятие этаплары:**	1-нче атна “Белем көне ”	2- нче атна “Белем көне ”	3- нче атна “Көз”	4-нче атна “Көз”
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү : Бер колоннага тезелеп йөрергә һәм йөгерергә өйрәнү(чиратка салып);төрле юнәлештә йөгереп апаның сигналы буенча колоннаңда урыныңны табып басу,өч колоннага бүленергә,йөгергәндә темпны үзгәртергә өйрәнү.				
ОРУ:	Предметларсыз: Л.И. Пензулаева.	Флажоклар белән: Л.И. Пензулаева.	Туп ярдәмендә: Л.И. Пензулаева.	Таякчыклар ярдәмендә: Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1) Башка мендәрчек куеп гимнастик скәмя өстеннән алга таба атлап йөрү. 2) Алга таба бер-берсеннән 40 см ераклыкка тезеп куелган 6-8 шнур аша ике аякта сикереп чыгу. 3) Ике шеренгага бүленеп капма-каршы басып баш өстеннән (диаметры20-25 см булган) тупны ыргыту	1) Йөгереп килеп (баланың сузылган кул биеклегенә эленгән) предметка сикереп бармак очлары белән тию. 2) Капма-каршы (бер-берсеннән 4 метр ераклыкка) баскан балаларның бер-берсенә шнур аша туп ыргыту. 3)Шнур астыннан идәнгә иелеп	1) Балалар өч түгәрәк ясап басалар, бер балада туп була, шул туп сигнал буенча бер баладан икенчесенә күчеп йөреп чыгарга тиеш, беренче тупны түгәрәк буенча җибәргән балага килеп җиткәч ул бала тупны өскә күтәрә һәм шул түгәрәк балалары җиңә. 2) Тутырылган тупларны бер-берсеннән алга таба (40см ераклыкка) куеп,кулларны баш	1)Түгәрәк буенча, әле уң, әле сул , әле ике аякта сикереп йөрү(чиратка салып). 2)Кегллар яныннан әле уң әле сул кул белән тупны идәннән сикертеп йөреп чыгу.

		чыгу.	артына куеп туплар өстеннән атлап чыгу.	
Хәрәкәтле уеннар:	“Ловишки уены”	«Басып калма!»	«Кармак.»	«Морская фигура замри!»
Аз хәрәкәтле уеннар:	“Вершки-корешки”	“Оча-очмый.”.	«Великаннар-гномнар»	“Сулыш күнегүсе”

ОКТЯБРЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге:					
Темалар : Занятие этаплары :	1-нче- атна “Мониторинг” атнасы		2-нче- 3-нче атна “Минем авыл, минем ил, минем планета”		4-нче 5 –нче атна “Халык бердәмлеге көне.”
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: Предметлар янынннан йөрүне һәм йөгерүне кабатлау;биеклектә һәм сикерүде равновесияне югалтмау;туплар белән эшләнә торган күнегүләрне кабатлау. Йөрегән вакытта сигнал бирелгәч юнәлешне үзгәртергә, сикергән вакытта ярым бөкләнгә аякларга басуны, туп күнегүләрен өйрәнү. Тезләрне өскә күтәреп атлап йөрүне, тупны идәннән сикертеп бер кул белән йөртеп баруны,тар сукмактан йөрүне кабатлау.					
ОРУ:	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Обруч белән: Л.И.Пензулаева.	Урындыкка утырып: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1)Гимнастик скәмья өстеннән йөрү.Кулларны баш артына куябыз, скәмьянең уртасына килеп җиткәч кулларны янга сузып, өскә күтәреп йөреп бетерәбез. 2)Кечкенә тупны өскә таба бәрү һәм аны ике куллап тотарга тырышу.	1)(40см) биеклектән матка сикереп, ярым бөкләнгән аякларга төшү. 2)”Аю” кебек идәнгә уч һәм аяк табаннарына басып үрмәләп йөрү.	1) Алга таба бер кул белән идәннә н сикертеп тупны йөртеп бару. (баскетбольный вариант) 2)Гимнастик скәмья өстеннән үрмәләп йөрү. 3)Гимнастик скәмья өстендә йөреп чыгу.	1) Дуга яисә шнур астыннан тупны баш белән алга таба тәгәрәтә-тәгәрәтә үрмәләп чыгу. 2)Залның бер як башына предметлар янынннан уң аякта сикереп бару, кирегә таба-сул аяк белән. 3) Гимнастик скәмья өстеннән кулны алга-артка таба чәбәкләп йөреп чыгу.	1) Дуга яисә шнур астыннан тупны баш белән алга таба тәгәрәтә-тәгәрәтә үрмәләп чыгу. 2)Залның бер як башына предметлар янынннан уң аякта сикереп бару, кирегә таба-сул аяк белән. 3) Гимнастик скәмья өстеннән кулны алга-артка таба чәбәкләп йөреп чыгу.
Хәрәкәтле уеннар:	“Кошлар оча”	“Идәндә утырып калма!”	“Кармак”	“Кармак уены”	“Кармак уены”
Аз хәрәкәтле уеннар:	Бер колоннага тезелеп йөрү.	“Кайтаваз”	“Оча-очмый”	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Бер колоннага тезелеп йөрү.

НОЯБРЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге			
	1-нче -2-нче атна	3-нче - 4-нче атна	

Темалар : **Занятие этаплары :**	“Халык бердәмлеге көне.”		“Яңа ел.”		5-нче атна “Яңа ел килеп җитә.”
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү : Түгәрәк буенча йөрүне һәм йөгерхне кабатлау;шнур өстеннән йөрүне, сикерүне һәм туп белән күнегүләрне кабатлау. Юнәлешне үзгәртә-үзгәртә йөрүне кабатлау; Скакалкада сикерергә өйрәнү.Бер-берең ә туп бәрүне кабатлау, гимнастик скәмя өстендә ,аркага мендәрчек куеп үрмәләп йөрүне өйрәнү. Предметлар яныннан “змейка” ясап йөрергә һәм йөгерергә өйрәнү.					
ОРУ:	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Скакалка белән: Л.И.Пензулаева	Шакмак тотып: Л.И.Пензулаева	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева
Төп хәрәкәт төрләре:	1)Идәнгә шнур җәеп куела шул шнур өстеннән баштан аяк табанын куеп аяк очларын идәндә калдырып янга йөреп чыгарга;аннан аяк очын шнурга куеп табанны идәндә калдырып янга йөреп чыгарга. 2) шнурлар аша ике аякта сикереп чыгу. 3) Балалар 3-4 колоннага тезелеп басалар тәрбияче апалары алда басып торучы балага туп ыргыта ул тупны тота, кире апага бирә һәм командасының артына барып баса, шулай ук башка балалар белән.	1)Скакалканы ике кулга тотып алга таба әйләндереп сикерү. 2) Гимнастик скәмья өстендә аркага мендәрчек куеп үрмәләп йөрү. 3) Капма-каршы ике шеренгага бүленеп басып бер-береңә туп ыргыту.	1)Уң кулга тупны алып аны идәннән сикертеп алга таба бару.(баскетбольный вариант). 2) Дуга астыннан чыгу. 3) Алга идәнгә бер рәт итеп (6-*0 тутырылган туп куела, шул туплар яныннан кулларны баш артына куеп змейка ясап аяк очында йөреп чыгарга	1) Гимнастик стена өстенә менеп бер пролеттан икенчесенә күчү. 2)Шнур өстеннән уңга һәм сулга сикереп алга таба бару. 3)Стенага тупны бәреп идәннән бер кат сикертеп аны ике куллап тоту.	1) Гимнастик стена өстенә менеп бер пролеттан икенчесенә күчү. 2)Шнур өстеннән уңга һәм сулга сикереп алга таба бару. 3)Стенага тупны бәреп идәннән бер кат сикертеп аны ике куллап тоту.
Хәрәкәтле уеннар:	“Кемнең тавышы? Таны!”	“Фигура”	“Урыннарыгызга басыгыз!”	“Урыннарыгызга басыгыз!”	“Урыннарыгызга басыгыз!”
Аз хәрәкәтле уеннар:	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Бер колоннага тезелеп йөрү.

ДЕКАБРЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар : **Занятие этаплары :**	1-нче- 2-нче атна “Яңа ел”		3-нче -4-нче атна “Яңа ел!”	
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: Кулларны төрлечә куеп йөрергә һәм йөгерергә өйрәнү;янлап, атлап йөрегән вакытта равновесияны саклап калыргаөйрәнү, туп белән эшләнелә торган күнегүләрне кабатлау. Темпны үзгәртеп йөрергә һәм йөгерергә өйрәнү;				
ОРУ:	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Таякчыклар тотып: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт	1) Алга тезеп куелган тутырылган туплар	1)Уң һәм сун аякта(чиратка салып)	1) Уң һәм сул кул белән тупны өскә	1)Гимнастик скәмья өстендә “аю”кебек

төрләре:	өстеннән башка мендәрчек куеп атлап, янга таба йөреп чыгу. 2)Предметлар яныннан ике аякта, кулларны билгә куеп сикереп йөрү. 3) Кечкенә тупны өскә таба бер кул белән бәрү һәм ике куллап тоту.	сикерү. 2)Балалар 3 колоннага бүленеп тезелеп басалар, алларына берәр бала баса ул колоннада баскан беренче балага тупны ыргыта һәм ул бала тупны кире аңа ыргытып колоннасынын ахырына барып басырга тиеш. 3)Гимнастик скәмья өстендә үрмәләп йөрү	бәрү ,ике куллап тоту. 2)Гимнастик скәмья өстеннән корсак белән шуышып бару. 3)Гимнастик скәмья өстеннән йөреп чыгу.	йөреп чыгу. 2) Баша мендәрчек куеп кулларны янга сузып гимнастик скәмья өстеннән янлап йөреп чыгу. 3)Мендәрчекне тезләргә кыстырып, кулларны билгә куеп ике аякта сикерү.
Хәрәкәтле уеннар:	“ Хәйләкәр төлке уены”	“Салки с ленточкой”	“Попрыгунчики-воробушки”	“Хәйләкәр төлке”
Аз хәрәкәтле уеннар:	Бер колоннага тезелеп йөрү	“Кайтаваз”	Бер колоннага тезелеп йөрү.	“Кайтаваз”

ГЫЙНВАР АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар **Занятие этаплары**	2-нче атна “Кыш”	3-нче атна “Кыш”	4-нче атна “Кыш”	
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: предметлар арасында йөрү осталыгына ия һәм аларны үлчәме буенча чагыштырырга өйрәнү; йөреш һәм йөгерү вакытында киңлеккә ориентлаша белергә өйрәнү; обруч аша чыгыргга, киртәләр аша ике аякка сикерергә өйрәнү.				
ОРУ:	Таякчык белән Л.И.Пензулаева.	Туп белән Л.И.Пензулаева.	Гирьлар белән Л.И.Пензулаева.	Султанчиклар белән Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1.Авыш такта буенча йөрү. 2. Урыннан озынлыкка сикерү. 3. Обручка ыргыту (сул, уң кулда) 4. тупны бер кулдан икенче кулга күчереп, гимнастик скәмиядә йөрү.	1.Башка капчык куеп йөрү. 2. гимнастик скәямия өстендә үрмәләү. 3. Бау аша сикерү. 4. Туп йөртү.(баскетбол варианты)	1. Куллар белән идәнгә кагылмыйча, бау аша үрмәләп чыгу. 2. Туры йәм ян белән тар рейкадан йөрү. 3. урыннан биеклеккә сикерү. 4.Тупны түбәннән бер – берсенә күчерү.	1. Гимнастик скәмиядә йөрү,уртада әйләнеш ясам алга таба китергә, рейка аша атлап, сикереп төшергә. 2. Урыннан ераклыкка сикерү. 3. Тупны вертикаль максатка ыргыту. 4. обруч аша сул һәм уң як белән чыгу.
Хәрәкәтле уеннар:	«Туп белән җитезлек»	«Парыңны куып җит»	«Маймыллар тоту»	«Маймыллар тоту»»

Аз хәрәкәтле уеннар:	«Аяклар ял итә».	«Кыш».	“Дүрт стихия”	«Жирафларда»

ФЕВРАЛЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар **Занятие этаплары**	1-нче атна Мактаулы солдат.	2-нче атна Булачак Ватанны саклаучылар.	3-нче - 4-нче атна Ватанны саклаучылар.	
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: предметлар арасында йөрү осталыгына ия һәм аларны үлчәме буенча чагыштырырга өйрәнү; йөреш һәм йөгерү вакытында киңлеккә ориентлаша белергә өйрәнү; обруч аша чыгыгрга, киртәләр аша ике аякка сикерергә өйрәнү				
ОРУ	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Скакалкалар белән Л.И.Пензулаева.	Таякчыклар белән Л.И.Пензулаева.	Султанчиклар белән Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1. Скәмиядә ян як белән йөрү. 2. Чабып килеп озынлыкка сикерү. 3. Сул йәм уң кул белән тупны тоту. 4. билгеләнгән урынга кадәр үрмәләү.	1. Гимнастик скәмиядә туплар аша атлап йөрү. 2. корсак белән гимнстик скәмия өстердә үрмәләү. 3. Кул һәм аякларның кисешкән хәрәкәтеннән файдаланып гимнастика стенкасы буйлап менү 4. Биеклеккә сикерү.	1. Ходьба по наклонной доске, спуск по лесенке 2. Прыжки через бруски правым боком 3. Забрасывание мяча в баскетбольное кольцо 4 Ходьба по гимнастической стенке спиной к ней 5. Перебрасывание набивных мячей	1. башка капчык куеп, авыш такта өстендә йөрү (куллар билдә) 2. Сул йәм уң кул белән тупны тоту. 3. Скәмияләр аша сикерү 4. Гимнастик стенкага менү.
Хәрәкәтле уеннар:	«Ачкычлар»	«Кармак»	«»	«Төсле машиналар»
Аз хәрәкәтле уеннар:	«Самомассаж» лица, шеи, рук	“Диңгез дулкынлана”	«Снайперлар»	«Светофор»

МАРТ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге			
Темы **Этапы занятия**	1-нче атна “Халыкара хатын кызлар көне”	2-нче атна “Халыкара хатын кызлар көне”	3-нче 4 - нче атна “Халык мәдәнияте һәм традициялщре”

Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: предметлар арасында йөрү осталыгына ия һәм аларны үлчәме буенча чагыштырырга өйрәнү; йөреш һәм йөгерү вакытында киңлеккә ориентлаша белергә өйрәнү; обруч аша чыгыгрга, киртәләр аша ике аякка сикерергә өйрәнү				
ОРУ	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Скакалкалар белән Л.И.Пензулаева.	Обруч белән Л.И.Пензулаева.	Гимнастик скәмия Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1. Аякларны туры күтәреп гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Төрле җирдән билгеләнгән урынга ыргыту. 3. Обручтан обручка сикерү. 4. Төрле ысуллар белән обручтан чыгу.	1. Кубиклар аша атлап чыгып, гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Баш өстеннән тупны бер – берсенә күчерү 3. Аркада гимнастик скәмиядә үрмәләү. 4. Баучык аша бер аякта сикерү.	1. Тар өслектә ян як белән йөрү. 2. Тупны сул кулдан уң кулгакүчереп идәнгә бәрү. 3. Аюдай скәмия өстендә йөрү. 4. Ике аякта баучык аша сикерү.	1. Гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Скәмия өстеннән матка сикерү. 3. Төрле ысул белән гимнастик скәмиялә менү.
Хәрәкәтле уеннар:	“Чәчәкләр җый” эстафетасы	«Ачкыч» уены	«Аю һәм бал кортлары”	«Ябалак»
Аз хәрәкәтле уеннар:	Психогимнастика «Ласкушенька»	«Диңгез кулкынлана»	«Һава шары»	«Кайтаваз”

АПРЕЛЬ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар Заняте этаплары	1-нче атна “Яз”	2-нче атна Яз килде –табигать уянды.	3-нче атна Галәм киңлекләре.	4- нче атна Тукай яши безнең күңелләрдә.
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: предметлар арасында йөрү осталыгына ия һәм аларны үлчәме буенча чагыштырырга өйрәнү; йөреш һәм йөгерү вакытында киңлеккә ориентлаша белергә өйрәнү; обруч аша чыгыгрга, киртәләр аша ике аякка сикерергә өйрәнү				
ОРУ	Предметларсыз	Обруч белән	С кольцом	Капчыклар белән
Төп хәрәкәт төрләре:	1. тупны бер кулдан икенче кулга күчереп гимнастик скәмиядә йөрү. 2.Шнур яныннан ике аякта сикерү. 3. Шеренга ясап тупларны бер – берсенә күчерү. 4. Гимнастик скәмиягә менү.	1. Башка капчык куеп, уң як белән гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Ян як белән обруч эченнән чыгу. 3. Келилар аша тупны йөртү. 4. Кыскаскакалкалар аша сикерү.	1. Гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Чабып килеп урыннан ераклыкка сикерү. 3. Тупны ераклыкка бәрү. 4.Бер – берсенә обручны тәгәрәтү.	1. Башка капчык куеп, гимнастик скәмиядә йөрү.(куллар билдә) 2. Тупны бәреп, ике куллап тоту. 3. Гимнастик стенкага үрмәләү. 4. Озын скакалка аша сикерү.
Хәрәкәтле уеннар:	«Хәйләкәр төлке»	«Капкан»	«Затейники» уены	«Сазлыктабакалар уены»

Аз хәрәкәтле уеннар:	Бер колоннага төзеоеп йөрү	Бер колоннага төзеоеп йөрү	Бер колоннага төзеоеп йөрү	«Великаннар һәм гномнар”

МАЙ АЕ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар **Занятие этаплары**	1-нче атна “Җиңү көне”	2-нче атна “Җиңү көне”	3-нче 4-нче атна “Җиңү көне”	
Планлаштырылган нәтиҗәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: предметлар арасында йөрү осталыгына ия һәм аларны үлчәме буенча чагыштырырга өйрәнү; йөреш һәм йөгерү вакытында киңлеккә ориентлаша белергә өйрәнү; обруч аша чыгыгрга, киртәләр аша ике аякка сикерергә өйрәну				
ОРУ	Предметларсыз	Скакалкалар белән	Таяклар белән	Обручлар белән
Төп хәрәкәт төрләре:	1. Башка капчык куеп гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Чабып килеп ераклыкка сикерү. 3. Туп ыргыту. 4. Гимнастик стенкада йөрү.	1. туплар аша атлап чыгып, гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Корсакта гимнастик скәмиядә үрмәләү. 3. Йөргәндә бер – береңә тупны тапшыру. 4. Бер аякта скакалка аша сикерү.	1. Кулларны билгә куеп баучыктан йөрү. 2. Гимнастик стенкага менү. 3. Кубиклар аша сикерү. 4. Бер линиягә куелган предметлар аша, тупны бәреп тоту.	1. Туп белән гимнастик скәмиядә йөрү. 2. Корсакта гимнастик скәмиядә үрмәләү. 3. Скәмия аша сикерү 4. Гимнастик стенкага менү.
Хәрәкәтле уеннар:	«Ябалак »	«Ябалак »	Эстафета «Дуслык»	Эстафета «Дуслык»
Аз хәрәкәтле уеннар:	“Великаннар һәм гномнар”	“Великаннар һәм гномнар”	“Великаннар һәм гномнар”	“Великаннар һәм гномнар”

2.2.Комплекслы тематик план

Ай	Атна	Тема	Бурычлар	Үткәрелгән чаралар
Сентябрь	1	Исәнме мәктәп	Балаларда мәктәп турында уңай мөнәсәбәт тәрбияләү. Мәктәпкә бару теләген формалаштыру.	Белем көне. Тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында
	2	Аралашу әдәбе	Балаларны төрле ситуацияләрне бәяләргә, аңлаешлы итеп әйтә белергә, катлаулы булмаган нәтиҗәләр ясарга өйрәтү	“Кунакчыл халкым” – татар халыкуеннарынн ан төзелгән ачык чара.

	3	Туган ягым язучылары.	Балаларда язучыларыбыз иҗатына карата кызыксыну уяту, аларга карата ихтирам тәрбияләү. Табышмак, мәкальләр ярдәмендә логик фикерләү, хәтер сәләтен үстерү.	Шигърият кичәсе уздыру.
	4	Минем туган җирем	Туган шәһәребезгә карата горурлык хисе тәрбияләү. Балаларның Ватаныбыз, республикабыз һәм аның символикасы турындагы мәгълүматларын арттыру.	Балаларның рәсемнәр күргәзмәсе
Октябрь	1	Чал тарихлы Казаным	Балаларда тарихи үзаң, башкалабыз Казан турында күбрәк белергә теләк тәрбияләү.. Татарстан Республикасы символикасында төшерелгән рәсемнәрнең, төсләрнең мәгънәсен аңлату	“Казаным – башкалам” – балалар рәсемнәреннән күргәзмә.
	2	Көз җитте	Көз фасылының үзенә генә хас булган матурлыгын һәм гүзәллеген күрә белү, соклану хисләре тәрбияләү. Балаларның игътибарлылыгын арттыру, хәтер сәләтен үстерү	“Көз” бәйрәме тәрбиячеләр һәм әти-әниләр катнашында
	3	Яшелчә,җиләк-җимеш.	Балаларның безнең җирлектә үсүче яшелчәләр, җиләк-җимешләр турындагы белемнәрен арттыру.Яшелчәләрнең файдалы яклары белән кызыксынучанлыкларын, уйлау сәләтләрен үстерү	Табышмаклар кичәсе.
	4	Икмәк яшәү терәге	Балаларга көзге байлыкның халыкка шатлык, куаныч китерүен төшендерү, игенчеләр хезмәтенә карата хөрмәт тәрбияләү. Игенченең мактаулы һәм авыр хезмәте, икмәкнең нинди юллар аша табынга килүен аңлату.	“Икмәк табынга ничек килә” – күчмә папка карау.
Ноябрь	1	Гаилә һәм йорт җиһазлары	Балаларда гаилә әгъзаларына карата ихтирамлы мөнәсәбәт, йорт җиһазларына сакчыл караш тәрбияләү..	“Гаиләнең татулыгы кайдан килә?”-ачык чара. Тәрбиячеләр һәм әти-әниләр катнашында.
	2	Минем гаиләм.	Гаиләдә бер-берсенә игътибарлылык, ярдәмләшү һәм дуслык, үзара хөрмәт хисләре тәрбияләү. Сөйләмдә гаилә әгъзаларын белдерә торган сүзләрне кул- лану күнекмәләре бирү.	Гаилә шаҗәрәсе төзү һәм күргәзмә оештыру.
	3	Ашамлыклар һәм савыт-саба.	Балаларда өлкәннәр хезмәтенә ихтирам тәрбияләү. Көндәлек туклану режимы турында төшенчә бирү, һәр төр ашка туры килүче ризыклар, аларның сәламәтлеккә тәэсирен ачыклау, логик фикерләү сәләтен үстерү.	Презентация-ләр карау.
	4	Милли киемнәр	Балаларда турле халык милли киемнәренә һәм бизәнү әйберләренә кызыксыну тәрбияләү. Милли киемнәрнең исемнәрен, бизәлешләрен сөйләмдә куллануны системалаштыру.	Рәсемнәр күргәзмәсе
	5	Килеп җитте матур кыш	Табигатьтә ел фасыллары буенча барган үзгәрешләр турындагы белемнәрен системалаштыру һәм тирәнәйтү. Балаларның табигать турындагы күзаллауларын киңәйтү, әйләнә-тирә чынбарлыкка нәфасәти мөнәсәбәт	“Кышкы манзара” кул эшләнмәләре күргәзмәсе.

			формалаштыру.	
Декабрь	1	Кыргый хайваннар	Балаларда кыргый хайваннарга карата кызыксыну һәм сакчыл караш тәрбияләү. Балаларны кыргый хайваннар, аларның тышкы билгеләре, яшәү рәвешләре белән таныштыруны дәвам итү.	Дидактик уеннар әзерләү.
	2	Кышлаучы кошлар	Балаларның кышлаучы кошлар турындагы белемнәрен ныгыту.Тышкы билгеләренә (төсе, зурлыгы), үз-үзләрен тотышларына, тавышларына карап, кышлаучы һәм күчмә кошларны аерып күрсәтә белү күнекмәләрен үстерү.	Уеннарга битлекләр әзерләү.
	3	Йорт хайваннары һәм кошлары	Тышкы билгеләренә (зурлыгы, үз-үзләрен тотышларына, тавышларына) карап, йорт кошлары һәм йорт хайваннарын аерып күрсәтә белү күнекмәләрен үстерү.	Табышмаклар кичәсе уздыру.
	4	Кыш бабайга хат	Балаларда хат яза белү күнекмәләрен, үз тәҗрибәсеннән чыгып бәйрәм турында әйтә алу мөмкинлекләрен камилләштерү. Үз фикереңне бер юнәлештә туплый һәм аны башкаларга җиткерә белү сыйфаты тәрбияләү.	“Яңа ел” бәйрәме Тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында
Гыйнвар	1	Транспорт, юл йөрү кагыйдәләре	Балаларда транспорт йөртүче һөнәр ияләренә карата хөрмәт тәрбияләү. Балаларның юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен киңәйтү, юл йөрү билгеләрен һәм яңа терминнар өйрәтү.	“Юл йөрү кагыйдәләрен беләсезме?” Тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында
	2	Һөнәрләр	Балаларда хезмәткә хөрмәт тәрбияләү. Төрле һөнәр ияләренә карата кызыксынучанлыкларын үстерү.	“Һөнәрле халкым” – презентаөия карау.
	3	Мультфильмда кунакта	Балаларда матур әдәбият белән кызыксыну һәм аны ярату хисләре тәрбияләү. Үз фикерен ана телендә эзлекле, җыйнак, төгәл һәм матур итеп әйтеп бирә белү, иҗади фикерләү сәләтен үстерү.	Мульт.фильмда кунакта бәйгесе
	4	Мин бәхетле-мин хокуклы	Кеше бер-берсе белән, нинди милләттән булуына карамастан, туганнарча аралашып яшәүгә хокуклы булу төшенчәсен бирү. Балаларның гаиләдәге хокуклары турындагы белемнәрен ныгыту, аларның ялга, уенга хокуклы булуларын аңлату	Мин хокуклы-ачык чара. Тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында
Февраль	1	Мин һәм минем сәламәтлегем	Чисталыкның сәламәтлек нигезе икәнлеген аңлату, чиста- лыкка омтылыш тәрбияләү.	Спорт уеннары
	2	Муса Җәлил.ил сакчылар	Балаларда патриотик хисләр тәрбияләү. М.Җәлил турында балаларның белемнәрен баету, аның әсәрләре белән таныштыру.	Шигърият кичәсе
	3	Россия безнең илебез.	Балаларның Россия башкаласы Мәскәү, аның символикасы турындагы белемнәрен системалаштыру. Туган илне ярату, аның белән кызыксыну, туган илгә тугрылык сыйфатлары тәрбияләү	Рәсемнәр күргәзмәсе оештыру.
	4	Минем	Балаларда үсемлекләргә карата сак караш,	Бүлмә гөлләре

		гөлләрем	шәфкатьлелек, миһербанлылык тәрбияләү Бүлмә гөлләрен танып әйтә белү күнекмәләрен камилләштерү; гөлләрне үстерү, карау тәртибе турында белемнәрен ныгыту.	күчмә папкасы ясау.
Март	1	Туган якка яз килде	Язгы табигатьтәге үзгәрешләрне күрә белү, аңлы караш, экологик культура тәрбияләү Балаларда яз турында белемнәрен мөстәкыйль эшчәнлектә иҗади куллана белү күнекмәләрен үстерү.	“8 нче март – әниләр бәйрәме” тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында
	2	Исәнмесез кошкайлар	Балаларда кошларга карата сакчыл караш, мәрхәмәтлелек сыйфатлары тәрбияләү.. Балаларның күчмә кошлар, аларның үзенчәлекле яклары турындагы белемнәрен камилләштерү.	“Кошлар көне”-иң матур сыерчык оясы бәйгесе.
	3	Урман.Кызыл китап.	Балаларның табигатьне саклау турындагы күзаллауларын киңәйтү, «Кызыл китап» турындагы белемнәрен тирәнәйтү, Татарстанның «Кызыл китабы» турында белешмә бирү.	Кызыл китаптагы үсемлекләр – рәсемнәр күргәзмәсе оештыру.
	4	Китап кайдан килә	Балаларда китапханәче хезмәтенә карата ихтирам, китапханәдә үз-үзеңне тота белү сыйфатлары тәрбияләү. Китапханә белән турыдан-туры таныштыру аша балаларда күзәтүчәнлек, игътибарлылык, эзлекле фикерләү сәләтен үстерү. Балаларга китапханәче һөнәренең мөһимлеген аңлату.	Шигърият кичәсе
Апрель	1	Космос	Тирә-юньне, табигатьне аңларга һәм сакларга сәләтле социаль актив, иҗади шәхес тәрбияләү. Балаларның Кояш системасы турындагы белемнәрен камилләштерү. Балаларның галәм турындагы белемнәрен системалаштыру.	Космос турында презентация карау.
	2	Космонавтика көне	Балаларның кызыксынучанлыгын, алган белемнәрен мөстәкыйль куллана белү сәләтен үстерү. Космонавтика көне турында белемнәрен формалаштыру	“Космонавтика көне”. тәрбиячеләр катнашында
	3	Спорт	Балаларда спортка карата уңай караш, сәламәт яшәү рәвеше тәрбияләү, сәламәтлек өчен файдалы һәм кызыклы эшчәнлеккә өстенлек бирү омтылышы булдыру.Татарстан спортчыларының физкультура һәм спорт өлкәсендә ирешкән кайбер уңышлары турында мәгълүмат бирү.	“Спорт һәм гаилә” – бәйгесе. Тәрбиячеләр һәм эти-әниләр катнашында.
	4	Габдулла Тукай иҗаты.	Балаларның Г.Тукай иҗаты турындагы белемнәрен баету һәм камилләштерү. Г.Тукай иҗаты буенча алган белемнәрен гомумиләштерү һәм балаларда шигърият белән кызыксыну тәрбияләү.	“Тукай безнең күңелләрдә”- туган тел бәйрәме.
Май	1	9 май-җиңү көне	.Балаларда патриотик хисләр, туган якка, туган телгә, Ватанга мәхәббәт тәрбияләү. Туган ил һәм дөньядагы вакыйгалар белән кызыксынучанлыкларын үстерү. Ветераннарыбызның Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыклары турында белемнәрен киңәйтү	“Бөек җиңү көне” – бәйрәме тәрбиячеләр һәм ветераннар катнашында.

	2	Хуш бакчам.	Тәрбияче хезмәте турында күзаллауларын киңәйтү, тәрбияче хезмәтенә ихтирам хисләре тәрбияләү. Балаларда балалар бакчасына карата ярату хисләре тәрбияләү.	“Дусларым” уеннар кичәсе.
	3	Без барабыз мәктәпкә	Балаларда белем алуга омтылыш уяту. Балаларның мәктәп турында күзаллауларын киңәйтү.	“Хуш бакча”-чыгарылыш кичәсе.Тәрбиячеләр һәм әти-әниләр катнашында.
	4	Исәнме мәктәп.	Балаларда башкаларны игътибар белән тыңлый белү сыйфаты тәрбияләү. Баларның хәтерен, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Мәктәптә тырышып укырга теләк уяту	Шәһәрнең 2 нче мәктәбенә сәяхәт.

2.3 Мәктәпкәчә әзерлек төркемендә оештырылган эшчәнлетә вариатив формалары куллану

Милли-җирле компонент НРК

Тәрбияләү һәм белем бирү бурычлары:

Балаларның туган илгә карата белемнәрен һәм дәүләт(Яңа ел, Ватанны саклаучылар көне, Җиңү көне, 8 Март) халыкара (Сөмбелә , Нәүрүз, Сабантуй) бәйрәмнәре турында белемнәрен арттыру. Туган шәһәрнең күренекле урыннары белән таныштыру. Үз халкыңның кешелеклелеге, кунакчыллыгы, чисталыгы турында мәгълүмат бирү.Татарстан Республикасының гореф-гадәтләре турында уку.

Төрле яшьтәш милләтләренә карата изгелекле һәм хөрмәтле мөнәсәбәт формалаштыру.

Татар халкының мәдәниятенә, гореф –гадәтенә кызыксыну уяту. Җырга, сынлы сәнгатькә, әдәбияткә, Идел буе халкының сәнгатенә карата мәхәббәт тәрбияләү.(Россия, Татарстан, Чувашия, Башкортстан).

№		Бүлекләр	Бурычлар
1	Физик үсеш	Сәламәтлек	Балаларда үз шәһәрләренә карата кызыксынучанлык тәрбияләү.Үзеңнең сәламәтлегеңә, тормышка ашырып,сәламәт тормыш алып барырга стимуллаштырып,үзеңнең халык һәм төрле милләт халкының (Чувашия, Башкортстан, Росиия) сөйләм халык иҗатына теләк тәрбияләү. Халык музыкаль хәрәкәтле уеннарга һәм эстафеталарга нигезләнеп төзелгән, балаларда уен шөгылендә үзләренең хәрәкәтчәнлекләренә карата үзконтроль үстерү.
2		Физик культура	Башкорт һәм чуваш халык уеннары белән таныштыру.Таныш татар һәм рус халык уеннарын мөстәкыйль оештыра, ахырына җиткерә белергә өйрәтүне дәвам итү. Хәрәкәт осталыкларын, күнегү күнекмәләрен камилләштерү. Сын-гәүдә,хәрәкәтләрне аңлап, матур, тиз, оста үтәргә камилләштерү.
3	Социаль-шәхси үсеш	Социальләштерү	Әхлакый сыйфатлар турында күзаллауларын формалаштыру: үз халкыңның кешелеклелеге, кунакчыллыгы, чисталыгы; башкорт һәм чуваш халкының гореф-гадәтләрен ихтирам итү.Балалар арасында үзара мөнәсәбәт тәрбияләү: уйнау гадәте,эшчәнләү, олыларны яхшы гамәл, мөнәсәбәт белән шатландыра белүләренә омтылу. Төрле милләт яшьтәшләренә изгелекле мөнәсәбәт

			формалаштыру.
4		Хезмәт	Үз-үзеңә үзлегеңнән һәм сыйфатлы хезмәт күрсәтүне булдыру (киенергә һәм чишенергә, киемнәрне төреп кую)төркемдә һәм балалар бакчасы җирлеген тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү, дежурлар вазифасын үтәү.Коллективта эшләүгә тарту, башка кешеләргә булышу теләге уянуда бүләкләү. Олылар хезмәте, аларның нәтиҗәсе һәм әһәмияте турында күзаллауларын киңәйтү һәм системалаштыру. Татар, рус, башкорт һәм чуваш халыкларының хезмәт гореф-гадәтләре аша балаларга әдәби сәнгать хезмәтнең төрле яклары турында күзаллауларын формалаштыруны дәвам итү. Хезмәт башкаруда мөстәкыйльлекне, үзсүзлелекне, җаваплылыкны бүләкләү; шәхси һәм коллективлы хезмәттән канәгатьләнү, горурлык хисе белән бүлешү, олылардан һәм яшьтәшләреннән,үз эшендә канәгать уңай билге алуына омтылу .
5		Куркынычсызлык	Хәвефле ситуацияләрдән чыгу юллары, беренче ярдәм күрсәтү алымнары белән таныштыру. Шәһәр юлларында һәм иҗтимагый урыннарда юл йөрү кагыйдәләрен камилләштерү: тыйнак булырга, сабыр, кычкырып сөйләшмәскә, тәртип сакларга, чисталык; иҗтимагый транспортта олыларга һәм кечкенәләргә урын бирергә.Кешегә карата әйләнә тирәдәге куркыныч ситуаөияларга сакчыл мөнәсәбәткамилләштерү.
6	Сөйләм үсеше	Матур әдәбият уку	Матур әдәбият, татар, рус, башкорт һәм чуваш халыкларының тел иҗаты белән таныштыру. Әйтем, мәкальне аңлауларына ирешү, сөйләмдә аларны урынлы һәм мәгънәсе буенча куллану; Татар, рус, чуваш, башкорт халкы, язучы –шагыйрьләренең әсәрләрен башкарганда, сөйләгәндә сәнгатьле сөйләм формалаштыру, геройларга карата үз мөнәсәбәтләрен формалаштыру.
7		Сөйләм телен үстерү	Мәдәни әңгәмә тәрбияләү. Ике яклы әңгәмә камилләштерү. Көндәлек тормышта олылар һәм балалар белән татарча һәм русча сөйләшү.
8	Танып белү үсеше	Танып белү	Башка милләт халкына дустойгы тәрбияләү. Идел буе халкының (Чувашстан, Башкортстан) тарихы, мәдәнияте, гореф-гадәтләре һәм табигате аша балалардатанып-белү кызыксынуы камилләштерү. Башкаладагы һәм Татарстандагы башка шәһәрләрне өйрәнгәндә информацион, күрсәтмәле материаллар аша карашларын киңәйтү.
9	Иҗади – эстетик үсеше	Җыр	Классик, халык, заманча халык көйләре белән, халык уен коралларының: трещотка(рус.), курай (башкорт), волынка (“сарпай”-чув.), комуз(“кубыз” –тат.) яңгыравы белән таныштыру.
10		Иҗади –сәнгать	Татар бизәге: канәфер, трехлистник белән таныштыруны дәвам итү.Татар халкының декоратив-кулланма сәнгате турында күзаллауларын киңәйтү (тукыма әйберләре, күн мозаика). Гжель эшләнмәләре, характерлы өлешләре белән танышу (чәчәк бөресе, чәчәкләр, яфраклар, мыеклар, завитки, оживки).Башкорт һәм чуваш халкының орнаменты һәм милли киемнәре турында күзаллауларын формалаштыру. Кагәздә халык эшләнмәсе бизәкләре (поднос, солонка, чашка, розетка) кием һәм баш кииеме (кокошник, яулык, пояс, калфак, сурпан) һәм көнкүреш әйберләре(ковер, салфетка, полотенце) ясау теләге уяту.

Комплекслы – тематик план

Ай	Физик үчеш	Социаль–шәһси үсеш	Танып белү, сөйләм үсеше	Иҗади –эстетик үсеш
Сентябрь	*Уеннар:* «Йөзек салыш», «Шулай, әйе һәм юк», «Буяу сатып алыш» «Очты, очты», “Мәликә”	*Әңгәмәләр:* “Туган шәһәребезнең иң матур, күренекле урыннары турында сөйләшү. “Без үзебез генә яшәмибез бу җирдә”, “Шүрәле бәләгә юлыкты” (янгын куркынычсызлыгы) Бакча музее буенча экскурсия. Дидактик уен: “Бизәкне җый”	*УМК буенча уеннар тематикасы: “Уйный –уйный үсәбез” проекты буенча.* *Әкиятләр.* «Надан бүре» Р. Ахметова тәрҗемәсе; «Тазның падишахка әкият сөйләве» *Шигърият.* Г.Тукай «Көз» (өзек), А.Ахметова тәрҗемәсе; Р.Валеева «Түбәтәй һәм калфак», Е. Муравьева тәрҗемәсе. *Проза.* А. Алиш “Кешеләр нәрсә белән шөгыльләнәләр” Г. Каримова тәрҗемәсе. *Әкиятләр:*А. Гаффар “Корт кунакка бара”; *Ятлау:*Г. Тукай “Безнең гаилә” Е. Тушнова тәрҗемәсе.	*Музыка:* *Җырлар.Уен фольклоры.* «Хәерле иртә...», Р. Ягафарова тәрҗемәсе, сөйли Л. Кузьмина. Музыкаль инструмент белән танышу : “Кубыз”. *Тыңлау:*«Уммегульсум» татар халык көе Ф. Фаизова эшкәртүе буенча. *Җырлау:*“Әтәч” Дң. Файзи көе; М. Джалиль сүзләре. Биюләр: “Парлы бию”, татар халык көе З.Хабибуллина эшкәртүе буенча. “Кәрия –Зәкәрия” халык җыры, С.Малышева тәрҗемәсе. *Иҗади сәнгать:* *Әвәләү:* «Әкиятләр лабиринты»,(А.Алиш әкиятенең батырлары) «Нечкәбилгә дуслар»(калфак бизәү). *Рәсем:*«Буяуларга ярдәмгә ашыгыйк»(әби очен яулык бизәү) *Бәйрәм:*«Белем бәйрәме»

Октябрь	*Уеннар:* “Төлкеләр һәм тавыклар”, “Сукыр тәкә уены”	*Әңгәмәләр:* “Татар халкының мәдәнияты һәм культурасы”, “Иске кәсеп күренешләре: үрелмә һәм тукучылык”	*Әкиятләр:* “Төлке, керпе һәм ана керпе”, Л. Замалетдинова тәрҗемәсе; “Зөхрә - йолдыз”. *Татар язучыларының һәм шагыйрьләренең әсәрләре:* *Поэзия:* Э. Шарифуллина “Шофер буласым килә” , Е. Муравьева тәрҗемәсе. *Проза:* Р. Фахреддин “Тәрбияле бала”, Р. Ахмет тәрҗемәсе. *Әкиятләр:* Р. Батулла “Урман юлбасары”Э. Умерова тәрҗемәсе. *Ятлау:* М. Җәлил “Әтәч”.	*Музыка:* *Җырлар. Уен фольклоры.* “Даут әтәч белән”, Р. Ягафарова һәм Л. Кузьмина тәрҗемәсе. *Тыңлау:* “Көз”. *Җырлау:* “Көз, көз әйт әле” *Иҗади сәнгать:* *Әвәләү*: “Мин бәлеш әвәләдем” *Ябыштыру*: “Орнаментация каймы”(түбәтәй, калфак). *Рәсем:* “Айсылуның кулмәген бизик”, “Лирик бию” татар халык көе А. Ключарева. *Бәйрәм:* “Сөмбелә”.

Ноябрь	*Уеннар.* «Сикерү», «Үз урыныңны тап».	*Әңгәмә:* «Үсентеле татар бизәге», «Икмәк елый ялкау ашаганда», «Безнең предки ничек яшәгән»	*Җырлар. Уен фольклоры.* «Төлкекәй ...”, Р. Ягафарова тәрҗемәсе. *Әкиятләр. “Өч кыз”* С. Гильмутдинова эшкәртмәсе. *Татар язучыларының һәм шагыйрьләренең әсәрләре:* *Поэзия:* Ш.Галеев.«Тәрбияле»,В. Баширова һәм Э.Блинова тәрҗемәсе Р.Миннуллин.«Кунаклар яртам»,С.Малышева тәрҗемәсе; *Проза.* Ф. Зариф.«Татлы җәй», Н. Бурсакова тәрҗемәсе; *Әкиятләр:* Г. Галеев «Әтәч һәм сәгать», Л.Файзуллина тәрҗемәсе. *Ятлау:* А.Кари. «Кыш бабай”, Е. Муравьева тәрҗемәсе.	*Җыр.* *Тыңлау:* Р. Яхина “Көз” *Иҗади сәнгать.* *Ябыштыру.*«Сөлге бизәү” *Рәсем:*«Савыт бизәү» *Бәйрәмнәр:* А.Алиш әсәрләре буенча сәхнәләштерү (балалар көче белән)
Башкортстан				
Декабрь	*Уеннар* «Ябышкак түмгәкләр», «Юрта»	*Әңгәмә.* «Башкорт халкының мәдәнияте һәм гореф-гадәтләре», «Башкортстан башкаласы- Уфа шәһәренең күренекле урынары», «Ничек күлмәк басуда үскән», «Кунакчыл башкортлар»,	*Әкиятләр.* «Аю һәм бал кортлары» «Курай турында әкият» «Мохтаҗлыкны чакыручы егет»	*Җыр.* Башкорт халык көйләрен тыңлау. Музыкаль башкорт коралы белән танышу: “Курай”. Җырлау “Кыш бабай” *Иҗади сәнгать.* *Әвәләү:* «Әкияткә сәяхәт» (башкорт әкиятләренең геройлары) *Ябыштыру:* «Башкорт милли киемен бизәү» (филимонов бизәге) *Рәсем:* «Башкорт паласы» *Бәйрәмнәр:* *“*Яңа ел!”
Россия				
Январь-	*Уеннар*	*Әңгәмә:*	*Әкиятләр:*	*Музыка:*Бишек

апрель	«Казлар аккошлар», «Тычкан капкыны», “Без күңелле балалар”, “Ян,ян яктырак!”, “Как у дядьки Трифона», “Алтын капка”, “По малину”	“Рус халкының гореф-гадәтләре һәм мәдәнияте” “Зәңгәр эрләгеч шактый күп – хуҗабикә обрядна”, “Рус халык һөнәрләре” *Дидактик уеннар:* “Курчак өчен рус киеме”, “Бизәкне җый”, “Дымка лотосы”,“Рус лотосы” *Сүзле- дидактик:* “Оча, очмый”, “Кем ярата?”, “Мәкальне тәмамла”.	“ Төлке һәм чүлмәк”, “Канатлы, йонлач та майлы”, “Сивка – бурка”, “Царевна-лягушка”, “Хаврошечка”.	җырларын ятлау. Рус халык җырларын җырлау: “Как у наших ворот”, “А я по лугу”, “Ты скажи, скажи, воробышек”, “Ворон”, “Андрей- воробей” Россия гимнын тыңлау. “Трещотка» уен коралы белән танышу. Аларда уйнау. *Иҗади сәнгать.* *Рәсем.* «Курчакка косынка» (дымка), « Тасмада бизәк» (городец), «Голубое чудо гжели» *Ябыштыру.* «Рус кызының баш киемен бизәү” *Әвәләү.*« Әкияти кош» (дымка уенчыгы) *Бәйрәм:*«Авыл ярминкәсе». *Күңел ачу.*«Әкият белән очрашу» (балалар белән күрсәтү.).
Татарстан				
Февраль	*Уеннар:* «Соры бүре»,«Сукыр тәкә»,«Тимербай» «Чума үрдәк, чума каз».	*Беседы:* «Балалар яши торган урамнар турында», «Төштә күргән ишегалды», «Алар Ватанны сакладылар».	*Әкиятләр:*«Саран и Юмарт» «Зилян» Татар язучыларының һәм шагыйрьләренең әсәрләре: *Поэзия.* Дж. Тарджеманов. «Кыш», М. Ивансен тәрҗемәсе; Р. Миннуллин. «Чиктә торам», Ф. Карим. «Тиздән яз», Т. Стрешневой тәрҗемәсе. *Проза.*А. Хасанов. «Әни әйтте», Ф. Зарифуллина тәрҗемәсе; *Әкиятләр:* *Ятлау:*Р. Валеева.	*Музыка:* Җырлар. Уен фольклоры. «Нәүрүз, Нәүрүз…»,Р. Ягафарова тәрҗемәсе. *Музыкаль инструмент* «Гармун» белән танышу. Пиала белән бию. Җырлы-уен: «Мәликә»; муз. Ф. Шаймардановой, халык сүзләре. Иҗади сәнгать. *Әвәләү.*«М. Җәлил шигырьләренең яраткан геройлары» *Ябыштыру.*«Бабайга түбәтәй» *Рәсем.*«Алъяпкыч бизәү». *Бәйрәмнәр.* «А у наших у

			«Котлыйм сине,Әнием», Р. Валеева тәрҗемәсе.	ворот развесёлый хоровод» (хороводные игры и забавы).
Чувашия.				
Март	*Уеннар:* «Диңгездә ерткыч», «Тили-рам?», «Балыклар», «Сирелер» («Расходитесь»)	*Әңгәмә:* «Без иделбуенда тату яшибез» (о Чувашии) *Дидактик уен:* «Кайсы рәсәй курчагы?»	*Әкиятләр:* «Ни өчен нарат һәм чыршы гел яшел.» С. Шуртакова тәрҗемәсе; « Ялкау килен»; « Плаги матуры»; «Күзәтүчән тегүче»	*Музыка*:Чуваш уен кораллары белән танышу.«Барабан – сарапан», «Свирель – шахлич», «Волынка – сарпай». *Тыңлау:*Чуваш музыкасы *Иҗади сәнгать.* *Әвәләү:*Чуваш халык ашы-хуплу. *Ябыштыру:*«Чудо-чудное, диво-дивное» (салфетка бизәү). *Рәсем.*«Разные-разные сурпны». *Бәйрәмнәр:*«Щеварни» (Масленица); «Нәүрүз»
Татарстан				
Апрель	*Уеннар* «Буталган атлар», «Кем беренче?».	*Әңгәмә:* «Безнен атаклы якташлар» (рәссамнар, композиторлар), «Татар чигүе», «Безнең як витаминнары организмны ныгыта.»	*Әкиятләр*.«Кем көчле?», «Картһәмтөлке» *Поэзия.*Р. Корбан. «Больнее было бы…», С. Махотина тәрҗемәсе; *Проза.*А. Алиш. «Мин ничек санарга өйрәндем.»,Л. Файзуллина тәрҗемәсе. *Әкиятләр:* Ф.Шафигуллин «Ләйсән», Р.Батулла «Урманюлбасары». *Ятлау:*Э. Шарифуллина «Шофер буласым килә»	*Музыка.* *Җырлар. Уен фольклоры.* «Нәүрүз, Нәүрүз…», Р. Ягафарова тәрҗемәсе. *Тыңлау*: "Вальс», муз. С.Сайдашева. *Җырлау:* «Яз килде» муз. Дж. Файзи. *Бию:* «Потанцуем», муз. А. Абдуллина. *Иҗади сәнгать.* *Әвәләү:* «Тукайның экият дөньясы» (Г.Тукайның экият геройлары) *Аппликация.*«Ичиги для мамы» *Рисование.*«Милли киемле курчак». *Праздник.* «Тукай безнең белән»
Идел буе Республикалары				

Ата-аналар белән эш

Сентябрь

№	Тема
1.	Ата-аналар белән анкета уздыру.
2.	Балаларның иммунететын көчәйтү.
3.	Ата-аналар почмагын әзерләү. Консультация “ Тиздән мәктәпкә. Безниләр белергә тиеш”.
4.	Ата-аналар җыелышы
5.	Нурлат шәһәренең матур урыннарына балалар белән экскурсия уздырулары буенча ата-аналарга киңәш бирү

Октябрь

№	Тема
1.	Кул чукларын үстерү-язарга әзерләнү.-киңәшләр
2.	Сөйләмне ничек итеп матур, яңгырашлы, сәнгатьле итәргә?-киңәшләр
3.	“Алтын көз” иртәсе
4.	1.Балаларның ялын оштыру 2.Әңгәмә “ Җәяүле юлда”.

Ноябрь

№	Тема
1.	Грипп һәм аны булдырмау чаралары
2.	Сөйләмне үстерү- грамотага өйрәтүнең төп баскычы.
3.	“Кадерле әниемә” әниләргә багышланган иртә
4.	2.Инструктаж үткәрү “ Юл һәм транспорт хәләкәтләре”

Декабрь

№	Тема
1.	Балаларның көнкүреш ихтыяҗлары өчен тудырылган уңайлыклар турында әңгәмә.
2.	Эмоциональ үсеш мәсьәләләре
3.	“Яңа елда, яңа теләкләр” газетасы чыгару
4.	“Яңа,яңа, яңа ел!” иртәсе
5.	Ата-аналарга киңәшләр: “Балаларга ЮЙК буенча нинди китаплар укырга”.

Гыйнвар

3.	Күчмә папка “Кышкы манзаралар”
4.	Стенд “ Юл билгеләре илендә” Уен-сәяхать “Иң әһәмиятле светофор”.

Февраль

№	Тема
1.	Балаларның көнкүреш ихтыяҗлары өчен тудырылган уңайлыклар турында сөйләшү.
2.	Әтиемнең уңган куллары – бәйгесе игълан итү.
3.	“Әти белән көчле мин”- иртәсе
4.	Бала сөйләмендәге кимчелекләр һәм аларның сәбәпләре
5.	Анкета уздыру: “Мин юл билгеләрен беләмме?! ”

Март

№	Тема

1.	“Әниемнең алтын куллары”- бәйгесе уздыру.
2.	“Әнием - алтыным” иртәсе
3.	Язуда һәм укуда булган кимчелекләрне кисәтү һәм булдырмау.
4.	Күргәзмә “Юл өйрү куркыныч-сызлыгы буенча уеннар”

Апрель

№	Тема
1.	“Шаяру, көлке көне”
2.	Баланың мәктәпкә психологик яктан әзерлеге.
3.	Юл кагыйдәләрен беләсезме? –анкета уздыру Кагыйдәләрне өйрәнү чарасы: “Рөхсәт ителә-рөхсәт ителми”
4.	Ата-аналар җыелышы - йогаклау

Май

3.	Уен аша табигатьне өйрәнү - әңгәмә
4.	Максатчан сәяхәт: “Юл билгеләре – безнең дуслар”

3. Оештырылган бүлек.

3.1. Материаль-техник база:

музыкаль центр
ноутбук

3.2.Методик кулланмалар.

Әдәбият

Төп программалар:

1. Комплекслы программа «Туганнан мәктәпкә кадәр» Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А.
2. 6 нчы “Кояшкай” балалар бакчасының төп белем бирү программасы.

Парциаль программалар:

1. 1.Балалар бакчасы: Әти-әниләр һәм балалар бакчасы тәрбиячеләре өчен уку китабы.-Казан:Раннур, 2003.
2. Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм әти – әниләр өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ,2011. – 560 б.
3. Белем һәм тәрбия эшчәнлегенең перспектив программасы «туганнан мәктәпкә кадәр» Н.Е. Веракса, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Зурлар төркеме.
4. Бондаренко Т.М.Балалар бакчасында физик-сәламәтләндерү эше - Воронеж: ИП Лакоценина Н.А.,2012
5. Закирова К.В., Мортазина Л.Р. “Әй уйныйбыз,уйныйбыз...”Балалар бакчасында хәрәкәтле уеннар:балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. –Казан:Беренче полиграфия компаниясе,2013. – 224 б.
6. Закирова К.В. “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе:методик кулланма/К.В.Закирова, Р.Ә.Кадыйрова, Г.М.Сафиуллина – Казан:Беренче полиграфия компаниясе,2013.-424 б.
7. Зарипова З.М. “Үстерешле уеннар”:методик кулланма/З.М.Зарипова, Р.С.Исаева.-Казан:Беренче полиграфия компаниясе,2013.-128 б.
8. Закирова К.В. “Әхлак нигезе-матур гадәт”(Гаиләдә һәм балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбияләү):Методик кулланма/К.В.Закирова, Р.Ә.Кадыйрова.-Казан:Мәгариф,2004.-383б.
9. Закирова К.В., Мортазина Л.Р.Балачак-уйнап-көлеп үсәр чак: методик кулланма.-Казан: Редакционно-издательский центр,2012
10. Күзәтүләр нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга әйләнә-тирә турында белем бирү.Нәҗметдинова Р.Ф
11. Комарова Т.С. “Занятия по изобразительной деятельности в детском саду» (Из опыта работы). М., «Просвещение», 1978.

12. Колесникова Е.В. «Математика для детей 5-6 лет», ФГОС таләпләренә туры килгән.
13. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәресләре циклы. Методик күрсәтмәләр/ Авт.-төз.: Г.А.Галеева һ.б.-Казан:"Балаларның тормыш иминлеге фәнни үзәге"ДУ нәшрияте, 2010
14. "Туган телдә сөйләшәбез": методик әсбап/ Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибулина.- Казан:Инновацион технологияләр үзәге.-2013.-256 б.
15. Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы.-РИЦ, 2012
16. Юсупов Ф.Ю., Камалова З.Ф., Борһанова Р.А. "Гөлбакча".Балалар бакчалары өчен хрестоматия.

3.3.Предметлы- тирәлек мохитны үстерү.
«Туган җирем - Татарстан» почмагы

Милли киемдәге курчаклар: татар малае һәм кызы, рус малае һәм кызы
Дидактик уеннар:
1. Савыт –саба.
2. Эш кораллары.
3.Чәчәкләр.
4.Йорт хайваннары.
5.Кыргый хайваннар.
6.Транспорт.
7.Юл кагыйдәләрен өйрәнәбез.
8.Һөнәрләр.
9.Минем өем.
10.Ут белән уйнама.
11.Балалар бакчасы турында сөйләшәбез.
12.Вакыт турында балаларга.
13.Кошлар.

Татар сынлы сәнгате белән таныштыру.
1. Татар халык киемнәре.
2.Бизәк төшерү өчен , өлге калыплар.
3.Чәчәк мотивлары.
4.Келәм бизәү.
5.Домино.
6.Милли киемнәрне бизә.
7. Салфетканы бизә.
8.Курчакны киендер.
9.Табак-савытны бизә.
10.Орнаментларны таны һәм исемен әйт.

Методик әсбапларһәм аудио кушымта
К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина "Балачак – уйнап – көлеп үсзр чак"
З.М. Зарипова, Р.С. Исаева "Үстерешле уеннар"
К.В.Закирова, Р.Ә.Кадыйрова, Г.М.Сафиуллина "Балалар бакчасында әдәп- әхлак тәрбиясе"
З.М.Зарипова, А.Х.Габдрахимова, А.Т.Миникаева "Балалар бакчасында бердәм белем бирү эшчәнлеге"
К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина "Әй уйныйбыз, уйныйбыз"

Татар телендә мультфильмнар
Диск "Балалар һәм эти-әниләр өчен УМК буенча уеннар"
Диск "Татар телендә мультфильвар" (4 кисәктән тган җыелма)
Аудио – китап "Татар әкиятләре"
Диск "Шома бас"
Диск "Танцы народов Поволжья"
Диск "Луиза Батыр – Булгари. Сертотмас үрдәк. Бардым күлгә, салдым кармак"
Диск "Луиза Батыр – Булгари. Африка хикмәтләре"

Диск “Луиза Батыр – Булгари. Бииләр итек - читекләр”
Мәгълүмат әсбаплары
Татар язучылары һәм шагыйрьләре
Татар халык сәнгате
Әкиятләргә иллюстрацияләр
Татарстан Республикасы турында белешмә
Рәсәй турында белешмә
Татарстан Республикасы шәһәрләре турында белешмә
Трафаретлар / орнаментлар
Идел буе халыклары уеннары
Альбом “Минем туган ягым”
Татар әдәбияты
Балалар өчен шигырьләр
Л.А. Харисова, В.А. Гарипова “Ватаным Татарстан”
Батулла “Бишек хикәятләре”
М. Фәйзуллина “Чебиләр зарядкасы”
Ә. Ситдыйкова “Серле дөнья”
Ф.Сафин “Кошлар яратучы малай”
Татар халык әкияте “Камыр Батыр”
Татар халык әкияте “Саламторхан”
Татар халык әкияте “Сак –сок”
Г. Тукай “Тылсымлы сәхифәләр”

“Музыкаль» почмак

Уен кораллары
Барабан, агачтан пластмасстан эшләнгән маракас, ирен гармуны, металлофон, саксафон, гитара, бубен.
Музыкаль- дидактик уеннар
“Баскыч”
“Музыкаль уен кораллары”
Ясалма уен кораллары
“Кәеф” почмагы
Өстәл театры“Кәеф театры”
Театральләштерелгән уеннар картотекасы
Психогимнастика
Эмоциональ бушатылу “көзге”
“Театр” почмагы
Өстәл пәрдәсе; өстәл, күләгә, таякчыклар һәм бармак театрлары, театр өчен битлекләр, киемнәр.
Дидактик уен “Әкият геройлары”
Лото “Әкиятләр”

“ПДД” почмагы

Лото “Юл йөрү билгеләре” 2шт
Дидактик уен “Сак бул, юл!”
Күрсәтмә әсвап “Транспорт”
Дидактик уен “Юл йөрү билгеләрен өйрәнәбез”
Өстәл уены “Юл”
Махсус тарнспорт
Картотека “Транспорт”
Папка “Балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү”
Папка “Светофорны өйрәнәбез”
Методик кулланма
Г.А. Галеева, С.М. Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү”

Э.Я. Степаненкова, М.Ф.Филенко “Дошкольникам о правилах дорожного движения”
В.Э.Рублях “Правила дорожного движения”
Т.Шакирова “Юл хәрәкәте билгеләре”
Табышмаклар “Занимательно о правилах дорожного движения»
Транспорт турында шигырьләр
Обучение детей дошкольного возраста правилам безопасного поведения на дорогах, Казань 2008.

“Физкультура ”почмагы

Уеннар картотекасы
“Күзләргә гимнастика ясыйбыз”
“Сулыш гимнастикасы”
“Сәламәтләндерүче уеннар”
“Хәрәкәтле уеннар”
“Бармак гимнастикасы”
“Сюжетлы– рольле уеннар”
“Физминуткалар”
“Санамышлар”
“Җырлы – биюле уеннар”

Күрсәтмә әсбаплар:

“Кышкы спорт төрләре”
“Җәйге спорт төрләре”
“Спорт җиһазлары”

Җиһазлар :

Туплар, скакалкалар, төсле тасмалар, шишкалар, шалтыравыклар, сыбызгы, бубен, качыклар, флаглар, кеглялар, обручлар, гантельләр, кольцеброслар.
Ясалма чыныктыру җиһазлары

“Куркынычсызлык” почмагы

Методик кулланма:

“Дөрес туклану”
Плакат “Янгын куркынычлыгы”
Картотека бесед по профилактике травматизма
Үстерүче уеннар
“Урамда куркынычсызлык”
“Беренче ярдәм”
“Өйдәге куркынычсызлык”
“Ут белән уйнама”
“Сәламәт бул”
“Профессияләр”
Лото “Бөтен эш тә яхшы”

“Табигать” почмагы

Үстерүче уеннар
Табигать календаре
Лото “Беренче предметлар”
Лото “Йорт хайваннары”
Лото “Продуктлар”
“Баллы-тозлы, ачы”
“Хайваннар һәм аларның балалары”
“Рәсемнәрне бер рәткә җый”
“Табигать күчтәнәчләре”
“Агачлар”
«4 сезона»: кыш, яз, җәй, көз.

Күрсәтмә әсбаплар:

«Рәсемнәр буенча хикәяләр төзү»: кыш, яз, җәй, көз.
«һава торышы»

«Ел фасыллары алгоритмы»
«Хайваннар, җиләкләр, кошлар»
«Агачлар, куаклар, гөмбәләр»
«Безнең як кошлары»
«Чәчәкләр»
«Киемнәр»
«Кошлар»
«Җиһазлар»
«Гербарий»
«Чәчәкләр турында легенда»
Муляжлар: җиләкләр, җиләк-җимешләр, яшелчәләр, кыргый һәм йорт хайваннары, җир-су хайваннары, бөҗәкләр.
“Сөйләм үсеше” почмагы
Үстерүче уеннар
“Капма -каршы”
“Мәгънә буенча аер”
“Рәсемнәр буенча хикәя яз”
“Сюжетлар буенча хикәя төзе”
“Матур сүзләр өйрәнәбез”
“Табышмаклар”
“Шигырьләр”
«Сөйләм телен һәм уйлау сәләтен үстерүче уеннар»
«Чиста сөйләшү күнегүләре»
«Бер, күп»
«Минем яраткан әкиятләр”
“Математика” почмагы
Үстерүче уен “Без саныйбыз”
Лото “Төсләр һәм фигуралар”
Дидактик уен “Төс һәм форма”
Лото “Уңга - сулга”
Дидактик уен “Предметлар һәм контурлар”
Лото “Зур, уртача, кечкенә”
Дидактик уен “Бергә саныйбыз”
Дидактик уен “Геометрик мозаика”
Дидактик уен “Истә калдыр”
Дидактик уен “Нәрсә җитми”
Дидактик уен “Для умников и умниц”
Дидактик уен “Нәрсә туры килми”
Дидактик уен “Логик таблица”
Развивающая игра-лото “Считаем и читаем”
Шулай ук төркем кибет, чәчтараш, гаилә, шифаханә, даруханә, транспорт, почта сюжетлы-рольле уеннар өчен җиһазлар һәм әсваплар белән тулыландырылган.

3.4 Көндәлек режим
Балаларның көндәлек тормышын һәм эшчәнлеген тасвирлау.

Балалар бакчасында белем бирү эшчәнлеге атнага биш көн тәртибендә үткәрелә. Балалар бакчасында булу вакыты: 6^{30}сәгатьтән 18^{30} сәгатькә кадәр.

Укыту эшчәнлеге 1 нче сентябрьдән 31 нче майга кадәр. Җәйге сәламәтләндерү вакыты: 1 нче июньнән 31 нче августка кадәр.

Көн тәртибе балаларның яшь үзенчәлекләреннән чыгып төзелә һәм гармонияле үсешенә булыша.Көн тәртибен төзегәндә һәм оештырганда мөһим кабатланучы компонентлар искә алынды:

- ашау вакыты;
- көндезге йокы;

- саф һавада,бинада булу дәвамлыгы.

Режимные моменты/ Режим моментлары		**Время/Вакыты**
Утренний прием , осмотр, игры, индивидуальная работа,самостоятельная игровая деятельность, познавательно-исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно бытовой труд/ Балаларны кабул итү һәм карау, уеннар, танып белү – тикшеренү эшчәнлеге, индивидуаль эш, көнкүреш хезмәте, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге.		06.30- 08.20
Утренняя гимнастика/Иртәнге гимнастика		08.20-08.30
Подготовка к завтраку, завтрак/Иртәнге ашка хәзерлек, иртәенге аш вакыты		08.30-08.50
Игры, самостоятельная деятельность подготовка к ОД/Уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек,өзлексез белеем бирү эшчәнлекләренә әзерлек		08.50-09.00
Образовательная деятельность/ Белем бирү эшчәнлеге	Понедельник Вторник Среда Четверг	09.00-09.30 09.40-10.10 10.20-10.50
	Пятница	09.00-09.30 09.40-10.10 10.20-10.50
Второй завтрак/ Икенче аш вакыты	Понедельник вторник Среда Четверг	10.10-10.20 (в перерыве между вторым и третьим ОД)
	пятница	10.10-10.20
Подготовка к прогулке. Прогулка:самостоятельная деятельность игровая,познвательно-исследовательская деятельность, элементарно бытовой труд и т. Д./ Саф һавага чыгырга әзерлек, саф һавада булу	Понедельник Вторник Среда Чеверг	10.50-12.35
	пятница	10.20-12.35

Возвращение с прогулки, самостоятельная деятельность/Саф һавадан керү, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге	12.35-12.45	
Подготовка к обеду, обед / көндезге ашка әзерлек, көндезге аш вакыты	12.45-13.15	
Спокойные игры, подготовка ко сну, дневной сон/ көндезге йокыга әзерлек, көндезге йокы вакыты	13.15-15.00	
Постепенный подъем, закаливаюәие процедуры, подготовка к полднику/ Йокыдан тору, чыныктыру процедуралары, төштән соңгы ашка әзерлек	15.00-15.20	
Полдник / төштән соңгы аш вакыты	15.20 -15.30	
Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно-исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно бытовой труд, чтение художественной литературы, дополнительная образовательная деятельность/ Инд.эш, көнкүреш хезмәте, уеннар, танып белү – тикшеренү эшчәнлеге, мөстәкыйль эшчәнлек, әдәби уку, өстәмә белем бирү	Понедельник	16.00-16.25
	Вторник	15.30-16.25
	Среда	
	Четверг	
	пятница	
Подготовка к ужину, ужин/кичке ашка әзерлек	16.25- 16.50	
Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно-исследовательская деятельность, элементарно бытовой труд, подготовка к вечерней прогулке/ Уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, кичке саф һавага чыгарга әзерлек	16.50-17.15	
Подготовка к прогулке, прогулка, уход детей домой/ Саф һавага хәзерлек, саф һавада буллу, балаларның өйгә озату	17.15- 18.30	

3.5 Атналык оештырган белем бирү эшчәнлеге Белем бирү эшчәнлеге челтәре

ФГОС таләпләренә туры килгән белем өлкәләреннән чыгып, балаларның яшь үзенчәлекләре һәм СанПин таләпләренә туры китереп, **атналык оештырылган белем бирү эшчәнлеге челтәре** төзелде.

дүшәмбе	**9.00-9.30-** Коммуникация (Грамотога өйрәтү) **9.40-10.10-** Нәфис-нәфасәти үсеш (әвәләү) **10.20- 10.50-** Физик үсеш **Режим моментында** – Русс теленә өйрәтү
Сишәмбе	**9.00-9.30**- Коммуникация. Инглиз теленә өйрәтү **9.40-10.10**- Нәфис-нәфасәти үсеш (рәсем) **10.20-10.50** –Музыка
чәршәмбе	**9.00-9.30-** Коммуникация .Русс теленә өйрәтү **9.40-10.10**- Танып белү үсеше. ФЭМП **10.20-10.50** –Сөйләм үсеше. **11.00 -11.30**- Физик үсеш (саф һавада)
Пәнжешәмбе	**9.00-9.30**- Коммуникаөия. Инглиз теленә өйрәтү **9.40-10.10**- Танып белү үсеше. ФЭМП **10.20-10.50** –Музыка 15.20-15.50 – Танып белү үсеше

җомга	**9.00-9.30-** Коммуникация. Русс теленә өйрәтү **9.40-10.10**- Нәфис-нәфасәти үсеш. Рәсем **10.20- 10.50**- Физик үсеш

Тема	**Вакыт**
Исәнме мәктәп,белем бәйрәме.	03.09-07.09
Аралашу әдәбе	10.09- 14.09
Туган ягым язучылары	17.09-21.09
Минем туган җирем	24.09- 28.09
Чал тарихлы Казаным	01.10- 05.10
Көз җитте	08.10-12.10
Яшелчә, җиләк-җимеш	15.10- 19.10
Икмәк яшәү терәге	22.10-26.10
Гаилә һәм йорт җиһазлары	29.10 02.11
Минем гаиләм	05.11- 09.11
Ашамлыклар һәм савыт-саба	12.11-16.11
Милли киемнәр	19.11-23.11
Килеп җитте матур кыш	26.11-30.11
Кыргый хайваннар	03.12-07.12
Кышлаучы кошлар	10.12 -14.12
Йорт хайваннары һәм кошлары	17.12-21.12
Кыш бабайга хат	24.12-28.12
Транспорт юл йөрү кагыйдәләре	08.01-11.01
Һөнәрләр	14.01-18.01
Мулт.филмда кунакта	21.01-25.01
Мин бәхетле-мин хокуклы	28.01-01.02
Мин һәм минем сәламәтлегем	04.02-08.02
Муса Җәлил ил сакчылры	11.02-15.02
Россия безнең илебез	18.02-22.02
Минем гөлләрем	25.03-01.03
Туган якка яз килде	04.03-08.03
Исәнмесез, кошкайлар!	11.03-15.03
Урман.Кызыл китап	18.03-22.03
Китап кайдан килә	25.03-29.03
Космос	01.04-05.04
Космонавтика көне	08.04-12.04
Спорт	15.04-19.04
Г.Тукай иҗаты	22.04-26.04
9-нчы май Җиңү көне	29.04-03.05
Хуш бакчам	06.05-10.05
Хуш бакчам, исәнме, мәктәп.	13.05-17.05
Без барабыз мәктәпкә	20.05-24.05
Исәнме мәктәп	27.05-31.05

3.6 Сәламәнләндерү эшчәнлеге

ай	**гимнастика**
сентябрь	«Уяну»

	Йокы качты тәрәзәдән, йөгерде юллардан, Ә без синен белән уяндык, уяндык та елмайдык (киерелү) Башта күзләрнен берсен ачтык, аннары икенчесен, Кулларны күтәреп төшердек, велосипед әйләндердек. Уңга-сулга борылдык, аннары сикереп тордык.
октябрь	«Хәерле иртә» Хәерле иртә, күзләр. Сез уяндыгызмы?(күзләргә массаж. Бармаклар белән бинокль ясап, як-якка карыйлар) Хәерле иртә, колаклар. Сез уяндыгызмы?(колакларга массаж. Учны колакларга куялар (“Чебурашка”), як-якны тыңлыйлар) Хәерле иртә, куллар. Сез уяндыгызмы?(кулларның башта берсенә, аннан икенчесенә массаж. “Пропеллер” күнегүе) Хәерле иртә, аяклар. Сез уяндыгызмы?(аякларның башта берсенә, аннан икенчесенә массаж. “Велосипед” күнегүе) Хәерле иртә, кояш. Мин уяндым!(кулларны сузып киерелү)
ноябрь	Әйдәгез, бергәләп, басабыз, Кулларны ян – якка сузабыз. Аннары бөгеләбез,бергәләп тураябыз. Кулларны күтәрәбез, Кояшка сәләм юллыйбыз. Кулларны качырабыз, Аннары аларны бергәләп эзлибез. Уңга карыйк, Сулга борылыйк. Утырабыз, торабыз. Үкчәгә дә басыбыз, Аяк очларына басып, Кояшка үреләбез.
декабрь	«Без шулай итәбез» Без йоклап тордык, бераз уйнарга булдык. Башны иябез алга, уңга, сулга борабыз, Аннан карап торабыз. Иң өсләрен сикертәбез, кулларны биетәбез. Бер алга, бер артка сузып, Күңелле ял итәбез. Аннары без чүгәлибез, тезләрне кочаклыйбыз. Башны алга яшереп, без ападан качабыз.
январь	«Пескәй » 1. “Пескәй уяна”. Ятып, бергә уң аякны һәм сул кулны күтәрәләр, төшерәләр. Аннан сул аякны һәм уң кулны күтәрәләр, төшерәләр. Аннан 2 кулны һәм 2 аякны бергә күтәрәләр, төшерәләр. 4-5 тапкыр кабатларга. 2. «Пескәй сөенә». Үрмәләү позасына керергә. Башны күтәрергә, умыртка сөяген бөгәргә. Тирән сулыш алырга. 4-5 тапкыр кабатларга. 3.«Пескәй ачулана». Үрмәләү позасына керергә. Иякне күкрәккә тидерергә, арканы бөгәргә. Тирән сулыш алырга. 4-5 тапкыр кабатларга. 4. “Пескәй сузыла” Сузылу күнегүе. 5. “Пескәй сикерә” Сикерү.
февраль	“Чәчәк” Чәчәк йоклый, Чәчәк уяна. (киерелү күнегүләре) Иртәнге кояшка Ул бик куана. (урында сикерү) Кояшка сузыла (аяк очларына басып, сузылалар)

	Кояшка үрелә (аяк очларына басып, сузылалар) Күбәләк дустына (кулларны канатлар каккан кебек җилпиләр) Сәлам өләшә (сәлам бирәләр)
март	Без уяндык, (киерелү күнегүләре) Күзләрне ачтык, (күзләрен ачалар) Аякларны суздык (аякларын сузып, селкетәләр) Аларны да уяттык! Ян –якка борылып (басып, ян –якка борылалар) Кояшка без карадык. (аяк очларына басып, сузылалар) Якты көнгә сокланып, Матур итеп елмайдык. (ян – якка борылып, елмаялар) Сикереп тә алдык (сикерү күнегүләре) Йөгердек тә (урында йөгерү) Хәзер инде без Уйнарга бергә әзер! (үз-үзеңне кочу)
апрель	Аякларың тыпырдат (аякларны тыпырдаталар) Кулларыңны чәбәклә.(кулларны чәбәклиләр) Бер монда, бер монда, Кыен эш түгел бер дә. (ян-якка борылып кулларны чәбәклиләр) Башың аска иеп ал, (башларын бер иеп, бер күтәрәләр) Кулларыңны болгап ал. (йөзү күнегүләре) Бер монда, бер монда, Кулларыңны болгап ал.(ян- якка борылып, йөзү күнегүләре эшлиләр) Бу дустың белән күреш, (уңга борылып, сәләм юллыйлар, елмаялар) Бу дустың белән күреш.(сулга борылып, сәләм юллыйлар, елмаялар) Йә иптәш, йә, әйлән, (урында сикереп, әйләнәләр) Бик кыен түгел бу эш.
май	Нәниләр бара тигез юл буйлап. (урында атлыйлар) Тигез юл буйлап, ашыкмый атлап. (урында атлыйлар) Зур-зур ташларны Сикереп үтәләр. (урында сикерәләр) Уңга да баралар, сулга да баралар, (уңга – сулга борылу күнегүләре) Су аша йөзеп, (йөзү күнегүләре) ярга чыгалар. (сулыш алу күнегүләре)

3.7 Үзенчәлекле вакыйгалар, бәйрәмнәр, мероприятияләр

№	Бәйрәмнәр, мероприятияләр исемлеге	Үткәрү вакыты
1	1 нче сентябрь – Белем көне	Сентябрь
2	Көз бәйрәме – Сөмбелә	Октябрь
3	Әниләр көне	Ноябрь
4	Яңа ел бәйрәме	Декабрь
5	Кошлар безнең дусларыбыз ачык мероприятие	Январь
6	Ватанны саклаучылар көне	Февраль
7	8 нче март-Халык ара хатын кызлар көне бәйрәме	Март
8	Тукай безнең йөрәкләрдә – ачык мероприятие	Апрель
9	9 нчы Май- -Җиңү көне бәйрәме.	Май

В настоящем документе пронумеровано, прошнуровано, скреплено и заверено печатью 96 (девяносто шесть) листов

Заведующий «Детского сада №6 Солнышко»

Подпись__________ Н.Н.Мугинова